

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

METODOLOGIE FORMARE

CURS "ANTREPRENOR ÎN ECONOMIA SOCIALĂ"

pentru proiectul

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CUPRINS

CAPITOLUL 1 Context - informații cu caracter general

1.1 Despre Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică CATALACTICA

1.2 Despre proiect ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!

1.2.1 Subordonare la dimensiunea strategică

1.2.2. Referire la scopul proiectat

1.2.3. Obiective specifice ale proiectului

CAPITOLUL 2 Grupul țintă – participanții la cursul de formare

CAPITOLUL 3 Documente de referință

CAPITOLUL 4 Definiții

4.1. Definiții cu sferă largă de acoperire

4.2. Definiții, limbaj specific și reglementări privind utilizarea resurselor software și web

CAPITOLUL 5 Principii ale formării profesionale

CAPITOLUL 6 Cadrul conceptual a formării profesionale

6.1 Teorii pedagogice

6.2. Blended Learning- BL (instruire mixtă)

6.3. Integrarea instruirii tradiționale și a e-Learning-ului

6.4. Proiectarea instruirii mixte

6.5. Metode de folosire a unui sistem de blended learning

6.5.1. Metode sincrone

6.5.2. Metode asincrone

6.6. Aspecte ale comunicării didactice

CAPITOLUL 7 Sisteme de management ale învățării

7.1. Caracteristici ale LMS

7.2. Particularități tehnice

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

7.3. Sisteme de management a conținuturilor educaționale (LCMS)

7.4. LMS Moodle

7.5. Utilitare auxiliare LMS

CAPITOLUL 8 Organizarea și desfășurarea programelor de formare

8.1. Atributii si obligatii ale personalului specializat (experții din echipa de management și implementare/ Expert EMI)

8.2. Conditii pentru organizarea si desfasurarea programelor de formare online

8.3. Etapele organizarii si desfasurarii programelor de formare

ANEXE

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Prezenta metodologie este un instrument normativ care descrie modul de organizare și desfășurare a procesului de formare profesională din cadrul proiectului ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate! (PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676). În cadrul procesului de formare din cadrul acestui proiect accentul este pus, în paralel cu dimensiunea formării de competențe, pe cea a utilizării TIC în procesul educational respectiv instruirii asistată de calculator specific educației moderne. Ambele dimensiuni au în vedere centrarea pe cursant.

Metodologia

- oferă suport personalul implicați în organizarea și desfășurarea activităților de formare din proiect să studieze și să implementeze tehnologiile informaționale și comunicaționale în procesul de formare (vezi PG Comunicare- Anexa 1).
- descrie procesul de formare în cadrul proiectului – acțiunile manageriale (perspectiva EMI- echipa de management și implementare) și didactice privind organizarea și susținerea efectivă a activității de formare (perspectiva MGÎ- managementul grupului care învață, respectiv grupul țintă al proiectului);
- are dublă aplicabilitate (atât EMI cât și grupului țintă);

În organizarea și desfășurarea procesului de formare la distanță se asigură simultan:

- respectarea normativelor în vigoare cu referire la protecția datelor cu caracter personal;
- siguranța activităților desfășurate în mediul online;
- protecția sănătății în timpul lucrului cu echipamente digitale.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 1

Context - informații cu caracter general

Conform analizei realizate ca solicitant, principalele probleme identificate în mediul rural în regiunile de implementare ale proiectului, în contextul unei reduse dezvoltări sociale și economice comparativ cu zonele urbane, constau în:

- declinul demografic și îmbătrânirea populației, riscul de sărăcie și excluziune socială este o problemă în zonele rurale, de asemenea deprivarea materială severă, precum și mai puține oportunități de locuri de muncă de calitate, proporția relativ ridicată a persoanelor vulnerabile, în special tineri (pondere mare a tinerilor NEETs în comparație cu zonele urbane) și persoane peste 50 de ani, a persoanelor inactive și depopularea asociată cu migrația către zonele mai dezvoltate; în ceea ce privește egalitatea de gen, femeile din zonele rurale sunt mai afectate de somajul ascuns, ceea ce contribuie la emigrarea mai frecventă a tinerelor femei, persista diferențe semnificative între femei și bărbați în accesul pe piața muncii, adesea lipsa facilităților de îngrijire a copiilor și persoanele în vârstă dependente, dar și stereotipurile de gen împiedică participarea femeilor pe piața muncii și în mediul antreprenorial;
- infrastructură insuficientă și accesul redus la servicii publice de calitate, asociate cu o capacitate financiară și administrativă redusă la nivelul comunităților locale.

Cu aceste probleme se confruntă în special grupurile vulnerabile din comunitățile rurale (care au acces limitat la locuri de muncă de calitate, servicii sociale, de educație și sănătate), dar și persoanele interesate în dezvoltarea structurilor de economie socială, în special tinerii, (care se confruntă în special cu dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare și competențe reduse în antreprenoriat social). Consecințele nesoluționării problemelor - În condițiile în care problemele menționate anterior nu sunt rezolvate, decalajul de dezvoltare al comunităților rurale față de cele urbane va crește, tranziția populației către zonele urbane și emigrarea tinerilor va influența negativ în continuare potențialul de creștere al zonelor rurale, calitatea vieții, dezvoltarea competențelor și accesul la servicii.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

1.1. Despre Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică CATALACTICA

Cu o experiență de peste 20 ani în implementarea de proiecte, Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică – CATALACTICA este o structură neguvernamentală, apolitică și non-profit care activează în beneficiul grupurilor vulnerabile. Asociația promovează, prin misiunea sa, incluziunea socială și combaterea oricărei forme de discriminare. Prin proiecte care susțin inovarea socială și abordarea integrată a situațiilor de marginalitate, Catalactica sprijină dezvoltarea socială și construcția unei culturi participative.

Activitatea Asociației confirmă obiectivul asumat, prin proiectele sale contribuind la îmbunătățirea calității vieții unor grupuri vulnerabile precum persoanele de etnie roma, persoanele cu dizabilități, vârstnicii, somerii, etc. CV-ul instituțional conține experiența relevantă în activități de management, informare și publicitate, achiziții publice, informare și consiliere profesională, organizare Burse Locuri de Muncă, activități de economie socială, furnizare sprijin pentru înființarea de întreprinderi și întreprinderi sociale, organizarea și desfășurarea cursurilor de inițiere, specializare, calificare profesională și certificarea cursanților, evaluarea și consiliere psihologică și socială, facilitarea parteneriatelor în vederea dezvoltării comunității, mediere și inserarea pe piața muncii a beneficiarilor, cercetare și evaluarea impactului acțiunilor finanțate, activități cu voluntarii.

Catalactica este autorizată să ofere servicii de informare și consiliere profesională și medierea muncii și este furnizor acreditat de formare profesională (cursuri de calificare și specializare).

1.2. Despre proiect ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!

Proiectul va contribui la dezvoltarea economiei sociale în mediul rural, pornind de la o evaluare a pieței muncii și a oportunităților de angajare, pentru a crește calitatea vieții în fiecare comunitate în parte. IS create

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

contribuie la dezvoltarea comunităților rurale, permițând persoanelor din grupuri defavorizate să participe la activități sociale și economice, facilitând accesul la resursele și serviciile comunității.

Este știut faptul că persoanele aparținând grupurilor vulnerabile riscă să se confrunte cu o creștere a sărăciei și excluziunii sociale. Dintre acestea, deși există persoane interesate pentru a iniția și dezvolta inițiative în mod sustenabil nu au capacitatea de a înființa întreprinderi sociale, nu au resursele necesare (financiare și de cunoaștere).

Modalitatea în care activitățile și obiectivele proiectului contribuie la soluționarea necesităților specifice ale grupului țintă - Activitățile de formare în antreprenoriat social răspund nevoilor de competențe crescute la nivelul membrilor grupului țintă, în vederea facilitării accesului acestora la ocupare de calitate care contribuie la reducerea sărăciei și a excluziunii sociale. Activitățile prin care se acordă consiliere, finanțare și dezvoltarea relațiilor de parteneriat pentru înființarea și sustenabilitatea întreprinderilor sociale, răspund nevoii de sprijin financiar și de cunoaștere în sfera antreprenoriatului rural a persoanelor din acest mediu interesate în înființarea de întreprinderi sociale.

Proiectul prevede înființarea a 34 IS în mediul rural, care vor duce la:

- crearea a 136 noi locuri de munca în vederea integrării pe piața forței de munca a persoanelor care aparțin comunităților rurale, din care 41 noi locuri de munca dedicate persoanelor vulnerabile din rural, în special tineri, îndeosebi NEETs;
- combaterea sărăciei și dezvoltarea comunităților locale din mediul rural;
- dezvoltarea serviciilor locale și a activităților cu caracter social și economic, pentru a înlesni accesul persoanelor din grupurile vulnerabile la resursele și serviciile comunității.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- 1.2.1. Subordonare la dimensiunea strategică (Strategii relevante: Strategia națională pentru ocuparea forței de muncă (ANOFM) 2021-2027; Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027)

Proiectul ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate! contribuie la îndeplinirea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027, obiectivele cu privire la economia socială, respectiv obiectivele specifice: - OS 1.2. Direcția de acțiune 1.2.4. Măsură 1.2.4.2. Implementarea de programe de promovare a antreprenoriatului și economiei sociale - prin campania de informare privind economia socială adresată unui total de 200 de persoane din mediul rural și realizarea parteneriatului multi-regional pentru susținerea întreprinderilor sociale înființate în proiect; - OS 2.2. Direcțiile de acțiune 2.2.2. și 2.2.3. Măsură 2.2.2.2. Inițierea măsurilor de sprijin pentru înființarea întreprinderilor sociale – prin înființarea a 34 întreprinderi sociale în comunități rurale pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, Măsurile 2.2.2.5. Sprijinirea inițiativelor de marketing aplicate economiei sociale, și 2.2.2.9. Includerea în campaniile de sensibilizare privind nevoile și riscurile sociale a temei economiei sociale – prin intermediul parteneriatului multi-regional și schimbului de bune practici inițiate inițiat în proiect vor fi promovate cele 34 întreprinderi sociale înființate, se vor stabili legături de colaborare cu alte entități de economie socială și cu mediul de afaceri pentru dezvoltare, precum și sensibilizarea altor actori interesați în dezvoltarea ecosistemului economiei sociale; precum și cu privire la alte măsuri ale strategiei: Măsură 2.2.3.1. Identificarea soluțiilor privind ocuparea formală – prin participarea la cursuri de formare antreprenorială a 131 persoane din mediul rural, din care 41 persoane vulnerabile și 21 persoane de etnie romă, obținerea certificării ANC de către 105 dintre aceste persoane, precum și prin crearea a 136 noi locuri de muncă, din care 41 pentru persoane vulnerabile. Proiectul contribuie la îndeplinirea Strategiei naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021-2027, obiectivele specifice: - OS1. Direcția de acțiune 2 Măsură 1.2.1. Furnizarea unor programe de grant pentru start-up-uri - prin sprijin pentru înființarea a 34 întreprinderi sociale; Măsură 1.2.2. dezvoltarea unor structuri colaborative, sprijinirea din punct de vedere organizational și tehnic a entităților de economie socială - prin parteneriatul creat cu rol de promovare și susținere a celor 34 de întreprinderi sociale înființate; Măsură 1.2.3. scheme de antreprenoriat social - prin programul de formare în antreprenoriat social pentru 131 persoane

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

(GT), precum și prin formare complementară în domenii relevante pentru antreprenoriatul social și prin oferirea de servicii personalizate de consiliere și finanțare sub forma ajutorului de minimis, celor 34 de antreprenori sociali ale căror planuri de afaceri au fost selectate pentru a fi susținute în proiect; - OS2. Directia de acțiune 1: Masura 2.1.7. social - prin includerea în categoria GT persoane vulnerabile din mediul rural (care reprezintă >30% din total GT) a tinerilor, îndeosebi NEETs, care vor beneficia de formare antreprenorială specifică economiei sociale și formare complementară în domenii relevante înființării întreprinderilor sociale.

1.2.2. Referire la scopul proiectat:

Scopul proiectului este de a sprijini inițierea și funcționarea a 34 IS, care vor genera efecte pozitive pe termen lung, conducând la promovarea antreprenoriatului social și la dezvoltarea de mecanisme și instrumente necesare pentru implementarea sustenabilă a conceptului de economie socială.

Proiectul va avea ca finalitate creșterea incluziunii sociale și sprijinirea integrării în munca a grupurilor dezavantajate în ce privește accesul la formare și la un loc de muncă. Totodată va contribui la dezvoltarea antreprenoriatului social, în special în domenii cu valoare adăugată ridicată și va promova economia socială, ca factor de integrare a persoanelor care întâmpină dificultăți la angajare (tineri, îndeosebi NEETs, grupuri vulnerabile).

Scopul proiectului este promovarea antreprenoriatului social (integrarea pe piața muncii a 136 de persoane în 34 de întreprinderi sociale (IS) în mediul rural din regiunile de implementare ale proiectului SM, SV Oltenia și SE, în special pentru tineri, precum și a altor persoane din grupuri vulnerabile și prin consolidarea capacității de funcționare auto-sustenabilă a IS create).

Prin intermediul IS create se dorește:

- sporirea investițiilor în antreprenoriatul social;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- dezvoltarea durabilă a comunităților rurale locale;
- stimularea economiei locale;
- regenerarea comunităților rurale prin crearea de locuri de muncă.

Prin valorificarea potențialului și susținerea dezvoltării afacerilor sociale, în special în acele domenii cu valoare adăugată ridicată, vom facilita persoanelor din grupuri vulnerabile din mediul rural participarea la activități sociale și economice și accesul la resursele și serviciile comunității.

Proiectul va genera un efecte pozitive pe termen lung (obiective specifice).

1.2.3. Obiective specifice ale proiectului:

1. Creșterea nivelului de informare cu privire la dezvoltarea economiei sociale și sprijinul acordat pentru IS înființate în mediul rural a minim 200 de persoane și selectarea a 131 de persoane care doresc să înființeze IS în mediul rural.

Obiectivul specific va fi atins prin intermediul:

- A3.1. Informarea publicului și
- A3.2. Selectarea grupului țintă.

Campania de informare a publicului privind acțiunile proiectului reprezintă o componentă esențială în atragerea și menținerea ulterioară a GT în proiect prin facilitarea accesului la informație și stimularea interesului pentru participarea în proiect. Administratorul schemei de antreprenoriat va prezenta publicului elementele specifice ale proiectului, cu accent pe oportunitățile oferite, beneficiile, principalele condiții pentru a accesa finanțarea nerambursabilă, riscurile și obligațiile ce decurg din accesarea finanțării. Acțiunile de informare în această etapă pun accent pe transmiterea detaliilor relevante legate de metodologia de recrutare și selecție a GT (ex. eligibilitatea, calendarul de depunere a dosarelor de candidatură etc.), programul de formare antreprenorială și alte intervenții de sprijin (subvenții, consiliere etc.), precum și de metodologia de selecție și implementare a planurilor de afaceri.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

2. Un nivel ridicat de competente în domeniul economiei sociale, pentru min **105 potențiali antreprenori sociali certificați din regiunile de implementare**. Obiectivul este atins prin activitățile specifice programului de formare din proiect, program la care participa 131 de persoane și în cadrul caruia un număr estimat de minim 105 potențiali antreprenori obțin o certificare ANC în domeniul economiei sociale. Cursurile vor fi organizate cu respectarea prevederilor OG129/2000, cu modificările și completările ulterioare, asigurându-se pentru fiecare cursant numărul minim de 40 de ore de formare. Prin programul de formare antreprenorială sunt formate 131 de persoane. Vor fi organizate 6 grupe de curs, a câte 21-22 de persoane/grupa. Curriculumul aferent formării antreprenoriale va include, alături de temele specifice de management și marketing antreprenorial, subiecte legate de rolul economiei sociale în promovarea incluziunii sociale și revitalizării comunităților locale, contribuția antreprenoriatului social la dubla tranziție verde și digitală în concordanță cu instituirea și recunoașterea ecosistemului „economiei de proximitate și al economiei sociale”

Activitățile specifice ale proiectului, care duc în mod direct la atingerea acestui obiectiv sunt A3.1, A3.2, A4.1, A4.2

Complementar cu activitățile de formare antreprenorială derulate se vor desfășura activități de formare profesională (cursuri de specializare în domenii relevante pentru antreprenoriatul social), justificate prin certificate de participare, care vor fi fără recunoaștere MMSS (neacreditate MMSS) pentru dezvoltarea capacității și abilităților în domeniul impactului social la nivelul comunităților locale.

3. O capacitate crescută de a implementa un plan de afaceri și de a dezvolta și administra o afacere sustenabilă în domeniul economiei sociale, pentru 34 antreprenori sociali.

Obiectivul specific este atins prin intermediul activității de furnizare a serviciilor personalizate de consiliere în antreprenoriat social, oferite ca sprijin pentru implementarea celor 34 planuri de afaceri selectate pentru finanțare în cadrul proiectului. Acțiunile specifice ale proiectului, care duc în mod direct la atingerea acestui obiectiv sunt cele aferente activității de furnizare servicii de consiliere. Prin intermediul acestor acțiuni se

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

realizeaza, la nivel de rezultate contributia directa la obiectivul specific: EECO19 Numărul de microîntreprinderi și de întreprinderi mici și mijlocii care beneficiază de sprijin – 34 A6.1 Furnizarea, de către administratorul schemei de antreprenoriat, a serviciilor personalizate de consiliere ulterior finalizării procesului de selecție a planurilor de afaceri va fi adresată în mod direct celor 34 de persoane ale căror planuri de afaceri au fost selectate pentru finanțare și va include teme esențiale pentru succesul unei afaceri sociale, cum ar fi: marketingul (inclusiv promovarea pe piețele locale), managementul unei afaceri sociale, îmbunătățirea planificării strategice a afacerilor și a managementului resurselor pentru creșterea eficienței economice și a productivității, aspectele legale și administrarea financiară, identificarea și accesarea unor surse de finanțare, respectarea principiilor egalității de șanse, de gen, nediscriminării, dezvoltării durabile etc. (Anexa 1 Principii și valori europene)

4. Sprijinirea înființării și dezvoltării a 34 întreprinderi sociale functionale și auto-sustenabile Obiectivul specific este realizat prin intermediul subvențiilor acordate pentru implementarea a 34 de planuri de afaceri și demararea funcționării IS, prin monitorizarea funcționării și dezvoltării celor 34 IS finanțate, pe o perioadă de minim 14 luni în perioada de implementare a proiectului și asigurarea sustenabilității lor pe o perioadă de 13 luni ulterioară implementării proiectului.

Activitățile specifice ale proiectului, care conduc în mod direct la atingerea acestui obiectiv sunt:

- A5.1 Selectarea planurilor de afaceri;
 - A6.1 Furnizarea serviciilor personalizate de consiliere ulterior finalizării procesului de selecție a planurilor de afaceri;
 - A6.2. Asigurarea înființării și demarării funcționării întreprinderilor ce vor implementa planurile de afaceri cu ajutor de minimis în cadrul proiectului;
 - A7.1. Decontarea de către administratorul schemei pentru entitățile economiei sociale a sumelor aferente implementării planurilor de afaceri selectate în cadrul proiectului;
 - A8.1 Monitorizarea funcționării și dezvoltării entităților de economie socială finanțate.
-

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

5. Creșterea ocupării la nivelul regiunilor de implementare prin crearea a 136 de locuri de muncă în întreprinderile de economie socială nou înființate, din care 41 locuri de muncă ocupate de persoane vulnerabile, în principal tineri, îndeosebi NEETs Prin intermediul întreprinderilor sociale finanțate prin proiect va fi susținută ocuparea persoanelor vulnerabile din rural, mai ales în rândul tinerilor, îndeosebi NEETs, dar nu numai.

Activitatea specifică prin care se atinge în mod direct acest obiectiv este A8.1 Monitorizarea funcționării și dezvoltării entităților de economie socială finanțate prin care se va urmări ocuparea și menținerea locurilor de muncă nou create.

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 2

Grupul țintă – participanții la cursul de formare

Metodologia de desfășurare a procesului de formare profesională se aplică atât echipei de implementare cât și grupului țintă.

Grupul țintă (GT) al proiectului este format din 131 persoane care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- intenționează să înființeze întreprinderi sociale în mediul rural;
- au vârsta peste 18 ani; - au domiciliul în regiunile de dezvoltare în care se implementează proiectul, în mediul rural;
- nu au mai participat la măsuri similare, cofinanțate din fonduri nerambursabile;
- nu au mai beneficiat de ajutor de minimis în ultimii 3 ani consecutivi.

În vederea eliminării dificultăților de acces, respectării și promovării egalității de șanse, de gen, incluziunii și nediscriminării, GT va include:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- > 30% (41 de persoane) din total GT sunt persoane vulnerabile din mediul rural (persoanele dezavantajate/ defavorizate pe piața muncii, șomeri (- în special tineri, îndeosebi NEETs), persoane peste 50 de ani, persoane inactive.

- > 15,01% (21 de persoane) din total GT sunt persoane de etnie roma.

- 69 de persoane dezavantajate în ecosistemul antreprenorial din mediul rural - tineri cu vârsta până în 35 de ani (în special până în 30 de ani).

De asemenea, în selectarea GT se va promova egalitatea între femei și bărbați, GT fiind format din minim 50% femei. Se va pune accent asupra femeilor care provin din medii sau grupuri dezavantajate, mame singure, familii care au mai mult de 2 copii, persoane de etnie roma etc., contribuind astfel la promovarea egalității de gen și luând în considerare situația concretă la nivel local.

Recrutarea, selecția și stabilirea persoanelor care beneficiază de cursurile de formare profesională intra în atribuțiile echipei desemnate pentru această activitate.

Prezența metodologie se aplică după ce a fost stabilită și aprobată lista persoanelor eligibile pentru participarea la curs, conform unei proceduri specifice de recrutare (aplicarea procedurii de recrutare intra în atribuțiile echipei desemnată pentru această activitate).

Fiecare cursant va beneficia de cursuri de calificare numai după îndeplinirea procedurii de selecție și înscriere la cursuri cu respectarea anumitor condiții.

Apartenența la grupul țintă se va realiza la intrarea în proiect, prin declarație pe propria răspundere a persoanei din grupul țintă sau a persoanelor/instituțiilor abilitate și/sau prin atașarea de documente doveditoare. Aceasta alocare a rezultat în urma analizei de nevoi desfășurată la nivel multi-regional și local. Conform datelor colectate de la nivel multi-regional și local privind nevoile grupului țintă, principalii indicatori arată că rata de activitate și rata ocupării, cele mai vulnerabile și expuse categorii de vârstă sunt

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

tinerii până la 35 de ani (inclusiv someri, cu precadere NEETs) și persoanele peste 50 de ani. Aria de selecție a GT va acoperi regiunile mai puțin dezvoltate SM, SV Oltenia și SE, toate județele, localități rurale și va viza cu precadere persoane vulnerabile din zonele rurale, inclusiv din zonele izolate.

Referitor la GT vor fi respectate prevederile Regulamentului nr. 679/2016 (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și prevederile Directivei 2002/58/CE - Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu modificările și completările ulterioare. Participanții la activitățile proiectului vor fi informați despre obligativitatea de a furniza datele lor personale și despre faptul că datele lor personale vor fi prelucrate în aplicațiile electronice MySMIS, în toate fazele de evaluare/ contractare/ implementare/ sustenabilitate a proiectului, cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 3

Documente de referință

Comisia Europeană, prin Directoratul General pentru Educație și Cultură 3, a definit opt competențe – cheie, centrale în procesul educațional:

- Domeniul:(1): Comunicarea în limba maternă
- Domeniul:(2): Comunicarea în limbi străine
- Domeniul:(3): Matematică și științe
- Domeniul:(4): TIC (Tehnologia informației și comunicării)
- Domeniul:(5): A învăța să înveți
- Domeniul:(6): Competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice
- Domeniul:(7): Educația antreprenorială
- Domeniul:(8): Sensibilizarea la cultură

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Recomandări:

- Cele opt domenii de competență identificate și definite de grupul de lucru ar trebui luate în considerare în formularea unui cadru european care să fie aplicat corespunzător în cadrul tuturor sistemelor naționale de educație și formare și în strânsă legătura cu decidenții politici, cercetătorii și instituțiile de formare a profesorilor.
 - Școlile și cei care asigură educația ar trebui să fie împuterniciți să planifice și să adapteze cadrele curriculare nevoilor locale prin aprovizionarea lor cu resursele în vederea dezvoltării staff-ului și stimularea cooperării cu comunitatea locală;
- Orientarea în dobândirea competențelor cheie ar trebui, de exemplu, să fie extinsă la părinți cu scopul de a le asigura copiilor lor întregul sprijin în procesul de învățare.
- Profesorii, formatorii și ceilalți susținători ai procesului de învățare ar trebui formați să susțină dobândirea competențelor cheie de către toți cei care învață în cooperare cu toți partenerii necesari - indiferent de specializarea lor;
 - Parteneriatele între toți actorii implicați în educație și formare ar trebui încurajate în vederea promovării identificării problemelor sociale care apar la o anumită categorie, pentru împărțirea responsabilităților și pentru găsirea de soluții, și diseminarea rezultatelor;
 - Dezvoltarea competențelor cheie ar trebui să fie unul dintre principalele obiective de atins în programele sprijinite de Comunitatea Europeană în domeniul educației și în domeniul social.
 - Ar trebui, de asemenea, să se dezvolte indicatori pentru “a învăța să înveți” și “competențe pentru adulți”. Un punct de plecare util ar putea fi trecerea în revistă a datelor disponibile.

Sursa: Implementarea programului de lucru “Educație & formare profesională 2010”. Grupul de lucru “Competențe de bază, antreprenoriat și limbi străine”. Raport privind progresele -

noiembrie 2004, <http://www.europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>

1. Statutul și Regulamentul de organizare și funcționare al Asociației pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică “CATALACTICA”
2. Ordin al Ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5564/2011 privind aprobarea Metodologiei de acreditare și evaluare periodică a furnizorilor de formare continuă și a programelor de formare oferite de aceștia, cu modificările și completările ulterioare

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

3. OG nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor, republicata
4. OG nr. 76/2004 pentru modificarea si completarea OG nr. 129/2000
5. HG nr. 522/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonantei Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesionala a adultilor, cu modificarile si completarile ulterioare
6. Ordin al Ministrului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei si al Ministrului Educatiei, Cercetarii si Tineretului nr. 353/5.202/2003 pentru aprobarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesionala a adultilor
7. Ordin al Ministrului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei si al Ministrului Educatiei si al Ministrului Educatiei, Cercetarii si Tineretului nr. 80/3.328/2005 pentru modificarea si completarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesionala a adultilor (nr. 353/5.202/2003)
8. Ordin al Ministrului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei si al Ministrului Educatiei si al Ministrului Educatiei, Cercetarii si Tineretului nr. 501/5.253/2003 pentru aprobarea Metodologiei certificarii formarii profesionale a adultilor
9. Ordin al Ministrului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei si al Ministrului Educatiei si al Ministrului Educatiei, Cercetarii si Tineretului nr. 77/3.327/2005 pentru modificarea si completarea Metodologiei certificarii formarii profesionale a adultilor (nr. 501/5.253/2003)
10. Ordinul nr. 4543/468/2004 pentru aprobarea Procedurii de evaluare si certificare a competentelor profesionale obtinute pe alte cai decat cele formale
11. Ordin al ministrului muncii, solidaritatii sociale si familiei si al ministrului educatiei si cercetarii nr. 81/3.329/2005 pentru pentru modificarea si completarea Procedurii de evaluare si certificare a competentelor profesionale obtinute pe alte cai decât cele formale
12. "Educație & formare profesională 2010". Grupul de lucru "Competențe de bază, antreprenoriat și limbi străine". Raport privind progresele - noiembrie 2004,
<http://www.europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/basic2004.pdf>

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 4

Definiții

4.1. Definiții cu sferă largă de acoperire

ADPSE “Catalactica”- Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică “Catalactica”.

ANPIS- Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, coordonează la nivel național activitatea de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale.

Adulți care învață sunt persoanele care au vârsta la care pot stabili raporturi de muncă și pot participa la programe de formare profesională, în condițiile legii.

CAFFPJ: Comisia de Autorizare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților din județul....., prescurtat CAJ- Comisia de Autorizare Județeană.

Calificarea, respectiv **recalificarea**, reprezintă pregătirea profesională care conduce la dobândirea unui ansamblu de competențe profesionale care permit unei persoane să desfășoare activități specifice uneia sau mai multor ocupații.

Clase virtuale: Unități funcționale de management educațional, specifice instruirii asistate, care permit colaborarea prin intermediul spațiului virtual. Acestea pot pune la dispoziție o varietate de metode, tehnici și instrumente: fișiere audio- video, comunicare sincronă și asincronă, partajarea ecranului, partajarea suportului pentru documentare etc.

Competența profesională este capacitatea unei persoane de a utiliza cunoștințe teoretice, deprinderi practice și atitudini specifice pentru a realiza activitățile cerute la locul de muncă

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Element de competență descrie o activitate - cheie, ca parte a unei unități de competență, și rezultatul asociat acesteia.

Formator: Resursele umane ale programului de formare profesională se referă la persoanele cu atribuții de instruire teoretică și practică.

Formare profesională - Orice formă de educație care pregătește calificarea pentru o anumită profesie sau pentru un anumit loc de muncă, competențele necesare exercitării profesiei respective sau ocupării unui loc de muncă adecvat acesteia.

Instruirea la distanță și deschisă este definită în termeni generali ca “o metodă de a transmite informații și de cadru al învățării, caracterizate prin separarea instructorului/ formatorului și cursanului în timp sau spațiu (sau timp și spațiu)”. Instruirea la distanță și cea deschisă urmează să fie certificate în mod corespunzător de o instituție sau agenție abilitată. O altă trăsătură specifică este posibilitatea de utilizare a unei game largi de instrumente media, de comunicare bidirecțională între cursanți și instructor/ formator, posibilitatea de organizare a sesiunilor față în față și prezența unei unități specializate în producerea și difuzarea materialelor de instruire.

Instruirea mixtă (blended learning) este un model de instruire care combină metodele tradiționale de instruire din sala de clasă cu tehnici și instrumente e-learning. De exemplu, cursanții unei grupe studiază într-o clasă tradițională, dar primesc materiale digitale prin poșta electronică, au sesiuni de discuții cu formatorul prin chat, sau chiar susțin unele teste în regim online. Un alt exemplu este suplimentarea unui curs de instruire pe Web cu sesiuni de învățare sau discuții față în față. Instruirea mixtă și dezvoltarea ei este recunoașterea

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

tacită a faptului că instruirea bazată doar pe Web nu poate asigura un nivel la fel de înalt al atingerii finalităților unui curs, ca cel care poate fi atins în cazul când cursantul este ghidat de un instructor real.

Instrumente colaborative de editare: Programe care permit editarea documentelor de către utilizatori aflați în locuri diferite.

Învățarea continuă – învățare pe parcursul vieții (Lifelong Learning, LLL) este recunoscută pe plan mondial ca fiind o abordare globală a procesului de cunoaștere, care permite o adaptare rapidă și continuă la provocările erei informaționale și a noilor principii și informații. Esențială este legătura între calitatea și noutatea informativă (actualitate cognitivă continuă în concordanță cu dinamica societății).

Învățarea asincronă Formatorul nu este disponibil în timp real, fiind substituit de un curs rulat pe calculator.

Învățare sincronă Reprezintă metoda tradițională de instruire online, formatorul și cursantul fiind disponibili în același timp.

Învățarea Web este o subcomponentă de e-learning și se referă la învățarea instrumentată de un sistem de navigare Web (Cu mar fi Internet Explorer, Opera, Google Chrome etc.)

Learning Management System (LMS) Sistem de management al conținutului reprezentând ansamblul echipamentelor și programelor care facilitează distribuția, managementul conținutului și/sau resurselor și colaborarea în cadrul instruirii de tip e-Learning, Blended Learning etc.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Materiale tradiționale Ansamblul resurselor în format fizic utilizate la desfășurarea unui curs în format clasic.

Materiale în format Blended Learning Ansamblu agregat, în platforma de Blended Learning, care devin dinamice prin folosirea instrumentelor acesteia.

Mediu centrat pe nevoile cursantului – Noțiunea de mediu centrat pe nevoile cursantului, ca abordare constructivistă percepe învățarea ca un proces în care individul își «construiește» noile cunoștințe în baza celor acumulate anterior și a experienței practice. Experiența permite celor instruiți să definească modele mintale sau scheme pentru definirea unor noțiuni noi și acumularea unei experiențe ulterioare. Astfel cunoștințele sunt create într-un proces activ, în care cei instruiți prelucrează informația, construiesc ipoteze, rezolvă probleme, iau decizii, folosind modelele mentale proprii.

Mediul virtual de învățare (*Virtual Learning Environment VLE*) este un ansamblu de instrumente ale TIC utile în activitatea de predare și în învățare. Principalele componente ale unui sistem VLE includ: *resursele software* pentru cartografierea curriculum-ului cursului (divizarea în secțiuni distincte, care pot fi evaluate separat), urmărirea progresului de învățare a cursantului, asistența online pentru cursanți și formatori, *comunicare electronică* (canale de comunicare pentru e-mail, discuții tematice, chat, bloguri); link-uri la resursele curriculare externe, *echipamente hardware*: servere de aplicații, de conținuturi, Internet, echipamente de rețea. Utilizatorii VLE au roluri de formator sau cursanți.

Standardul ocupațional este documentul care precizează unitățile de competență și nivelul calitativ asociat rezultatelor activităților cuprinse într-o ocupație, respectiv calificare.

Unitatea de competență definește o activitate majoră a unei ocupații și rezultatul asociat acesteia.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

4.2. Definiții, limbaj specific și reglementări privind utilizarea resurselor software și web

Legislația cu privire la utilizarea resurselor software și web, cibernetică ca termen generic, adună laolaltă cerințele legale în domeniul comunicării prin canale electronice, tranzacțional și distributiv a tehnologiilor, resurselor și echipamentelor de rețea.

O dată cu dezvoltarea conceptului rețea au apărut multe posibilități ale circuitului informațional și nu numai (cu referire aici la aspecte de afaceri, la fraude care îmbracă diverse forme). În acest context se dezvoltă un mecanism legislativ specific spațiului virtual. Odată cu reglementări apar și sancțiunile corespunzătoare.

Directiile acestei forme normative includ:

- proprietatea intelectuală,
- libertatea de expresie,
- dreptul la intimitate.

Tratate internaționale

Actele de reglementare internațională în Rețea includ clauze privind dreptul la viață privată, securitate, protecția proprietății intelectuale, inclusiv nume de domenii, drepturi de autor, mărcile comerciale și înregistrate, servicii și dezvoltare site-uri web. În cazul unor tranzacții internaționale, fie că se face referire la statusul de cumpărător sau de vânzător, legile asigură pe de o parte protecția informațiilor și, pe de altă parte, realizarea corectă a tranzacției.

Actul CAN-SPAM stabilește dreptul utilizatorilor de a decide permisiunea pentru primirea de email-uri. Niciun e-mail nu poate fi trimis fără o cerere.

Actul de protecție Online a copiilor în Rețea a fost elaborat pentru a proteja copiii de agresorii sexuali și expunerea la pornografie. Toate site-urile pentru adulți trebuie să ofere informare și protecție a copiilor și a persoanelor care nu doresc vizualizarea materialelor cu caracter sexual explicit.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Actele de reglementare în Rețea presupun publicarea pe orice site personal sau comercial, a condițiilor de utilizare, inclusiv a politicilor de confidențialitate, limitelor de timp a serviciilor și responsabilităților.

Securitatea online

Datele cu caracter personal se înregistrează, se prelucrează, se transferă și se pun la dispoziție în conformitate cu legislația în vigoare.

Furtul de identitate, violare a vieții private și a securității includ actul de phishing (e-mailuri care induc în eroare), spyware și spam. Fiecare tip este conceput pentru a capta informațiile personale pentru utilizarea ilegală. Regulamentele Internet presupun prezența pe site-ul pe care îl vizitați a datelor referitoare la colectarea de informații personale și modul de folosire a lor. Aveți dreptul de a renunța la orice acorduri și să nu permiteți accesul comun la informațiile personale.

La nivelul proiectului, coordonatorul de formare, împreună cu formatorii, stabilesc modul de implementare și de monitorizare a activităților pentru prevenirea și reducerea riscurilor asociate utilizării mediului virtual.

Proprietatea intelectuală

Legea cu privire la drepturile de autor, adoptată în 1976 stipulează dreptul creatorului pentru orice lucrare, artistică sau literară, de a preciza dacă și cum poate fi folosită. Nici o lucrare, publicată sau nu, nu poate fi utilizată fără permisiunea autorului. Aici se includ fotografii, desene, site-uri, și conținutul lor. Tot ce încărcăți din Rețea este protejat în temeiul legii dreptului de autor cu excepția cazului în care pe site sunt indicate condiții speciale de utilizare pe care le acceptați.

Pirateria software este un fenomen caracteristic în special țărilor cu nivel scăzut de venituri pe cap de locuitor cultură informațională joasă și o legislație rudimentară în domeniul drepturilor de autor. Quitesența fenomenului este violarea prevederilor licenței de utilizare a produselor software (la nivel de utilizator final). De cele mai multe ori apariția acestui fenomen nu este posibilă fără implicarea unei categorii aparte *hackeri* (*spărgători de cod*) – persoane care modifică produsele software, astfel încât acestea pot fi ulterior utilizate fără a deține o licență legală asupra lor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

În aceeași categorie poate fi inclusă și utilizarea resurselor educaționale externe fără respectarea drepturilor de autor, specificate de licența CCL.

O noțiune mai cunoscută, aplicabilă în acest sens este cea de *plagiat*.

Pericolele utilizării neautorizate a produselor (resurselor) software:

- Răspundere administrativă (penală) în urma detectării utilizării neautorizate
- Imposibilitatea de utilizare legală a produselor finale, realizate cu ajutorul uneltelor digitale neautorizate
- Lipsa suportului producătorului (autorului) pentru produsul neautorizat
- Imposibilitatea de obținere a noilor versiuni ale produsului digital
- Pericolul infectării cu produse malware (softuri dăunătoare, viruși) plasate în chiturile de instalare ale produselor piratate
- Discomfortul moral

Sanțiuni

Activități ilegale pe Internet sunt în expansiune, odată cu legile. Escrocheriile sunt numeroase, inclusiv schimbul de bani prin intermediul conturilor bancare și sub mască de reprezentanți a serviciilor contabile. Consecințe pentru o persoană este angajată în oricare dintre aceste scheme, ar fi: amenzi, rambursarea banilor sau închisoare. Nu contează dacă angajatul nu este creatorul acestei escrocherii.

Încălcarea dreptului de proprietate intelectuală, poate duce la amenzi sau la interdicții de a organiza propria afacere pentru o anumită perioadă de timp.

CAPITOLUL 5

Principii ale formării profesionale

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Programele de formare profesională din cadrul acestui proiect vizează oferirea de servicii de formare profesională la cele mai înalte standarde, conform legislației în vigoare. În acest scop, programele de formare profesională vor respecta atât principiile enumerate mai jos cât și valorile și principiile Uniunii Europene (Anexa 1):

Principiul concordanței cu nevoile pieței muncii

La proiectarea și derularea programelor de formare profesională trebuie să se aibă în vedere concordanța dintre tematica abordată și nevoile pieței muncii.

Principiul utilității

Programele de formare profesională trebuie să fie utile atât pentru participantul la program cât și pentru organizațiile implicate.

Principiul eficienței

Programele de formare profesională trebuie să fie eficiente, atât pentru organizațiile implicate cât și pentru beneficiarii acestora, direcți sau indirecti.

Principiul flexibilității

Acest principiu se referă la capacitatea de a proiecta rapid programe de formare profesională în funcție de modificările neașteptate / rapide de pe piața muncii ținând cont de solicitările speciale din anumite contexte. De asemenea, modul de organizare a programelor de formare în derulare trebuie să fie flexibil, să se adapteze în funcție de cerințele și caracteristicile fiecărui grup de cursanți, sau în funcție de modificările înregistrate la nivelul pieței muncii.

Principiul actualizării

Programele de formare profesională trebuie să fie actualizate, atât în funcție de modificările de pe piața muncii, cât și în funcție de tendințele și practicile la nivel internațional. Actualizarea programelor trebuie să se facă atât în conținut, cât și în forma de interacțiune cu participanții.

Principiul interdisciplinarității

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Abordarea tematicii fiecărui program de formare profesională trebuie să fie interdisciplinară. Astfel orizontul de înțelegere a teoriilor și practicilor specifice subiectului respectiv se lărgeste.

Principiul interactivității

Toate programele de formare profesionale trebuie să fie interactive. Astfel participanții la program vor aplica mai bine temele abordate și vor putea experimenta direct practicile prezentate.

Principiul egalității

Toți participanții la programele de formare profesională vor fi tratați cu respect, fără discriminare pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă, nivel de studii, stare fizică etc.

Principiul intimității și securității

Securitatea în mediul online se asigură prin implicarea activă a tuturor factorilor implicați în procesul de formare care au acces și sunt utilizatori ai sistemelor informaționale / digitale.

Principiul educațional

Acest principiu face referire la asigurarea interrelațiilor predare – învățare – evaluare. Simultan face trimitere la diversificarea resurselor informaționale precum și la relevanța și atractivitatea materialelor de formare. Esențială este acțiunea de mentorat și de ghidare.

Principiul psihopedagogic

În cadrul acestui principiu se acoperă ideea încrederii în personalul care organizează și susține cursurile pe fondul asigurării accesului la formare profesională de calitate. Invocarea eticii în educația la distanță, în comunicarea la distanță, crearea unei conexiuni pozitive între cursanți și formator și consecvența comportamentală sunt esențiale atât pentru învățare cât și pentru gestionarea eficientă a situațiilor de criză.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 6

Cadrul conceptual a formării profesionale

Globalizarea și schimbările tehnologice – procesele care s-au accelerat în ultimii 20 de ani stau la baza unei noi societăți. Mecanismele acestora sunt puse în mișcare de tehnologii, sunt alimentate de informații și conduse de cunoștințe. Extinderea acestui nou ansamblu global are implicații majore în structura și scopurile instituțiilor educaționale.

Deoarece perioada de actualitate a informației se micșorează continuu, iar gradul de acces la ea crește exponențial, sistemul educațional nu mai poate rămâne în continuare axat pe transmiterea unui set rigid de cunoștințe de la instructor către cursant într-o perioadă fixă de timp. După Alvin Toffler, “analfabetul secolului XXI va fi nu acel care nu poate citi sau scrie, dar acel, care nu poate să învețe, să se dezvețe și să reînvețe”.

Experiența implementării în ultimele decenii a diverselor forme de TIC în sălile de clasă și în alte formule de instruire demonstrează că realizarea deplină a beneficiilor oferite de TIC pentru educație nu va fi automată. O integrare eficientă a TIC în sistemul educațional este un process complex, multicomponent, care implică nu doar tehnologiile (care formează doar “capitalul inițial”) dar și aspectele curriculare și pedagogice, de organizare instituțională, competențe ale formatorilor, finanțe etc.

Instruirea modernă nu se reduce doar la cunoașterea TIC – tehnologia în sine nu modifică structura procesului de formare. O formare de calitate poate fi obținută doar în cazul integrării tehnologiilor digitale, conceptelor și metodologiilor pedagogice moderne, universalizării formelor de instruire și a conținuturilor, cooperării și colaborării atât a celor instruiți, cât și a celor care gestionează procesul de instruire – integrare, care într-un singur cuvânt este numită **e-learning**.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6.1. Teorii pedagogice

Principalele teorii (curente) pedagogice și metode și mecanisme de învățare aferente, caracteristicile acestora și aplicarea acestora sunt prezentate mai jos.

Curente/ teorii	Caracteristici	Aplicare
Behaviourism/ (Comportamentism)	• Modificarea comportamentului prin metoda stimul-răspuns; • Învățare prin metoda încercare-verificare; • Învățarea prin combinare / asociere și consolidare; • Controlul răspunsului adaptiv; • Concentrare pe rezultate observabile.	Citirea/înțelegerea de către cursant a unui document, urmată imediat de verificare/atestare și/sau corectarea răspunsului.
Cognitivism	• Concentrare pe structurile cognitive interne; consideră că în urma învățării au loc transformări în aceste structuri cognitive; • Concentrare pe dezvoltarea umană; • Metoda pedagogică se referă la prelucrarea și transmiterea	• Cunoașterea distribuită ar putea impune o structură de cunoștințe interdependentă între individ și mediul înconjurător, bogat în informații de resurse și legături/conexiuni; • Dezvoltarea sistemelor inteligente de învățare și

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	informațiilor prin comunicare, explicare, recombinație, comparare, contrast, inferență și rezolvarea problemelor; • Util pentru proiectarea secvențelor de structuri conceptuale care se bazează pe structurile de informare existente.	conceptul de agenți personalizați de dezvoltare.
Constructivism	• Concentrare pe procesele prin care formabilii își construiesc propriile structuri mentale atunci când interacționează cu un mediu; • Orientare strategic-pedagogică pe sarcini observabile; • Favorizează activități practice, autodirecționate spre proiectare și descoperire; • Utile pentru medii de învățare structurate, cum ar fi realități virtuale, simulate; construirea structurilor conceptuale prin implicarea formabilului în	• Decelarea unor seturi de instrumente și alte sisteme de asistență, care ghidează și informează utilizatorii implicați într-un proces de activități, ar putea fi folosite cu succes pentru a încorpora și pentru a utiliza principiile constructiviste; • Acces la resurse și expertiză oferă potențialul de a fi realizate medii de învățare mai atractive și orientate pe student/elev, active și autentice;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	sarcini auto-direcționate.	Facilitare de generare a unor microunivers-uri și simulări cu valoare didactic-explicativă.
Învățare bazată pe activități (learning by doing)_	- Concentrare pe structurile activităților considerate ca entități constituite evolutiv, istoric; - Activitate în colectiv realizată cu ajutorul unor obiecte/materiale didactice și desfășurată într-un cadru situat într-un context socio-cultural mai larg, directivat de reguli; - Avantajul pedagogic constă în depășirea decalajului dintre starea istorică a unei activități și stadiul de dezvoltare al unei persoane raportat la acea activitate, de ex. starea actuală a utilizării limbii și abilitatea unui copil de a se exprima în acea limbă; - Zona Dezvoltării Proximale -	- În ultimul deceniu, a avut loc o trecere de la accentul pe aspectele informative (și în special pe conținut), pe accentul pus pe comunicare, colaborare și înțelegere a factorilor care stau la baza dezvoltării comunităților/colectivităților; - În special, s-a constatat că dezvoltarea conținutului în sine nu conduce la o învățare mai eficientă și că este necesară structurarea și promovarea mediilor de învățare care să permită comunităților să se dezvolte. - Capacitățile de rețea ale web-ului permit accesul mai diversificat la diferite forme

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	ideea că evaluarea capacității actuale a unui individ oferă o perspectivă limitată asupra potențialului de dezvoltare al individului, potențial care este mai bine studiat prin examinarea muncii sale prin comparație cu rezultatele obținute de un coleg mai capabil.	de expertiză și creșterea potențialului de dezvoltare a diferitelor tipuri de comunități.
Învățarea în context social	• Sunt luate în considerare interacțiunile sociale și învățarea în cadrul unui grup (participare socială); • Accent pe relațiile interpersonale care implică difuziunea valorilor, imitarea și inter- modelarea; • Limbajul este considerat instrument de învățare și de construire comună a cunoștințelor; • Limbajul are două funcții: 1. un instrument de	• Formele multiple de comunicare asigură forme mai diverse și mai bogate de dialog și interacțiune între cursanți și tutori și între colegi, și permit utilizarea materialelor didactice și a resurselor de învățare; • Diferitele instrumente de comunicare on-line și medii sociale de învățare creează forme de comunități de activități practice sau facilități care să susțină și să dezvolte comunitățile

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	comunicare sau cultural, utilizat pentru împărtășirea și dezvoltarea în comun a cunoștințelor; 2. un instrument psihologic pentru organizarea gândurilor noastre individuale, pentru raționament (gândire logică), planificarea și revizuirea acțiunilor noastre; • Dialogul între tutori și studenți poate fi articulat în 12 nivele de implicare - atât externe, cât și interne; • Cunoașterea înseamnă obținerea unor deprinderi concrete ca urmare a desfășurării unei activități care este evaluată. Participând la o anumită activitate înseamnă implicare activă; • Se referă la capacitatea studentului de a se implica și experimenta mediul studiat; din	existente.
--	--	------------

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	aceste observații rezultă cunoștințe obținute/învățate.	
Învățarea prin Experimente	• Procesul de învățare prin experiență și este mai exact definit ca fiind "învățare prin reflecție asupra acțiunii efectuate"; • Învățarea prin transformarea experienței în cunoștințe, priceperi/deprinderi, atitudini, valori, emoții; • Reflectarea/Meditația ca mijloc de transformare a experienței; • Învățarea prin rezolvarea de probleme: - Experiment: Identificarea și definirea problemei - Culegerea și analizarea informațiilor - Conceperea unei teorii și verificarea ei prin experiment - Învățare directă /primară	Arhivele și multiplele forme de reprezentare a diferitelor forme de comunicare și experimentare oferă oportunități de reflecție.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	prin experiment și învățare secundară prin analiză simbolică - Raționament și Gândire - Evaluare	
Teoria Sistemelor	Pune accent pe învățarea organizațională sau pe modelarea dezvoltării formabililor analizând răspunsurile acestora și furnizând informații suplimentare.	• Noi forme de distribuție, stocare, arhivare și recuperare care oferă potențial pentru dezvoltarea bazelor de cunoștințe folosite în comun în cadrul organizațiilor și a formelor de cunoaștere distribuite în organizații; • Modele de adaptare a conținutului de învățare ca răspuns la feedback-ul discursiv/rațional și activ al cursantului.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6.2. Blended Learning- BL (instruirea mixtă)

BL este o combinație de metode de învățare tradiționale și online, în scopul maximizării eficienței procesului de instruire. În BL programul de instruire este divizat în module. Pentru fiecare modul este stabilită aparte cea mai potrivită metodă de livrare către auditoriu în general și către fiecare cursant în parte.

Scopul BL este de a profita de cele mai bune componente ale fiecărei metode evitând în același timp neajunsurile. În BL pot fi utilizate mai multe medii de predare, pornind de la ateliere de lucru tradiționale, predarea în sală de clasă, cărți și materiale tipărite de alte tipuri de suporturi tradiționale, precum și materiale în bază digitală, resurse distribuite Web, pe purtători digitali, și elemente de e-learning.
<http://dictionary.bnet.com/definition/blended+learning.html>

Conceptul de „instruire asistată de calculator” a apărut prima dată în anii '60. Principalul avantaj al acestui sistem îl reprezintă numărul mare de cursanți care pot beneficia de el. Primul sistem de instruire asistată de calculator a fost PLATO (eng.: Programmed Logic for Automatic Teaching Questions). Acesta a fost implementat în 1960 de Universitatea din Illinois, iar până la sfârșitul anilor '70 conținea o serie de forumuri, servicii de testare on-line, serviciu de e-mail, serviciu de mesagerie instant, partajare de ecran etc. Succesul acestui sistem nu a fost cel scontat, dar, cu toate acestea, a fost folosit timp de aproape 46 de ani.

Un alt pas important în instruirea asistată de calculator a fost apariția CD-ROM-ului, principalul său avantaj fiind volumul mare de date care putea fi transferat fără a avea nevoie de o conexiune la rețea.

De altfel, în funcție de măsura în care integrează componente on-line, cursurile se clasifică în următoarele categorii:

- tradiționale, dacă nu au nicio componentă on-line;
- orientate pe web, dacă au între 1% și 29% componente on-line, care sunt gestionate prin intermediul unui Course Management System (CMS);

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- blended/hybrid learning, dacă au între 30% și 79% componente on-line, gestionate de o platformă specializată în acest scop;
- on-line, dacă au peste 80% componente on-line.

Termenul de „**blended learning**” începe să fie folosit la sfârșitul secolului XX. Una dintre cele mai vechi referințe apare într-un comunicat de presă din anul 1999 al *Interactive Learning Centers*. În anul 2006 apare primul „Manual de Blended Learning” scris de C.J. Bonk și C.R. Graham. Aceștia definesc sistemele de blended learning ca fiind acele sisteme **care „combină interacțiunea directă dintre formatori și cursanți cu instruirea asistată de calculator / IAC”**. Ideea centrală a acestui tip de sistem o reprezintă „alegerea” oferită utilizatorilor, favorizând alegerea de către formatori a celor mai bune metode de predare care să se plezească pe stilul de învățare al cursanților, oferind astfel posibilitatea realizării unui învățământ centrat pe cursant.

Internet-ul și în special tehnologiile Web 2.0 au schimbat în mod dramatic modul în care oamenii comunică. Atunci când ne referim la Web 2.0, ne referim la „un grup de tehnologii cu care asociem termeni de: blog, pagină wiki, podcast, feed-uri RSS etc., prin care ne este facilitată adăugarea de noi informații, precum și editarea celor vechi” [1]. Așadar, Web 2.0 nu este o tehnologie nouă, ci doar o nouă perspectivă asupra lucrurilor prin substituirea internet-ului ca mediu de vizualizare a informației cu cel de mediu de vizualizare și producere a acesteia.

Această tehnologie a facilitat adăugarea în procesul de învățământ a unui repertoriu bogat de servicii și aplicații. Dintre aceste instrumente le vom enumera pe cele mai importante:

Blog-urile	Site-uri web care conțin articole înregistrate în ordine cronologică. Blog-urile pot fi folosite pentru o multitudine de scopuri, începând de la suport pentru diseminarea rezultatelor procesului de învățare reflectiv până la medii de comunicare ale organizațiilor.
-------------------	--

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	Caracteristicile principale ale blogurilor sunt următoarele: - conținutul este scris de unul sau mai mulți autori; - vizitatorii pot adăuga comentarii; - se pot folosi feed-urile RSS (Rich Site Summary).
Microblogging	folosit în special pentru partajarea link-urilor, dar și pentru mesaje scurte, Microblogging-ul este echivalentul modern al telegramelor. Principala platformă de microblogging este Twitter și permite trimiterea unor mesaje numite „tweets” (trad: ciripituri) cu o lungime de maxim 140 de caractere.
Paginile wiki	reprezintă un mediu colaborativ de scriere Termenul de „wiki” vine din cuvântul hawaian care înseamnă „rapid”. Elementele unei pagini wiki sunt: structura, editarea colaborativă, jurnalul modificărilor, folosirea limitată de cod HTML și document dinamic aflat tot timpul sub editare.
Podcast	reprezintă o serie de fișiere audio, video, PDF etc. organizate sub forma unor episoade lansate periodic. Acestea sunt încărcate o singură dată și trimise automat tuturor celor care s-au abonat la respectivul serviciu.
Rețelele sociale	reprezintă spații publice de discuții și partajare de resurse Utilizatorii pot interacționa între ei și împărtăși idei într-un mod non-formal. Folosirea unei astfel de rețele presupune însușirea unor abilități tehnice și sociale ce pot fi ușor transferate în alte domenii, iar natura non-formală a interacțiunilor ajută la creșterea nivelului de implicare

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	în diverse acțiuni. De asemenea, rețelele culturale încurajează crearea unei culturi participative în rândul utilizatorilor săi, iar anumite materiale pot fi transferate din învățământul formal într-un sistem de învățare socială.
Tehnologii de syndication	Formatele RSS și Atom permit distribuirea informațiilor în mod automat către toți abonații feed-ului respectiv. Informațiile publicate sunt transmise într- un format standard și, de obicei, conținutul transmis reprezintă un rezumat în urma căruia utilizatorul poate decide dacă dorește sau nu să vizualizeze integral documentul.
Instrumente colaborative de editare	permit editarea documentelor de către utilizatori aflați în locuri diferite Principalul avantaj al acestor instrumente îl reprezintă colaborarea directă în vederea elaborării unui document, precum și evidențierea contribuției fiecărui autor.
Sondaje	permit urmărirea răspunsurilor oferite la diverse întrebări Pe baza analizei răspunsurilor, formatorul poate face diverse corelații și, în final, identifica punctele forte și punctele slabe ale cursanților.
Clase virtuale	sunt aplicații care permit colaborarea altfel decât sala clasică de desfășurare a orelor Acestea pot pune la dispoziție o varietate de instrumente, precum: fișiere audio, fișiere video, mesagerie instant, partajarea ecranului, partajarea tablei etc.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6.3. Integrarea instruirii tradiționale și a e-Learning-ului

Mediul tradițional de instruire (față în față) este unul static, format pe parcursul secolelor. eLearningul a generat o multitudine de forme și metodologii care se dezvoltă intens, atât independent, cât și prin penetrarea instruirii tradiționale. Atât dezvoltarea resurselor digitale de învățare, cât și trecerea în format digital a resurselor tradiționale duc, în rezultat la integrarea organică a procesului de învățare. Sesiunile tradiționale rămân necesare, dar conținutul lor se modifică. Ele capătă în primul rand rolul de stabilire a contactului individual între instructor și cursanți; de instruire pentru utilizarea instrumentelor de elearning, integrate în curs și abia apoi rolul de inițiere a cursanților în domeniul cursului, asocierea lor cu noțiunile și principiile fundamentale, pe care se bazează cursul.

Beneficiile învățării mixte sunt indiscutabile. BL permite o flexibilizare a procesului de învățare- predare pantru toți actorii procesului de instruire: cursanți, instructori, administrație, furnizori de formare și societate în ansamblu. Micșorarea costurilor pentru instruire, posibilitatea de a combina procesul de instruire cu cel de activitate profesională, accesul la resurse digitale de calitate fără restricții de spațiu sau timp, consultanța de calitate, comunicarea și integrarea în grupuri (comunități) profesionale virtuale – toate acestea sunt consecințele procesului de hibridizare a învățării prin integrarea tuturor formelor și modelelor TIC în instruirea tradițională.

Integrarea învățământului tradițional și e-learning depinde de mai mulți factori:

Factorul tehnologic – Apariția (sau întârzierea apariției) unor tehnologii calitativ noi de comunicare, echipamente hardware educaționale sau a unor instrumente software pentru elaborarea resurselor educaționale (obiectelor de e-learning) are drept consecință directă accelerarea (decelerarea) integrării metodelor tradiționale și de elearning

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Factorul economic – Implementarea BL este un indicator de progres al furnizorului de formare. Dar, progresul necesită o modernizare calitativă a infrastructurii TIC a instituției, ceea ce implică cheltuieli considerabile (și permanente). De cele mai multe ori anume acest factor este cauza stăgănării transformărilor tehnologice în învățare în țările în curs de dezvoltare.

Factorul uman – Transformarea cursurilor pentru BL necesită o modificare a modului de gândire atât pentru instructori (formatori) cât și pentru cursanți (cursanți). Primii au o responsabilitate sporită pentru calitatea materialelor de autor produse și utilizarea corectă a resurselor digitale externe (respectarea drepturilor de autor) – din spațiul intern al instituției formatorul trece în spațiul virtual educațional, expunându-se astfel nu numai unor colaborări, discuții, etc., dar și observațiilor sau criticilor. Formabilii (cursanții) au o libertate mai mare în procesul de studii. Este important ca flexibilitatea învățării să fie utilizată rațional, ceea ce necesită maturitatea personalității, capacitatea de autoorganizare și autocontrol.

Indiscutabil se va resimți o creștere a procentului de cursuri mixte. Integrarea în spațiul educațional european implică în acest sens o adaptare (sau chiar reorganizare) a cursurilor și activităților aferente pentru utilizarea eficientă a resurselor educaționale, disponibile în mediul virtual (resurse web). Modernizarea învățământului, introducerea instruirii la distanță, implementarea TIC au în consecință efectul dezvoltării componentei de elearning și integrarea ei în instruirea tradițională.

6.4. Proiectarea instruirii mixte

Din perspectiva designului de curs, un curs bazat pe instruirea mixtă poate avea o structură foarte flexibilă, care variază între două extreme, după tipul de sesiuni: de la un curs tradițional cu sesiuni în exclusivitate față în față, până la un curs organizat integral la distanță.

Sesiunile tradiționale sunt organizate în conformitate cu orarul general al programului de formare în locații speciale, dar presupun prezența la locul desfășurării atât a instructorului cât și a cursanților.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Sesiunile online pot fi organizate, folosind toată gama de instrumentelor educaționale software și de comunicare.

Sistemul de management al învățării instituțional (LMS)	Resursele pentru realizarea sesiunii on-line se plasează în LMS, pentru ele fiind stabilită perioada de acces, echivalentă cu durata sesiunii. Astfel pot fi realizate atât activități de instruire, cât și evaluări curente. O extindere poate fi excluderea restricțiilor de activare a resurselor de învățare, ele fiind accesibile pentru cursanți pe toată perioada cursului. (același mod de organizare se păstrează pentru portaluri, site-uri sau LMS externe)
Forumuri (incorporate în LMS sau externe)	Instrumentul este folosit pentru organizarea sesiunilor sincrone, interactive, care țin de discuția în comun a unui subiect de curs. Comunicarea în sesiuni poate fi organizată la nivel de mesaje scrise, mesaje sonore sau video. O formă mai simplă este comunicarea prin poșta electronică. În acest caz discuția este asincronă, iar controlul istoricului discuției este extrem de anevoios.
Sisteme web pentru difuzare video (incorporate LMS sau externe)	Pot fi utilizate pentru organizarea sesiunilor de învățare (prelegeri) sincrone sau asincrone (în cazul stocării înregistrării sesiunii).
Aplicații web pentru testare	Permit realizarea evaluărilor curente cu stocare și transmitere a rezultatelor către instructor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

(sincrone sau asincrone)	
Alte instrumente educaționale și de comunicare	telefoane mobile, dispozitive PDA, smartphone, internet mobil, TV mobilă etc.

Există mai multe posibilități de “amestec” al sesiunilor de diferite tipuri pentru organizarea cursului. Furnizorii de formare experimentează cu cele mai diverse modele. Nu toate sunt la fel de reușite. În baza publicațiilor cercetate din domeniu, pot fi propuse următoarele scheme generale considerate de succes:

Modelul de curs: cursanții studiază o serie de module on-line pentru a fi admiși la certificarea pentru curs. Ei se află în diverse locații și trimit sarcinile de evaluare prin mail sau alte canale către instructor. Un forum al cursului permite discuția subiectelor și un feedback distribuit între cursanți și instructor. Periodic, dacă este posibil, se organizează întâlniri de grup, în caz ideal, la prima discuție de acest fel se discută formatul resurselor online. Dacă asemenea întâlniri nu sunt posibile, poate să apară necesitatea de a “ghida” unii cursanți. Această sarcină îi revine instructorului sau cursanților, care au depășit deja aceste etape. Dacă comunicarea prin medii digitale nu este posibilă, instrucțiunile pot fi primite de cursant prin telefon.

Instruirea în bază de resurse referite. Instruirea tradițională este suplimentată (sau înlocuită parțial) de manuale și resurse amplasate în rețeaua locală (LCMS). Cursanților li se propune un program regulat de evaluări online sau scrise în baza materialelor digitale, pentru confirmarea dobândirii de cunoștințe în procesul studierii independente. Autorul cursului (resurselor digitale pentru curs) menține contactul cu cursanții fie prin intermediul departamentului de instruire fie direct, fie online, pentru a fi sigur că resursele necesare au ajuns la destinația finală (cursanți).

Preevaluare: cursanții cu diferite abilități sunt evaluați online pentru stabilirea nivelului lor *de competențe* într-un anumit domeniu. Cursanții care au acumulat punctaje sub limita de jos, pot fi redirecționați pentru un curs online suplimentar, care să lichideze golurile lor informaționale. O dată cu parcurgerea acestuia și

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

atingerea de către toți cursanții a nivelului necesar, ei pot continua instruirea în format tradițional (prelegeri, seminare).

Din cele expuse rezultă 2 abordări ale procesului de instruire mixtă:

În flux continuu: Organizarea instruirii în flux permite cursanților să se simtă în activitate permanente și să-și planifice într-un anumit mod instruirea în timp. Suplimentar, instructorul are posibilitatea de a urmări progresul instruirii, pas cu pas. Pentru cursuri mai mari elementele de evaluare și învățare se pot repeta de mai multe ori.

Abordarea în flux continuu presupune o sesiune de organizare, urmată de activități de învățare care alternează cu evaluări curente, până la evaluarea finală. Ultima activitate este analiza rezultatelor învățării, feedback, concluzii.

Abordarea «nucleară» Abordarea instruirii în baza unui nucleu de resurse digitale, a căror utilizare este ghidată (uneori) de tutori, suplimentată cu experiențe în laboratoare virtuale, comunicare prin instrumentele portalurilor și siturilor tematice, cu adăugarea unor elemente de instruire tradițională (în special în cazurile instruirii combinate cu activitatea profesională) este deplasată mai mult către autoinstruire.

Aceste două abordări a procesului de instruire mixtă au generat următoarele modele de instruire mixtă:

Autoinstruire în bază de e-learning, mixată cu resurse pe diferite suporturi și activități – Cerințe minime: programul online trebuie să fie de cel puțin o oră pentru fiecare unitate de învățare. Vor fi incluse teste de evaluare cu cel puțin 5 întrebări, și pragul de trecere de 70%. Tutorele va monitoriza logările participantului și activitățile acestuia. Cursanții vor fi informați din timp referitor la cerințele de dotare, necesare pentru studierea cursului.

Instruire dirijată de către instructor, mixată cu autoinstruire prin e-learning – Comunicarea cu instructorul poate fi organizată în dependență de tipul sesiunii unidirecțional (instructor – > cursant) sau bidirecțional. Sesiunile interactive țin de studierea conținuturilor specifice ale cursului, care nu pot fi asimilate independent.

Instruire în bază de activități e-learning sincrone, suplinite cu alte resurse digitale – Instruirea este efectuată de către un instructor către un auditoriu distribuit în spațiu (săli, instituții localități etc.), în perioade prestabilite

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

de timp. Paralel cu sesiunea sincronă poate fi realizată și înregistrarea acesteia, pentru o utilizare ulterioară de către cursanți. Este importantă componenta de comunicare a instruirii – ea poate fi realizată doar la sesiunile sincrone. Pentru comunicarea cu instructorul în afara sesiunilor pot fi folosite medii digitale tradiționale – email, forum, chat.

Instruire directă la serviciu. Ghidată de mentor, realizată în bază de autoinstruire prin e-learning – Instruirea are loc nemijlocit la locul de muncă, cu echipamente, instrumente, materiale și documente, care vor fi folosite de cursanți după finalizarea instruirii. Acest model de instruire se consideră a fi unul dintre cele mai reușite pentru formarea profesională. Adăugarea componentelor TIC (resurse digitale, instruiți video, surse alternative de informații), în combinație cu instruirea tradițională de către instructor permite micșorarea considerabilă a timpului și cheltuielilor de instruire în combinație cu creșterea eficienței acesteia.

Instruire bazată pe simulări practice și laboratoare virtuale – Se bazează pe echipamente și software de simulare, interactive, cu posibilitatea de intervenție a unui “instructor virtual”, precum și pe surse digitale pasive – instrucțiuni, documente, exemple. Laboratoarele virtuale permit efectuarea unor modelări, experiențe, cercetări, care formează la cursanți competențele, urmărite de finalitățile de învățare.

6.5. Metode de folosire a unui sistem de blended learning

Ritmul alert de dezvoltare a e-learning-ului a determinat apariția unui nou context pentru învățare în cadrul universităților și în cadrul furnizorilor de formare. Această abordare centrată pe nevoile cursant/ formabilului îmbină metoda tradițională, cea a sălii de clasă, cu cea bazată pe tehnologie, aflată în continuă evoluție.

Prin îmbinarea metodelor tradiționale cu cele noi, au apărut tipuri de **învățare sincronă** și **asincronă**, care oferă instruire modernă și programe de învățare foarte eficiente.

Tipurile de învățare sincronă reprezintă metoda tradițională de instruire on-line, formatorul și cursantul fiind disponibili în același timp. De regulă, toți participanții la procesul de învățare se află în același loc, unde

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

împărtășesc experiența acestui proces și interacționează; este de asemenea posibil ca aceștia să se afle și în locuri diferite.

În cazul învățării asincrone formatorul, în majoritatea cazurilor substituit de un curs rulat pe calculator, nu este disponibil în timp real, lucru care este un beneficiu pentru cei care vor să își desfășoare procesul de învățare în propriul ritm.

O soluție de BL ar trebui să pună accent pe ambele tipuri de învățare prezentate anterior, atât pe învățare sincronă, cât și pe cea asincronă.

6.5.1. Metode sincrone

Clasă tradițională

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
- Grupuri de persoane vor pune în comun informații și aptitudini pentru a atinge anumite scopuri; - Cursanții au atribuite roluri care le permit absența de la activitățile zilnice; - Aptitudinile presupun interacțiunea intensă între cursanți; - Înțelegerea presupune interacțiunea de grup în jurul anumitor teme de discuție.	- Obiectivele nu sunt afectate de faptul că cursanții se află sau nu în același loc; - Conținutul didactic poate fi transmis fracționat, integrat în activități obișnuite ale grupului; - Obiectivele nu le permit cursanților să absenteze îndelungat de la activitățile zilnice; - Aproprierea subiectului de învățare nu este afectată de distanța fizică.

Clasă virtuală

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
Grupul beneficiază de distribuția rapidă a informației;	- Conținutul este bogat sau complex; - Asimilarea informației presupune exercițiu;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

• Conținutul poate fi distribuit eficient în mai puțin de o oră sau două; • Cursantul este atras și poate să beneficieze de conținutul materialului transmis pentru	• Această metodă necesită calitate ridicată la înregistrarea și transmiterea informației.
--	---

Metoda Broadcast

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Se poate beneficia de pe urma distribuirii rapide a informației în cadrul unor grupuri mari de persoane; • Calitatea transmisiei este foarte bună; • Conținutul se creează rapid, dar nu se va actualiza frecvent.	• Conținutul necesită actualizări frecvente.

Metoda discuției interactive

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Cursanții au nevoi diferite care nu pot fi satisfăcute folosind o singură metodă; • Resursele sunt disponibile și pot fi transmise între cursanți.	• Conținutul este cu precădere subiectiv sau poate crea dispute; • Experții nu pot păstra un program riguros.

6.5.2. Metode asincrone

Metodele asincrone constau în documente și pagini web, instruire pe calculator (CBT), CD-ROM, teme de control pentru lucrul în afara clasei, teste, sondaje, simulări, laboratoare și evenimente înregistrate.

Metoda informației on-line via website

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Conceptele de bază, politicile, procedurile și informațiile trebuie să fie disponibile audienței pentru o perioadă de timp.	• Conținutul trebuie actualizat frecvent; • Resursele pentru a întreține website-ul sunt insuficiente; • Este necesar exercițiul pentru a stăpâni conținutul.

Metoda materialelor tutoriale on-line

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Este necesar exercițiul pentru a stăpâni conținutul; • Cursanții sunt dispersați din punct de vedere geografic; • Rolurile de învățare ale cursanților presupun acumularea rapidă a aptitudinilor; • Rolurile de învățare ale cursanților presupun maximă flexibilitate în program; • Cursanții au la îndemână tehnologia necesară pentru a accesa conținutul în propriul ritm de învățare; • Există resurse pentru a întreține și actualiza conținutul; • Conținutul poate fi legat de alte resurse de învățare.	• Conținutul nu se schimbă frecvent – odată ce cursanții îl stăpânesc, nu e necesară revizuirea sau actualizarea aptitudinilor; • Nu există resurse suficiente pentru a întreține site-ul; • Există dificultăți în a accesa conținutul.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Metoda materialelor de referință on-line

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
- Cursanții au nevoie să acceseze conținutul în timpul programului de lucru; - Cursanții sunt dispersați din punct de vedere geografic; - Rolurile de învățare ale cursanților necesită flexibilitate maximă; - Cursanții beneficiază de tehnologia potrivită pentru a accesa conținutul și a exersa în propriul ritm; - Există resurse pentru a întreține și actualiza conținutul; - Conținutul poate fi legat de alte resurse de învățare.	- Conținutul nu se schimbă frecvent – odată ce cursanții îl stăpânesc, nu e necesară revizuirea sau actualizarea aptitudinilor; - Există resurse insuficiente pentru a întreține site-ul; - Există dificultăți în a accesa conținutul.

Metoda materialelor tutoriale offline

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
- Numărul mic de cursanți face ca distribuirea materialelor să se realizeze cu ușurință; - Conținutul materialelor are o durată de viață relativ lungă; - Conceptele de bază, politicile, procedurile și informațiile nu se schimbă și nu necesită să fie comunicate pe scară largă.	- Conținutul se schimbă frecvent; - Utilizatorii se schimbă frecvent; - Există nevoia de portabilitate; - Există nevoia de a distribui și actualiza conținutul frecvent.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Metoda discuției axate pe un subiect

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Cursanții au nevoi divergente; • Resursele sunt disponibile pentru informația de grup; • Cursanții au nevoie să intre în discuție la intervale diferite de timp și să fie la curent cu conversațiile care au avut loc până la momentul respectiv.	• Conținutul este subiectiv sau poate crea dispute; • Experții nu pot menține un program fix; • Tehnologia limitează accesul.

Metoda testelor scrise

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Scopul este de a testa cunoștințele și asimilarea informațiilor; • Studiile de caz sunt un indicator eficient pentru a evalua rezultatele învățării.	• Scopul instruirii sunt aptitudinile pe termen lung; • Nu există răspuns corect; • Nu există nevoia de memorare.

Metoda cărților

Această metodă se folosește cu succes când:	Se poate utiliza altă metodă atunci când:
• Materialele au costuri reduse, sunt palpabile, consistente; • Materialele portabile, transportabile; • Utilizarea materialelor implică un nivel ridicat de mare de persoane.	• Lecțiile nu sunt interactive; • Acestea nu implică activitate senzorială; • Este dificilă distribuirea materialelor către un grup confirt.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6.6. Aspecte ale comunicării didactice

Tipul de comunicare între cursant și instructor în BL este determinat de forma activităților în cadrul cursului.

Pentru activitățile online sincrone, cu posibilitate de transmitere reciprocă a datelor, comunicarea este și ea sincronă, bidirecțională, iar forma ei e determinată de echipamentele utilizate și capacitatea canalului de transmitere a datelor (comunicare video – pentru videoconferințe, sonoră – pentru audio sesiuni). Pentru sesiunile de învățare sincrone sau asincrone, difuzate prin portaluri (YouTube.com , ustream.tv)_comunicarea este unidirecțională (de la instructor către cursant).

Activitățile sincrone sau asincrone, fără transmitere de imagini și/sau sunet permit organizarea comunicării prin metode “tradiționale” – email, forum, chat. Organizarea unor grupuri de discuții și participarea activă în activitatea lor este binevenită atât pentru cursanți, cât și pentru instructor. În procesul de discuție directă sau analiză a discuțiilor altor membri ai grupului, cursantul are posibilitatea să se evalueze și să aprecieze nivelul său de cunoștințe în comparație cu alți membri ai grupului. Instructorul poate să determine “găurile de conținut” sau punctele slabe ale suportului de curs și să le corecteze instant.

Stabilirea unor restricții de timp pentru activitățile online organizează procesul de învățare al cursanților, iar pentru staful administrativ al instituției pot servi drept repere de control al activității instructorului, care folosește instruirea mixtă.

O serie de experiențe, realizate de autori pe parcursul anului de studii 2009 – 2010 indică cert o dependență directă între intensitatea de comunicare online (cursant - formator) și rezultatele cursanților la evaluările finale. Aceeași dependență poate fi observată și în comportamentul cursanților la sesiunile tradiționale și online, dar în acest caz poate fi evidențiată o categorie aparte – cursanții «nesiguri» pentru care comunicarea online este mai simplă decât cea directă. Această categorie beneficiază cel mai mult în urma BL.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Dezvoltarea rețelei pentru (auto)instruire

Principiile schemei “nucleare” pot fi folosite și pentru organizarea procesului de autoinstruire, în orice domeniu de activitate. Pentru aceasta este necesară o etapă de analiză prealabilă a problemei, când se determină răspunsurile la o serie de întrebări:

?	- Care sunt obiectivele de învățare urmărite - Ce resurse pot folosi - Cine mă poate ajuta - Ce activități (acțiuni) cheie îmi pot fi de folos - Ce mă poate opri (bariere) - Cu ce să încep - Cum să evaluez succesul învățării
---	--

Răspunsurile la aceste întrebări stabilesc atât resursele de învățare, cât și persoanele, care pot să apară în calitate de tutori sau consultanți pe tot parcursul învățării. Contactele stabilite cu resursele web și persoanele din grupul de interes formează rețeaua pentru autoinstruire.

Rețeaua se extinde permanent, deoarece una și aceeași problemă preocupă de obicei foarte mulți indivizi din cele mai diverse zone geografice, astfel grupul de interes se completează cu noi participanți. Pe parcursul învățării apar situații, când puteți răspunde la unele întrebări, puse de cei, care au apărut în grup mai târziu și repetă aceeași pași de învățare. Frecvența apariției unor asemenea situații, comentate de colegi ca “finalizate reușit” marchează atingerea unui nivel de performanță în studierea problemie inițiale.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 7

Sisteme de management ale învățării

Sistemul de management al învățării (**Learning Management System, LMS**) este o aplicație software pentru administrarea, documentarea, urmărirea progresului învățării, și raportarea rezultatelor, activităților de la clasă sau online, a programelor pentru e-learning și a conținutului educațional.

Sistemele de management al învățării ocupă zona aplicațiilor software de la controlul învățării și a statisticilor educaționale pînă la distribuția cursurilor prin Rețea și posibilități de colaborare online.

Furnizorii de formare pot folosi LMS pentru colectarea automată a înregistrărilor cu referire la formabili (cursanți). Alte dimensiuni (posibilități) ale LMS sunt:

- activitățile ale cursanților (autoînregistrarea la cursul ghidat de tutore),
- fluxul activităților de învățare (notificarea utilizatorilor, aprobarea de către manager, managementul listelor de așteptare),
- furnizarea on-line a resurselor de învățare,
- evaluări on-line,
- managementul învățării permanente,
- managementul învățării colaborative (partajarea aplicațiilor și resurselor, application sharing, teme de discuții),
- managementul resurselor educaționale (instructori, diverse posibilități, echipament).

Majoritatea LMS moderne au platforme Web pentru facilitarea accesului la conținuturile educaționale și la administrare. Principalul domeniu al utilizării LMS este cel educațional (extinderea și suportul procesului de predare în sălile de clasă, precum și a cursurilor livrate la distanță).

Unii producători ai sistemelor LMS includ module de “management al performanței”, care permit aprecierea formabililor (cursanților), managementul competențelor, analiza gollerilor în abilitățile căpătate, planificarea

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

consecutivă, evaluarea multilaterală. O altă caracteristică LMS este prezența modulelor de recrutare (înscriere) și apreciere a utilizatorilor.

7.1 Caracteristici ale LMS

LMS sunt elaborate pentru a satisface cerințele educaționale, administrative și de organizare. Cu toate că un LMS pentru învățarea corporativă, poate să aibă mai multe trăsături comune cu un VLE, (mediu virtual de învățare), utilizate de furnizorii de formare, fiecare dintre ele are destinație distinctă. Mediile virtuale de învățare utilizate de către furnizorii de formare permit instructorilor să gestioneze cursurile și schimbul de informații cu cursanții pentru cursuri care, în majoritatea cazurilor vor dura o perioadă fixă. În LMS cursurile pot avea o durată diferită, iar modul de organizare să fie altul decât cel al cursurilor pentru VLE. Suplimentar, se conțin mai multe aplicații (module) de administrare.

Caracteristicile comune pentru VLE și LMS includ:

- Managementul utilizatorilor, cursurilor, instructorilor, facilităților de învățare și generarea rapoartelor
- Calendarul cursului
- Traectorii de învățare
- Mesagerie și notificări pentru cursanți
- Manipularea cu instrumentele de evaluare (până la, în timpul și după testare)
- Prezentarea scorurilor și a transcriptelor
- Claificarea activităților de curs, procesarea registrelor, inclusiv a listelor de așteptare
- Distribuirea cursurilor mixate sau Web

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Caracteristicile specifice pentru sistemele corporative de învățare includ:

- Autoînregistrarea (înregistrarea Cursanților la cursuri în momentul atingerii unor criterii predefinite
- Înrolarea și aprobarea managerilor
- Definirile logice ale condițiilor sau echivalențelor
- Integrarea cu sisteme de management și control de performanță
- Instrumente de planificare pentru identificarea insuficiențelor de competențe la nivel organizațional și individual
- Curriculumul, cerințele necesare și opționale față de procesul de instruire la nivel organizațional și individual
- Posibilitatea de a forma grupuri de cursanți după principii stabilite: curs, formator, repartizare geografică, etc
- Alocarea către angajați a câtorva titluri (locuri de muncă), inclusiv în zone geografice diferite.

7.2. Particularități tehnice

LMS sunt dezvoltate în baza a mai multe platforme, cum ar fi arhitectura Java J2EE, Microsoft .NET, PHP, și de obicei au în spatele aplicației o bază de date instituțională. Unele LMS se dezvoltă după principii comerciale și nu permit utilizarea gratuită sau accesul la codurile sale sursă (Exemplu: Blackboard, AeL). Alte sisteme sunt în distribuție liberă (exemplu Moodle). Tocmai acest tip de LMS este în majoritatea cazurilor utilizat de furnizorii de formare. O a treia categorie o formează sistemele de învățare instituționale, elaborate și dezvoltate de un singur furnizor de formare. Structura acestor sisteme este rigid legată de structura instituției și nu se poate proiecta pentru alți utilizatori fără o adaptată la altă instituție fără o transformare fundamentală. Cu alte cuvinte, funcționalitățile de bază ale LMS se canalizează spre cerințele educaționale, administrative și de implementare a noilor tehnologii de învățare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Sistemul este amplasat pe un server web (în unele cazuri local) și gestionat de un administrator (manager) direct sau online. În varianta cea mai simplă administratorul are și funcția de tutor al activităților de învățare, rulate pe LMS. Managerul are și posibilitatea de a elabora suporturi și calendare ale cursurilor, creand sau colectand obiecte de învățare în conformitate cu structura și programa elaborată. Formabilii se înrolează la curs, după care capătă posibilitatea să se conecteze la sistem prin o interfață Web, căpătînd acces la conținuturile de învățare, calendarul cursului, instrumentele interactive și de evaluare etc. Rezultatele activității fiecărui cursant în sistem se stochează în baza de date a LMS.

7.3. Sisteme de management a conținuturilor educaționale (LCMS)

Un sistem de gestionare a conținuturilor educaționale (LCMS) reprezintă o tehnologie conexă la sistemele LMS, bazată pe dezvoltarea, managementul și publicarea conținuturilor tipice, care se difuzează de LMS. Un LCMS este un mediu multi-user, în care autorii de conținuturi pot crea, stoca, reutiliza, gestiona și distribui conținuturi educaționale dintr-un repozitoriu central. Sistemele LMS nu sunt adaptate pentru crearea și reutilizarea conținuturilor cursurilor. Invers, LCMS, pot crea, gestiona și distribui nu doar module de învățare integrale, dar și obiecte particulare, totalitatea cărora formează “catalogul de resurse” a cursului (modulului). Aplicațiile LCMS permit utilizatorilor să creeze, să importe, să gestioneze, să caute și să reutilizeze obiectele elementare de conținut digital și itemi de evaluare. Acestea pot include fișiere media realizate cu alte instrumente pentru autoring, itemi de evaluare, simulatoare, text, elemente grafice sau alte obiecte care formează conținutul cursului în proces de elaborare. Cu alte cuvinte, LCMS gestionează procesul de creare, editare, stocare și distribuire a conținuturilor educaționale și altor resurse pentru curs.

LMS în comparație cu LCMS

LCMS	LMS
------	-----

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

sunt instrumentele pentru distribuirea și gestionarea instruirii online, în baza obiectelor de învățare, sincrone și asincrone, dirijate de către instructor. LCMSs de asemenea conțin instrumente pentru producerea și reutilizarea conținutului învățării, acordă spații virtuale de comunicare între formabili (forum, chat, web conferințe). (Cu toate acestea, termenul LMS este des utilizat pentru a identifica ambele tipuri de aplicații: LMS și LCMS, deși LCMS este o dezvoltare a LMS) Avînd în vedere cele spuse anterior, se introduce acronimul Clcims (<i>Computer Learning Content Information Management System</i>) care se folosește larg pentru a crea un spațiu fonetic unic pentru referiri la orice sistem software de învățare, bazat pe metodologii educaționale avansate. Aplicațiile LCMS sunt orientate pentru gestionarea conținuturilor de învățare în cadrul diverselor cursuri, dezvoltate de instituție. Aceste aplicații permit autorilor, dezvoltatorilor de conținut, designerilor de	aplicațiile LMS sunt orientate pentru planificarea, distribuirea, gestionarea activităților de învățare, precum și pentru organizarea cursurilor online și a claselor virtuale, gestionate de instructori. De exemplu, un LMS poate simplifica esențial procedura de certificare externă, permite alinierea inițiativelor de învățare către strategiile educaționale ale instituției. Scopul principal al LMS este managementul cursanților, urmărirea progresului lor, a performanței pe parcursul desfășurării tuturor tipurilor de activități de învățare. Aplicațiile soluționează probleme administrative, cum ar fi generarea rapoartelor pentru instructori dar nu sunt folosite pentru a crea conținuturi de curs.
--	--

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

curs și experților în domeniu să creeze și să reutilizeze obiectele de învățare și să reducă dublarea eforturilor de elaborare. Într-un sistem distribuit conținuturile se postează într-un repozițoriu central care permite accesul la conținuturi pentru LMS multiple.	
--	--

Problemele principale rezolvate de sistemele LCMS sunt:

- Managementul centralizat al conținuturilor de învățare ale furnizorului de formare în scopul unei căutări și accesări eficiente,
- Creșterea eficienței instruirii în baza unor grafice de dezvoltare comprimate și rapide,
- Creșterea eficienței de gestionare, asamblare, publicare și distribuire a conținuturilor de instruire.

În afară de elaborarea cursurilor integrale și adaptarea lor pentru audiențe multiple, LCMS permite editarea și republicarea fragmentelor (unităților) de curs, păstrînd istoricul modificărilor și versiunile precedente. Obiectele de învățare, stocate în repozițoriul central pot fi făcute accesibile pentru autorii de curs și experții de conținuturi din cadrul instituției (sau chiar din afara ei) în scopul unei potențiale reutilizări și redefiniri. Aceasta exclude dublarea eforturilor pentru crearea resurselor similare și permite o asamblare rapidă a cursurilor din obiecte reutilizabile.

7.4. LMS Moodle

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) este un sistem de management al învățării, în distribuție liberă (open source) integrat cu facilitățile mediilor virtuale de învățare și al sistemelor de management al conținutului de învățare.

Este deosebit de popular în cazul furnizorilor de formare care au nevoie de flexibilitate în gestionarea resurselor educaționale și are control eficient al progresului învățării pentru fiecare cursant. Pentru funcționare Moodle se instalează pe un server web, poziționat oriunde, chiar pe un calculator în instituție sau la o companie de hosting web.

Ce este Moodle?

Scopul Moodle este de a pune la dispoziția specialiștilor din domeniul educației cele mai bune instrumente pentru gestionarea și promovarea modelelor moderne de învățare.

Suplimentar Moodle permite:

- Scalabilitatea numărului de utilizatori în cadrul instituției: de la contingente extreme de mari de sute de mii de cursanți și pînă la o școală primară sau un cerc de creație.
 - Universalitatea cursurilor susținute: de la support de curs pentru cursurile tradiționale, pînă la gestionarea cursurilor integrale online. (între ele fiind amplasate cursurile mixte).
 - Posibilitatea de a integra în system module interactive și statistice (forumuri, baze de date, bloguri, wiki, etc) pentru construcția unor comunități collaborative de învățare în jurul unui subiect de învățare (în conformitate cu teoria constructivismului social)
 - Conformarea conținuturilor standardelor pentru obiectele de învățare (cum ar fi SCORM) și evaluarea învățării folosind testele și sondajele de sistem.
-

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

De ce Moodle?

- Este distribuit fără costuri. Ceea ce înseamnă posibilitatea de utilizare de furnizori de formare cu buget mic.
- Este cu sursă deschisă. În consecință utilizatorii Moodle capătă acces la elaborările unei întregi comunități care dezvoltă sistemul, la o multitudine de module suplimentare, care pot fi ușor integrate în Moodle. Mai mult decât atât, accesul la codul program permite adaptarea sistemului la specificul instituției concrete prin modificarea directă a codului program.
- Este orientat spre învățare. Conceptul de dezvoltare al sistemului este bazat pe teoria constructivistă: instrumentele Moodle sunt doar piese auxiliare, care îmbunătățesc procesul de învățare prin individualizarea lui în raport cu sistemele comerciale, axate pe dezvoltarea instrumentelor.
- Interfața sistemului poate fi adaptată la limbile naționale: în prezent există interfețe ale sistemului în circa 80 de limbi. Procesul de extindere a interfețelor naționale este continuu.
- Circa 750 000 de utilizatori (înregistrați).
- Cel mai extins set de instrumente pentru învățare colaborativă:

Mesagerie

Chat

Forum

Instrumente web 2.0 (blog, Wiki)

Instrumente pentru organizarea cursurilor (Calendar)

Instrumente de evaluare

Instrumente statistice

Resurse multimedia standartizate

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Utilizarea sistemului (Roluri)

Moodle poate fi instalat și utilizat atât în rețeaua globală, cât și în orice rețea locală. Instalarea se recomandă să fie efectuată de specialiști în domeniul TIC. Tot cu ajutorul lor urmează să fie creat setul inițial de roluri pentru utilizatorii sistemului (Anexa 2).

Setul standard de roluri pentru utilizatori presupune prezența:

- *Administratori* – posesorul rolului de administrator poate face orice în system. De obicei însă administratorii au în grija lor funcționalitatea sistemului, adăugarea și gestionarea conturilor utilizatorilor.
- *Creator de curs* – utilizator care are dreptul de a crea cursuri noi. El definește structura cursului, stabilește suportul de curs, calendarul activităților, grupurile de cursanți pentru care este eligibil cursul.
- *Formator* – utilizator cu drepturi de editare a activităților în cadrul cursului asociat, inclusiv a punctajelor acumulate de cursanți
- *Formator (fără drept de editare)* – utilizator care gestionează activitățile cursanților în cadrul cursului, fără drept de efectuare a modificărilor în curs sau punctaje.
- *Cursant* – utilizator care are drept de acces la resursele de învățare ale cursului, instrumentele coalaborative și de testare. Poate accesa statistici personale și de grup.
- *Oaspete* – utilizator cu set minim de drepturi, care are de obicei doar posibilitatea de a vizualiza anumite resurse ale cursului.

7.5. Utilitare auxiliare LMS

Forumuri	panouri pentru mesaje online, pe care puteți posta, împreună cu cursanții, mesaje reciproce, păstrând istoricul discuțiilor individuale.
----------	--

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	Forumurile permit să comunicați multidirecțională, în orice timp, de oriunde există conexiune Internet. Nu este necesară prezența momentană (sincronă) la discuție. Deoarece forumurile sunt asincrone, cursanții au timp pentru a formula răspunsurile.
Chat-uri	instrument sincron simplu de comunicare, care permite formatorilor și cursanților să comunice în timp real.
Mesaje	instrument pentru comunicare privată între cursant și formator sau între doi cursanți. Spre deosebire de forumuri și chaturi, mesajele nu sunt legate de curs; utilizatorii pot trimite mesaje unul altuia indiferent dacă sunt înscriși la același curs sau nu.
Glosare	Moodle are un instrument pentru a ajuta formatorii și cursanții să dezvolte glosare de termeni și să le încorporeze în curs. La prima vedere, modulul glosar pare a fi doar o listă de cuvinte. În practică, însă, este un instrument puternic pentru învățare. Modulul glosar are un număr de caracteristici care face mai ușoară dezvoltarea vocabularului comun de liste, adăugarea comentariilor la definiții, chiar și link-uri la fiecare apariție a unui cuvânt din glosar în curs.
Bloguri	Blogul este o formă a unui jurnal online, folosit de milioane de oameni de pe glob pentru a se autoexprima și a comunica cu apropiații lor. Autorul blogului de obicei îl organizează cronologic, ca o serie de

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	postări. Chiar dacă grupuri întregi contribuie la dezvoltarea unui blog, există de obicei un autor central al fiecăruia. Blogurile își cresc importanța în toată lumea. Sunt utilizate de oricine: de la adolescenți, care le folosesc pentru a discuta problemele de școală până la corporațiile mari, care discută direct cu clienții; partidele politice etc..
--	---

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

CAPITOLUL 8

Organizarea și desfășurarea programelor de formare

Activitatea de formare profesionala, subordonata managerului de proiect, este organizata si coordonata de personal specializat (șase experți), avand atributii specifice.

Atributiile

- Autorizare curs de formare;
- Asigurarea corectitudinii informațiilor furnizate pe durata programului de formare;
- Asigurarea corectitudinii si veridicitatii rapoartelor de formare și a evaluărilor cursanților;
- Monitorizarea sarcinilor de grup și individuale;
- Supervizarea și facilitarea procesului de asimilare și învățare al participanților;
- Supravegherea și îndrumarea participanților în cadrul activităților practice;
- Atingerea scopului final al cursului;
- Solutionarea dificultatilor apărute în derularea programului de formare;
- Planifica, impreuna cu echipa de proiect, perioadele de desfasurare a cursurilor;
- Anunta deschiderea fiecarui curs la ANPIS (autoritatea locală din București) **Anexa 13** impreuna cu reprezentatul furnizorului de formare, respectand procedura prezenta;
- Cu 7 zile inainte de inceperea cursului, experții verifica dosarele de participare la curs a solicitantilor (se verifica existenta CI, CN, cerere tip inscriere, certificat casatorie, diploma studii);
- Completeaza *Registrul matricol general* cu participantii la curs pastrand numerele de inregistrare din Registrul Matricol General al furnizorului de formare. Acest registru se păstrează la furnizorului de formare profesionala, de la inceperea fiecarui curs;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Contactează telefonic și pe mail fiecare persoană înscrisă la curs din grupa respectivă, anunțând data și locul de începere a cursului precum și completarea dosarului de înscriere (dacă este cazul);
- Până la deschiderea cursului, experții vor pregăti următoarele documente:
 - cereri de înscriere la curs;
 - contracte de formare profesională individuale în două exemplare, semnate și stampilate de directorul furnizorului de formare profesională și înregistrate la CAJ unde se desfășoară cursul. Acestea se vor semna de participanți în prima zi de curs, fiecare cursant primind un exemplar;
 - suport de curs integral sau pe unități de învățare, accesibil de către fiecare cursant și de către formator;
 - tabele de prezentă zilnică pentru cursanți și formator;
 - catalog participanți, pentru evaluarea intermediară după fiecare modul;
 - fișe de lucru orientative;
 - programa de curs din dosarul de autorizare în baza căreia formatorul stabilește programul zilnic;
 - contractul formatorului, în dublu exemplar, semnat și înregistrat;
 - tabel nominal și instructajul SSM.
- Contactează în timp util formatorul specificând locul de desfășurare a cursului, numărul de cursanți, datele de începere, alte detalii cu privire la curs și cursanți. Va trimite formatorului programa cursului și suportul de curs în vederea pregătirii acestuia pentru curs;
- În prima zi de curs este necesară prezenta expertului (în a cărei responsabilitate, atribuții și obligații este grupa de cursanți – din cele șase proiectate) care va realiza următoarele activități:
 - Completează dosarele de înscriere ale participanților;
 - Va da în primire formatorului, în baza unui proces verbal în dublu exemplar, toate bunurile de inventar și condițiile de utilizare a aparaturii, consumabile etc. (dacă este

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

cazul). Formatorul va raspunde de acestea in baza procesului verbal, pe toata durata programului de formare;

- Distribuie cursantilor contractele de formare profesionala si se asigura de semnarea acestora;
- Expertul EMI (sau formatorul) prezinta cursantilor obiectivele si activitatile proiectului precum si etapele procesului de formare;
- Expertul EMI (sau formatorul) va face instructajul SSM si completeaza tabelul de luarea cunoștinței a informațiilor prezentate;
- Expertul EMI (sau formatorul) semnalează existența și posibilitatea de utilizare a materialelor de curs (suport de curs, materiale bibliografice, aplicații) participanților la curs;
- Prezinta cursanților aspectele legate de: certificatele obținute in urma perioadei de formare si conditii de obtinere a acestora, normele de prezenta la cursuri, evaluarea formativă si evaluarea sumativă (prin examinare scrisa si practica), activitatile de care vor beneficia in cadrul perioadei de instruire;
- Impreuna cu formatorul si cursantii vor stabil: programul zilnic precum și alte detalii referitoare la formare;
- Pe parcursul celor 40 de ore de curs, responsabilul de formare va tine legatura atat cu formatorii cat si cu cursantii in vederea evaluarilor periodice, intermediare;
- Supervizeaza activitatea formatorului;
- Asigura, prin managementul proiectului, necesarul de consumabile si materiale pentru teorie si aplicații practice;
- Monitorizeaza prezenta cursantilor;
- Participa la unele evaluari intermediare;
- Va rezolva probleme aparute legate de buna desfasurarea a cursurilor;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Înainte cu 14 zile de examen, expertul EMI anunța data examenului către CAJ, contactează comisia de examen și participă la examenul final. Tot acesta realizează documentația necesară examenului final, împreună cu formatorul;
- După finalizarea examenului, expertul EMI face demersurile necesare achiziției certificatelor, completarea și eliberarea acestora conform metodologiei certificare ANPIS;
- Se ocupă de rezolvarea problemelor apărute pe parcursul desfășurării cursului și examenelor;
- Veghează la buna desfășurare a programului de formare.

Atributiile formatorilor

Formatorii din cadrul cursurilor de formare profesională vor fi instruiți cu privire la obiectivele proiectului precum și la procedurile referitoare la documentele de formare, conținutul formării, evaluările, raportările intermediare și finale, având următoarele atribuții:

- elaborează materiale de training adaptate specificului grupei de cursanți;
- livrează modulele de pregătire teoretică și practică, în acord cu programa cursului și planul de pregătire prin susținerea numărului de ore, teorie și aplicații practice, alocate fiecărei unități de învățare, conform programei de pregătire;
- construiește situațiile de învățare, în concordanță cu obiectivele urmărite și competențele-țintă formate;
- informează participanții cu privire la programul zilnic/săptămânal, succesiunea activităților de formare, obiectivele programului de formare, modalitățile de evaluare;
- motivează participanții la formare și facilitează învățarea și aplicarea ulterioară a celor învățate în practica profesională a participanților la formare;
- utilizează metode, tehnici și procedee de formare adecvate condițiilor concrete de desfășurare a

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

programului de formare antreprenorială în economia socială și caracteristicilor individuale ale participanților la formare;

- identifică și rezolvă cu promptitudine conflictele între participanți;
- oferă feedback participanților la formare.
- completarea tabelului de prezenta zilnică;
- menționează informații cu referire la accesarea și la utilizarea suporturilor de curs fiecarui cursant;
- evaluarea intermediară, după fiecare unitate de învățare (teoretic și practice) și îndosărirea fișelor de evaluare. După fiecare unitate de învățare, formatorul evaluează atât cunoștințele teoretice (prin test scris) cât și evaluare practică (cu teme date individual) ale cursanților. Notele evaluărilor intermediare sunt trecute în catalogul cursantului. Notele se completează cu pix negru, iar mediile cu pix roșu. Media generală se completează tot cu pix roșu;
- elaborează un raport al formatorului (**Anexa 22**)
- verificarea documentației de examinare completarea tabelelor de predare a materialelor de curs către cursanți și îndosărirea lor;
- motivarea cursanților pentru a nu abandona programul de formare;
- cunoașterea obiectivelor proiectului și urmărirea îndeplinirii acestora în ceea ce privește pregătirea profesională a grupului țintă;
- prezentarea notiunilor teoretice și aplicațiile practice cu profesionalism;
- realizarea, dacă este cazul, de proiecte didactice, conform **Anexa 23**;
- completarea cataloagelor nominale cu absente și cu note pentru fiecare grupă în parte și îndosărirea acestora;
- coordonarea și supravegherea realizării aplicațiilor practice de către formabili;
- predarea tuturor documentelor de curs și de examen responsabilului de formare;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- conceperea testelor si probelor practice pentru evaluarile intermediare si finale;
- supravegherea resurselor materiale pe parcursul desfasurarii cursului si anuntarea responsabilului de formare in legatura cu orice problema aparuta;
- înscrierea participanților la examenul final, prin completarea si semnarea cererilor de înscriere la examen. Aceste cereri vor fi inmanate responsabilului de formare.

Obligațiile experților EMI si ale formatorilor

- să trateze participanții la programele de formare profesională cu respect, fără discriminare pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă;
- să adapteze, la nevoie, programele de formare profesională la nevoile persoanelor cu nevoi speciale;
- să asigure confidențialitatea datelor despre participanții la programele de formare profesională;
- să permită accesul participanților la propriile date;
- să pună la dispoziția persoanelor împuternicite să exercite controlul sau monitorizarea, toate informațiile și documentele solicitate, referitoare la activitatea de formare.

8.2. Conditii pentru organizarea si desfasurarea programelor de formare online

Programele de formare profesională a adulților, organizate în condițiile Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților se pot desfășura și în sistem on-line. Noțiuni relevante cu referire la formarea online sunt dezvoltate în Anexa 3. În ceea ce privește organizarea unui curs în format bended learning sunt prezentate detalii în Anexa 4.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Conform legislației din România cursurile on-line (în cazul proiectului de față) formarea profesională se realizează după notificarea comisiei de autorizare, următoarele activități:

- a) pregătirea teoretică a tuturor programelor de formare autorizate;
- b) pregătirea practică a programelor de inițiere, specializare și perfecționare, care nu implică activități practice care trebuie să se desfășoare într-un spațiu cu dotări specifice, conform standardului ocupațional;
- c) susținerea examenului de absolvire a programelor de inițiere, specializare și perfecționare desfășurate în sistem on-line. Examenul de absolvire se organizează de furnizorul de formare profesională sub coordonarea comisiei de autorizare județene sau a municipiului București, în condițiile Ordinului comun nr. 501/5.253/2003 pentru aprobarea Metodologiei certificării formării profesionale a adulților, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția condițiilor care privesc sala sau spațiul de derulare a probelor.

Notificarea comisiei de autorizare se face cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de data estimată a începerii activității, prin poșta electronică, și cuprinde obligatoriu și cumulative următoarele informații:

- a) mijloacele și metodele prin care se asigură transmiterea și asimilarea cunoștințelor și formarea deprinderilor necesare ocupației respective, teoretice și practice, după caz;
- b) dotările, echipamentele și materialele necesare formării;
- c) procedura de evaluare în conformitate cu obiectivele specifice programului de formare profesională autorizat.

Furnizorul de formare profesională poate începe derularea programului de formare profesională după primirea acordului scris al comisiei de autorizare, transmis prin mijloace electronice, în termen de 2 zile de la primirea notificării. Domeniile de activitate și instrucțiunile privind autorizarea furnizorilor de formare profesională să desfășoare se stabilesc prin ordin al ministrului muncii și protecției.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Activitățile de formare și de evaluare finală ale programelor de formare acreditate *față-în-față* vor fi organizate și desfășurate în regim online, cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

- avizul agentiei specializate pentru autorizarea programelor de formare, acordat pentru modalitati de formare online sincron audio-video (webinar) - utilizând facilitățile platformelor/aplicațiilor de formare e-learning, avizate pentru programele respective - pentru grupele de cursanți implicate în activitățile de formare;
- acordul a cel puțin 20 din numărul cursantilor unei grupe de formare notificați pentru participare la activitățile desfășurate în format online de tip sincron audio-video (webinar);
- declarație pe proprie răspundere a fiecărui cursant/participant la aceste activități de formare online de tip sincron audio-video (webinar), care atestă faptul că acesta are acces la internet și la mijloacele electronice necesare parcurgerii programului de formare în regim online, de tip sincron audio-video (webinar), datată și semnată;
- declarație pe proprie răspundere a reprezentantului legal al furnizorului privind capacitatea furnizorului de transformare a activităților *față-în-față* în activități online de tip sincron audio-video (webinar);
- contracte de închiriere sau de punere la dispoziție de mijloace electronice, încheiate de furnizorul de formare cu terți și procesul-verbal de predare a acestora către cursanți, după caz, în situația desfășurării unor activități de formare în regim online;
- denumirea platformei/aplicației e-learning și linkul către aceasta, cu prezentarea/descrierea succintă a specificațiilor tehnice și cu prezentarea ghidului de utilizare a platformei, adaptat desfășurării activităților din cadrul programului de formare în regim online, sincron, webinar, conform planului de învățământ al programului de formare continuă acreditat;
- acordarea dreptului de acces la desfășurarea activităților de formare online de tip sincron audio-video (webinar) pentru reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării cu atribuții de serviciu în domeniu, în scopul monitorizării.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

8.3. Etapele organizării și desfășurării programelor de formare

1. Autorizarea programului
2. Stabilirea și evaluarea resurselor
3. Elaborarea programului
4. Pregătirea documentelor
5. Desfășurarea programului
6. Evaluarea participanților
7. Încheierea cursului
8. Completarea și eliberarea certificatelor
9. Arhivarea

1. Autorizarea programului

În cadrul proiectului, responsabilitatea autorizării cursurilor revine:

- Expertului EMI, – (atribuții legate de autorizarea cursurilor) concepe și realizează următoarele documente:
 - planul de pregătire,
 - programa de pregătire,
 - modalități de evaluare,
 - fișa de autoevaluare,
 - documentele formatorilor - pentru cursul de Antreprenor în economia socială.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Prin reprezentatul solicitantului, ADPSE “Catalactica” – completeaza dosarele de autorizare cu celelalte documente conform opisului si le depune la comisia de autorizare.

Cursul supus autorizării este: Antreprenor în economia socială

Procedura de autorizare urmareste intocmai prevederile ANPIS, legislatia in vigoare si reglementarile specifice, dupa cum urmeaza:

- Cererea de autorizare însoțită de dosarul de autorizare, se depune, direct sau prin poștă, cu confirmare de primire, la secretariatul tehnic al Comisiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională.

Dosarul de autorizare cuprinde:

1) Opis dosar autorizare, **Anexa 5**

2) Cererea de autorizare., **Anexa 6**

I. DOCUMENTE CARE ATESTĂ ÎNDEPLINIREA CONDIȚIILOR DE ELIGIBILITATE:

Documente care dovedesc legalitatea organizării și funcționării ADPSE “Catalactica”, după caz (copii):

3) Actul normativ de constituire

Documentul din care să rezulte că formarea profesională este cuprinsă în obiectul de activitate al ADPSE “Catalactica” și, după caz, actele adiționale la acesta (copie)

4) Statutul ADPSE “Catalactica”

Documente din care să reiasă că ADPSE “Catalactica”- Filiala Teleorman își îndeplinește obligațiile exigibile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor, potrivit legislației în vigoare.

5) Certificat de atestare fiscală

6) Certificat de atestare fiscală privind impozitele și taxele locale

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

7) Dovada achitării taxei de autorizare (copie de pe ordinul de plată a taxei de autorizare sau de pe chitanță).

II. DOCUMENTE CARE ATESTĂ ÎNDEPLINIREA CRITERIILOR DE AUTORIZARE

8) Fișa de autoevaluare, **Anexa 7**

Documente care atestă existența resurselor necesare desfășurării programului de formare pentru care se solicită autorizarea, precum și a autorizațiilor și avizelor necesare

Autorizații și avize:

Autorizațiile de funcționare pentru locul de desfășurare a pregătirii teoretice și practice (copii):

9) Autorizația de prevenire și stingere a incendiilor (PSI)

10) Autorizația sanitară

11) Autorizația de funcționare din punct de vedere al protecției muncii

12) Avizul de la autoritatea de reglementare, pentru profesiile sau ocupațiile pentru care există cerințe speciale la organizarea pregătirii profesionale, dacă este cazul (copie)

13) Avizul din partea organismelor abilitate să coordoneze activitatea în ocupații cu regim de muncă special, pentru spațiile folosite pentru pregătirea teoretică și practică, dacă este cazul (copie)

Documente privind resursele umane asigurate de furnizorul de formare pentru realizarea programului de formare:

14) Lista formatorilor care vor participa la desfășurarea programului de formare

15) Acordul scris al fiecărui formator pentru participarea la programul de formare (original), **Anexa 8**

16) CV-ul fiecărui formator (format Europass), în care să se detalieze experiența în specialitatea corespunzătoare programului de formare și, eventual, să se precizeze dacă are experiență în pedagogia adulților;

17) Diplomele și certificatele din care să reiasă că deține specializarea cerută de programul de formare (copii).

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Documente privind resursele materiale asigurate de furnizorul de formare pentru desfășurarea programului, precum și regimul juridic al acestora:

- 18) Lista spațiilor și a dotărilor aferente pregătirii teoretice; capacitatea sălii exprimată în număr de locuri;
- 19) Lista spațiilor și a dotărilor aferente pregătirii practice: capacitatea sălii exprimată în număr de locuri de pregătire echipate corespunzător;
- 20) Lista altor spații (bibliotecă, săli de lectură, sală de sport, cantină etc., dacă este cazul);

Documente din care rezultă situația financiară a furnizorului de formare

- 21) Se va prezenta o copie de pe ultimul bilanț contabil sau, după caz, ultima balanță de verificare depusă la administrația financiară.
- 22) Planul de pregătire (se va prezenta desfășurarea cronologică a programului de formare: repartizarea orelor pe discipline/module, teorie/practică etc.) - curricula programului.
- 23) Programa de pregătire, conform **Anexei nr. 9**
- 24) Modalități de evaluare a participanților la programul de formare profesională, conform **Anexei nr. 10**

Fiecare filă a dosarului de autorizare este numerotată și stampilată, iar pe ultima pagină se consemnează numărul de file existente, sub semnătura directorului ADPSE "Catalactica". Prima pagină din dosarul de autorizare este opisul.

Comisia de autorizare a furnizorilor de formare verifică îndeplinirea condițiilor de eligibilitate

În cazul în care comisia constată că sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate, președintele acesteia alege din lista de specialiști aprobată 2 specialiști care corespund din punct de vedere al pregătirii și experienței și au legătură directă cu ocupația pentru care se solicită autorizarea. Aceștia efectuează evaluarea și care consemnează, fiecare, rezultatele evaluării în Raportul de evaluare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Comisia de autorizare analizează documentația cuprinsă în dosarul de autorizare, precum și rapoartele de evaluare întocmite de specialiști și decide acordarea sau neacordarea autorizației, motivând această decizie.

Autorizația se eliberează de către secretariatul tehnic al Comisiei de autorizare a furnizorilor de formare reprezentantului legal al furnizorului de formare profesională (coordonatorul programului de formare), în cel mult 30 de zile de la data comunicării deciziei de autorizare.

Decizia de respingere a acordării autorizației poate fi contestată în termen de 30 de zile de la comunicare.

Persoana care a realizat și demersurile de autorizare trebuie să colaboreze cu echipele de monitorizare privind respectivul program.

2. Stabilirea și evaluarea resurselor

În funcție de specificul fiecărui curs, expertul EMI stabilește necesarul de resurse pentru desfășurarea cursurilor și îl comunică managerului de proiect. Resursele materiale și umane care pot fi folosite pentru desfășurarea cursurilor la nivelul proiectului sunt prezentate în continuare.

Resursele materiale

- Spațiu pentru curs

Spațiul pentru desfășurarea programului de formare (atât conținuturi teoretice cât și aplicații practice) este cel virtual.

- Instrumente TIC

Modernizarea procesului educațional în contextul unei societăți informaționale este imposibilă fără utilizarea instrumentelor digitale moderne (ex. PC, boxe, proiector, flipchart/table, imprimanta, copiator etc.). Acestea din urmă pot fi divizate în următoarele categorii mari:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Instrumente hardware – echipamentele digitale universale sau specializate, utilizate pentru asigurarea procesului de instruire. Pornind inițial de la calculatoarele personale, accesate direct în calitate de furnizor de texte digitale, instrumentele hardware au evoluat pînă la dispozitivele integrate care asigură posibilități de comunicare, percepere a resurselor educaționale multimedia, creare a resurselor educaționale de autor. În prezent, echipamentele hardware, dirijate de microprocesoare pot fi clasificate în:

- *Echipamente de prezentare:* monitoare video, proiectoare multimedia, table interactive. Asigură perceperea vizuală și sonoră pasivă sau interactivă a datelor în format digital pentru auditoriul individual sau de grup.
- *Echipamente de stocare:* diverse medii de stocare a datelor: magnetice, optice, mixte. Creșterea capacităților de stocare este însoțită de compactarea dimensiunilor, creșterea portabilității și a siguranței datelor.
- *Echipamente specializate:* de preluare a imaginilor, secvențelor video și sonore. Deosebit de utile s-au dovedit a fi echipamentele pentru digitalizarea documentelor tipărite – scannerele. Utilizarea lor a permis extinderea exponențială a cantității de informație digitală și a servit drept imbold pentru dezvoltarea formatelor multimedia.

Instrumente software – resurse digitale de diferite tipuri:

- *Resurse pasive* – documente text, imagini, secvențe sonore sau video, dicționare digitale, care pot fi accesate în bază legală, amplasate local, pe un suport de date sau în Rețea.
- *Obiecte de învățare standardizate* – obiecte interactive, care permit intervenția persoanei instruite pentru realizarea unor activități practice, exerciții sau teste, realizate în conformitate cu standardele internaționale din domeniu, cel mai cunoscut fiind setul de standarde SCORM (Sharable Content Object Reference Model <http://www.scorm.com/scorm-explained/>)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- *Aplicații de simulare* – aplicații care modelează fenomene și evenimente reale prin un set de formule matematice. Caracteristica dominantă a aplicațiilor de acest tip este capacitatea utilizatorului să observe sau să modeleze un fenomen sau acțiune fără o implicare reală în acestea. La această categorie se afiliază și jocurile educaționale.
- *Aplicații pentru evaluare* – produse software instalate local sau online, care permit crearea testelor pentru evaluări curente, intermediare sau finale, precum și analiza, stocarea și transmiterea rezultatelor către evaluator sau sistemul de management al învățării.
- *Sisteme de management al învățării (Learning management system)* – aplicații software, care cu baze de date integrate care conțin date privind progresul, eficiența învățării, conținuturi instructive și date privind utilizarea lor de către cei instruiți în format digital. Scopul principal al unui LMS este asigurarea procesului de creștere a cunoștințelor, dezvoltării unor noi deprinderi și abilități, iar în unele cazuri și creșterea productivității muncii.
- *Sisteme de management al conținutului (Learning content management system)* - aplicații software pentru dezvoltarea managementul și publicarea ulterioară a resurselor educaționale (conținuturilor) prin intermediul LMS. Un LCMS este un mediu comun, în care creatorii de conținuturi pot elabora, stoca, reutiliza, gestiona și livra conținuturi de învățare prin intermediul unui repozițoriu central.

Instrumente de comunicare – instrumentele software și hardware folosite pentru organizarea procesului de comunicare, atât sincron, cât și asincron. Dintre instrumentele universale pentru comunicare sincronă individuală sau în grup, cele mai cunoscute sunt: Skype, Google talk, Yahoo messenger, sisteme specializate pentru videodifuzare și videoconferințe etc. Numărul și varietatea lor crește continuu. Din instrumentele pentru comunicarea asincronă cele mai des utilizate sunt: email, forumuri, bloguri, grupuri de discuții, RSS, repoziții pentru imagini, texte și video (Slideshare, Google albums, YouTube etc). Specificul instrumentelor comunicaționale software este posibilitatea de a transmite informația în timp real și a o stoca practic fără restricții de volum. Instrumente hardware în aspect comunicațional sunt serverele de date, internet, canalele de comunicații și dispozitivele de rețea, care asigură transmiterea fizică a informației.

Instrumente de învățare online

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Instrumentele de învățare online vor fi stabilite în funcție de obiectivele cursului și de resursele disponibile participanților. O trecere în revistă a categoriilor de instrumente pentru învățare a fost efectuată anterior. În continuare vom realiza o detaliere a instrumentelor software pentru e-learning. Numărul acestor instrumente este foarte mare. Poate fi utilizată următoarea clasificare a instrumentelor pentru e-learning, însoțită de o listă de exemple de unelte în fiecare categorie:

- Programe pentru navigarea WEB - permit accesul la paginile Web, sistemele de căutare, vizualizarea informației din Rețea, interacțiunea cu alte programe de instruire. (Firefox, Google Chrome)
- Email – aplicații pentru poșta electronică. Permit crearea și gestionarea conturilor de poștă electronică, primirea, vizualizarea și trimiterea mesajelor de poștă și a fișierelor atașate. (Google, Yahoo)
- Instrumente pentru integrare în rețele sociale - permit comunicarea cu membrii rețelei, crearea și editarea profilului propriu, stabilirea unor legături cu anumiți membri ai rețelei, participarea sau organizarea activităților virtuale în cadrul rețelei (Twitter, Facebook)
- Panouri personale – aplicații pentru postarea publică express a informațiilor personale (iGoogle)
- Colectarea și afișarea știrilor (RSS Feed) – programe pentru colectarea de pe siturile de noutăți a știrilor din unul sau câteva domenii specificate și afișarea lor într-o locație specială (suprafața de lucru, freestra gadget etc) (Google Reader, Bloglines)
- Instrumente de comunicare sincronă – permit trimiterea și recepționarea instantă a mesajelor text, sonore și video. (Skype)
- Instrumente pentru crearea blogurilor și microblogurilor – Permit automatizarea maximă a procesului de creare și gestionare a unui blog. De asemenea acordă spațiu pentru informațiile postate (Wordpress, Blogger, Twitter)
- Instrumente pentru crearea paginilor web – Permit automatizarea maximă a procesului de creare și gestionare a unui site. Alocă spațiu pentru informațiile postate (Google sites, Dreamweaver)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Instrumente pentru prelucrarea online a documentelor – aplicații care permit accesul la documente (texte, tabele de calcul, prezentări, baze de date) stocate la distanță și vizualizarea sau editarea acestora în comun cu alți utilizatori autorizați (Google Docs, Zoho)
- Instrumente pentru crearea prezentărilor – permit crearea, editarea și vizualizarea prezentărilor multimedia cu includerea în ele a resurselor externe (Power point, Impress)
- Instrumente pentru publicarea și stocarea prezentărilor – permit publicarea în Rețea a prezentărilor create. Prezentarea devine accesibilă de oriunde. Puteți iniția discuții pe web în baza prezentării, primi comentarii, aprecieri. (Slideshare)
- Aplicații pentru conferințe Web – permit comunicarea sincronă a mai multor persoane folosind resursele Internet. Comunicarea poate fi realizată prin video, sunet, text și partajare de ecran. (Zoom, Adobe Connect, Skype)
- Prelucrare de imagini, organizare și stocare web – aplicații pentru crearea, captarea și editarea imaginilor (local) și postarea lor ulterioară în albume online. (SnagIt / captare, Adobe PhotoShop / creare, editare, Picassa, Flickr / organizare și postare în Rețea)
- Aplicații pentru difuzare video, sonoră – sisteme pentru captarea sunetului și imaginii video, cu translație online și stocare ulterioară în Rețea. Permite atât accesul sincron în timpul translării directe, cât și accesul repetat al utilizatorilor în regim asincron. (YouTube, Flip, Livestream / video, Audacity, iTunes / sunet)
- Instrumente pentru organizarea orarului personal – permit organizarea optimă a activităților (ore, ședințe, întâlniri) pentru o perioadă anumită (Google calendar, Evernote)
- Instrumente pentru organizarea schemelor de gândire (mind mapping) – aplicații pentru crearea și dezvoltarea schemelor de gândire în baza unei idei (noțiuni). Aplicațiile de acest gen se folosesc pentru generarea, vizualizarea, structurarea și clasificarea ideilor precum și în procese de rezolvare de probleme, organizare, luare de decizii. (Freemind, Bubbl.us)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Instrumente pentru crearea resurselor educaționale (course authoring) – aplicații pentru crearea și organizarea resurselor educaționale. Permit crearea structurii cursului, suportului interactiv de curs, sistemelor și conținuturilor de testare, obiectelor de simulare și a jocurilor educaționale. (Articulate, Lectora, Adobe Captivate, Camtasia)
- Biblioteca, dicționare, hărți și enciclopedii online – resurse specializate pentru studii. Permit obținerea informațiilor cu titlu de definiție exactă sau deschisă, materiale ilustrative sau cu caracter geografic (Google maps, Google Books, Wiki, Dexonline)
- Sisteme de gestionare a cursurilor – aplicații complexe care permit gestionarea integrală a procesului de e-learning la nivelul unui furnizor de formare. (Moodle, Blackboard)
- Platforme sociale integrate de învățare – instrumente integrate pentru învățarea deschisă în echipă, grup, colaborativă, în cadrul întreprinderii etc. (Elgg)

Se observă o dominație a componentelor Google în majoritatea categoriilor de instrumente pentru elearning. Din acest motiv, dar și din cauza că toate aplicațiile Google sunt gratuite, ori de câte ori vom cerceta posibilitatea practică de a utiliza un instrument sau altul, vom realiza aceasta (dacă va fi posibil) în baza platformei Google.

- Suport de curs

Plasarea/ postarea suportului de curs, astfel încât toți participanții la curs și formatorul să aibă acces. Suportul de curs poate fi multiplicat și distribuit pentru fiecare participant și pentru formatori și pe hârtie.

- Consumabile și alte materiale specifice activității de formare
 - Conform listei aprobate în cadrul proiectului.

Resursele umane

- a) lista de formatori disponibili

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- b) experți sau specialiști în anumite domenii/sub-domenii care dețin o mai bună cunoaștere a domeniului, care pot prezenta noutăți, care au un prestigiu deosebit sau care au o experiență relevantă, numiți în continuare „persoane resursă”
- c) existența evaluatorilor pentru ocupația respectivă.

Identificarea formatorilor potențiali și persoanelor resursă (în continuare se va folosi doar expresia formator înțelegându-se, după caz și persoane resursă) se poate realiza având în vedere:

- a) foști și actuali colaboratori ai furnizorului de formare;
- b) recomandări ale colaboratorilor actuali ai partenerilor;
- c) publicații de specialitate;
- d) lansarea de oferte de colaborare pe domenii specifice.

La selectarea formatorilor cu care se poate colabora la un program de formare profesională, se vor avea în vedere în principal următoarele criterii:

- a) calificarea (specializarea);
- b) specialitatea trebuie să fie corespunzătoare programei de pregătire;
- c) experiența practică;
- d) calitatea lucrărilor publicate;
- e) calitățile pedagogice;
- f) propuneri privind proiectarea / îmbunătățirea conținutului programului;
- g) disponibilitatea de timp a formatorului.

Dosarele formatorilor selectați să susțină modulele de teorie și practică vor conține:

- Curriculum Vitae (format Europass) relevant pentru postul ocupat în cadrul proiectului;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- certificate sau diplome care sa ateste pregatirea profesionala specifica;
- certificat de formator;
- acord de colaborare;
- copie Carte de identitate;
- copie certificat casatorie (doar daca are numele schimbat).

3. Elaborarea programului de formare în cadrul proiectului ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!

Proiectarea programului se face pe baza prevederilor Standardului ocupațional. Elementele cheie în proiectarea unui program de formare profesională sunt precizate în continuare.

Caracteristici ale programului de formare

Programul de formare desfasurat in cadrul proiectului are urmatoarele caracteristici:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- transmite competențe profesionale care permit unei persoane să desfășoare activități specifice unei ocupații sau profesii
- urmărește transmiterea de competențe și deprinderi într-o arie restrânsă din sfera de cuprindere a unei ocupații, în acest caz e vorba de competente generale comune mai multor ocupații
- este organizat pentru calificări cuprinse în nomenclatorul calificărilor
- la absolvire se eliberează certificat de absolvire

Stabilirea obiectivului cadru și a obiectivelor de referință

Obiectivul cadru al programului de formare se referă la ceea ce se va furniza cursantului, altfel spus subiectul cursului sau al unității de învățare.

Este important ca programul să conducă la formarea competențelor descrise în unitatea sau unitățile din standardul ocupațional la care se raportează.

Obiectivele de referință descriu deprinderile și cunoștințele pe care trebuie să le dobândească cursantul în urma parcurgerii unui program de formare pentru a fi capabil să îndeplinească activitățile descrise în standardul ocupațional. Ele rezultă din interpretarea informațiilor conținute în acesta.

Stabilirea modalitatilor de realizare a orelor de aplicații incluse în programul de formare:

Fiecare formator are obligația de a susține atât orele de teorie cât și cele de aplicații. În cadrul cursurilor din acest proiect, cursanții vor realiza orele de aplicații prin următoarele modalități: aplicații practice în cadrul întâlnirilor- sincron (lucru pe echipe sau individual, demonstrații practice, teste, chestionare, fișe de lucru, joc de rol, simulări etc, aplicând cunoștințele acumulate în cadrul cursurilor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Conținutul programului de formare

Pentru elaborarea conținutului programului de formare (programa de învățământ sau curricula), în primul rând trebuie analizate informațiile din standardul ocupațional.

Standardul constituie o descriere generală a competențelor, el fiind doar un cadru de referință și un ghid pentru formator și specialist.

De asemenea, în elaborarea conținutului, trebuie să se țină cont de:

- nevoile și caracteristicile publicului vizat;
- evoluțiile din practica specifică ocupației;
- tendințele observate pe plan național și internațional.

Curricula programului va fi necesară pentru autorizarea cursului de către ANPIS și constituie bază pentru realizarea suportului de curs.

Elaborarea unui curs

În continuare, vor fi prezentați pașii pe care un formator ar trebui să-i urmeze în vederea organizării resurselor pentru susținerea unei întâlniri online **Anexa 3** (tip curs sau tip seminar/ activități practice. Aceste acțiuni nu sunt obligatorii, ele reprezintă doar o descriere a pașilor parcurși într-un model teoretic de curs. În practică, metodele descrise mai jos au doar un scop orientativ, formatorul fiind cel care va decide ce anume îi este folositor, excluzând astfel pașii inutili activității sale **Anexa 4**.

Suportul de curs

Caracteristici ale suportului de curs

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- tematica trebuie să corespundă cu tematica programului, putându-se aborda succint și alte subiecte, în plus față de aceasta din urmă;
- suportul de curs conține prezentarea conceptelor fundamentale, a teoriilor și practicilor în domeniul abordat și poate conține mai multe unități de învățare potrivit programei, fiecare unitate putând avea unul sau mai mulți autori;
- suportul de curs trebuie să cuprindă exemple, studii de caz și/sau aplicații pentru fiecare temă abordată;
- suportul de curs, integral sau pe module, trebuie finalizat până la deschiderea cursului.

Obiecte de învățare

Noțiunea de obiect de învățare reprezintă o combinație a conceptelor de învățare și a paradigmei de orientare pe obiecte, larg folosită în informatică. Sunt aplicate două concepte fundamentale ale orientării pe obiecte:

- Un obiect informatic tradițional conține un set de date despre sine, astfel încât el poate fi localizat în orice moment iar proprietățile lui pot fi „citite” de oricine cine decide să folosească acest obiect.
- Un singur obiect poate fi folosit în multiple locuri, ceea ce elimină necesitatea copierii lui pentru fiecare utilizare.

Aceste noțiuni cheie ale informaticii tradiționale au fost împrumutate de către industria produselor educaționale pentru a defini conceptul obiectului de învățare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Autodescriere – Termenul implică prezența în obiectul de învățare (aplicație sau resursă pasivă) a unei descrieri ale sale, care să includă anumite informații despre tipul conținutului, obiectivele de învățare, autor, limbă, versiune și timp de creare. Un exemplu elementar este lista de proprietăți a oricărui document Microsoft Word.

Utilizarea obiectelor de învățare produse de același autor sau vânzător pentru asamblarea unui curs asigură o probabilitate mare a consistenței experienței de învățare acumulate. Această abordare permite autorilor de cursuri să folosească avantajele reutilizării obiectelor de învățare, fără a pierde din calitatea experienței de învățare.

Un alt mod de reutilizare a obiectelor de învățare din surse dispersate este introducerea lor în calitate de activități independente în cadrul curriculumului, în locul utilizării ca părți ale unui singur curs. Cursanții urmează un singur curs, dar acesta conține diverse tipuri de activități. Este acceptată în acest sens și ideea de utilizare a obiectelor de învățare alternative, astfel încât unul și același obiectiv să poată fi atins prin o varietate de metode.

Modele structurale ale obiectelor de învățare:

- Modele pasive (bazate pe transferul explicit de conținut)
 - Modele cu structură secvențială
 - Prezentați
 - Texte
 - Modele cu structură ierarhică
 - Tutoriale
 - Excursii tematice (virtuale)
 - Modele cu structură de rețea

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Hărți conceptual pentru suportul învățării
- Hărți informaționale
- Zone de informații
- Modele interactive (pentru învățarea activă)
 - Modele pentru utilizatori unici
 - Modele liniare
 - Modele cu structură interactivă: Exersare & Practică
 - Modele universale (pentru utilizatori unici și grupuri)
 - Explorative
 - Studii de caz
 - Rezolvarea de probleme
 - Jocuri
 - Jocuri educaționale
 - Simulatoare
 - Modele colaborative
 - Învățare generatoare
 - Web Quest
 - Jocuri cu rol
 - MUDs (Multiple User Dimension, Multiple User Dungeon, or Multiple User Dialogue) și spații virtuale
 - Hărți conceptual colaborative

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Modelele nu sunt strict delimitate în clasificarea lor. Din acest motiv unul și același obiect poate fi utilizat în diferite scopuri cu același succes. Instrumentele software pentru realizarea modelelor sunt și ele universale. Prin urmare nu pot fi date recomandări stricte cu privire la repartizarea instrumentelor software pentru implementarea unora sau altor modele.

4. Documente necesare desfășurării programului de formare

Înainte de începerea cursului se vor pregăti următoarele documente:

Înștiințare deschidere curs

Înainte cu 7-14 zile de începere fiecărui curs, furnizorul de formare profesională, prin expertul responsabil al grupei, are obligația să comunice comisiei de autorizare deschiderea cursului, specificând tipul programului și perioada de desfășurare a cursului. Înștiințarea, conform **Anexei 13**, în dublu exemplar, va fi depusă la Secretariatul tehnic al comisiei de autorizare, de unde va primi număr de înregistrare.

În cazul în care cursul se desfășoară în alte condiții modificate față de cele specificate în dosarul de autorizare Comisia de autorizare, va fi anunțată cu 14 zile înainte de începerea cursului și se comunică următoarele prin declarație pe proprie răspundere privind modificările față de documentele din dosarul de autorizare (cu privire la formatori, parteneri, situații neprevăzute), conform **Anexa 14**. Documentele amintite în declarație vor fi depuse în 14 zile la Comisia de autorizare.

Înștiințare examen

Cu 15 zile înainte de desfășurarea examenului trebuie anunțată la comisia de autorizare data stabilită pentru examen, în vederea selectării de către aceasta a comisiei de evaluare. Această înștiințare, **Anexa 15**, în dublu exemplar, va conține și numele persoanei care va face parte din comisia de evaluare ca reprezentant al

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

furnizorului de formare și va fi depusă la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare unde va primi număr de înregistrare.

Contracte

Se vor pregăti și vor fi semnate, înaintea începerii derulării programului următoarele contracte:

- a) Contractele de formare – Se încheie cu beneficiarii serviciilor de formare. Acestea vor primi număr de înregistrare și la Comisia de autorizare. Modelul de contract este redat în **Anexa 12**.
- b) Contractele încheiate cu formatorii, potrivit procedurilor furnizorului de formare și reglementarilor din proiect.
- c) Contracte civile de prestări servicii. Se încheie cu specialiști care participă la evaluarea cursanților.

Registrul participanților la programul de formare

Pentru evidența participanților se va întocmi un registru de curs care va conține datele cursanților, conform **Anexa 16**.

Registrul matricol general

Document care nominalizează participanții la curs păstrând numerele de înregistrare din Registrul Matricol General al furnizorului de formare. Acest registru se transmite coordonatorului de formare al furnizorului de formare profesională, la începerea fiecărui curs.

Registrul matricol general, **Anexa 17**, conține toate persoanele înscrise la toate programele de formare profesională ale furnizorului.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Programul de desfășurare al cursului

Document care conține informații despre desfășurarea pe zile a programului după modelul de mai jos

Ziua	Orele	Unitatea de învățare și lecția/tema	Cine prezintă	Observații
zi, luna				

Programul este întocmit pe baza discuțiilor cu formatorii colaboratori externi și interni. Acest document se difuzează participanților la programul de formare în prima zi și se afișează în sala de curs pe toată durata cursului.

Catalog de parcurs

Pentru fiecare participant se tipăresc foi de catalog care vor conține datele personale ale acestuia, numărul de absențe și notele acordate pe parcursul fiecărui modul. **Anexa 19**

Tabel prezență cursanți

Se utilizează pentru fiecare saptamana de curs. Fiecare participant va semna în fiecare zi pentru prezența sa la ore. Foaia de prezență va fi semnată și de lectorul care a susținut modulul respectiv. **Anexa 20**

Teste pentru evaluările intermediare și finale

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Formatorii vor realiza testele pentru evaluarile intermediare. Experții EMI realizează împreună cu formatorii implicați în program variante de teste pentru examenul final.

Cereri de înscriere la examenul final

Înainte de examenul final, fiecare participant la curs va completa și semna cererea de înscriere la examenul final, conform **Anexa 21**.

Dosarul de înscriere la curs

Pentru participanții la curs, dosarul de înscriere trebuie să conțină următoarele documente:

- cerere de înscriere, conform **Anexa 11**;
- copie carte identitate;
- copie certificat de naștere;
- copie certificat de căsătorie/divorț;
- copie după diploma de studii/ adeverință de studii;
- contract de formare, conform **Anexa 12**;
- declarație pe propria răspundere **Anexa 33**.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

5. Desfășurarea programului de formare

Metode de învățare moderne trebuie să se concentreze în primul rând pe dezvoltarea de abordări centrate pe participantul la program, luând în considerare atât nevoile de formare specifice acestuia, cât și contextele formale sau non-formale, în care procesul de formare se poate desfășura.

Alegerea se va baza pe caracteristicile și dimensiunile grupului țintă, pe resursele disponibile, pe capacitatea și experiența formatorului etc.

Metodele de formare propuse inițial pot să se modifice pe parcursul derulării programului, în funcție de caracteristicile fiecărei grupe de cursanți, de formatorul cu care se colaborează sau alte elemente de conjunctură.

Indiscutabil, învățarea în societatea modernă nu mai este rigid legată de sala de clasă. Aceasta permite dezvoltarea unor metode de învățare orientate spre învățarea individuală și a unor grupuri (torente) mari; învățarea sincronă și asincronă; învățarea grupurilor divizate geografic. Pe parcursul ultimilor decenii au fost elaborate metodologiile de implementare pentru:

Învățarea pe bază de problemă (Problem Based Learning PBL) - este o metodă de învățare în care cei instruiți sunt provocați să "învețe să învețe", cooperând în grupuri de lucru pentru a găsi soluții pentru probleme reale. Aceste probleme sunt utilizate pentru a stimula dorința de cunoaștere a cursanților într-un domeniu dat. PBL formează gândirea critică și analitică, capacitățile de căutare și utilizare a resurselor de învățare adecvate.

Studii de caz (Case Study) – metodă de învățare activă, bazată pe analiza unor situații (probleme) concrete, cu soluții cunoscute. În procesul învățării grupului de cursanți i se propune spre analiza o situație concretă, într-un context dat. Se cere determinarea unui algoritm optim de rezolvare. În final se compară între ele soluțiile propuse de membrii grupului și se analizează algoritmul de soluționare a cazului, folosit în situația reală.

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Învățarea colaborativă (Collaborative Learning) este o metodă de învățare în care instruiți cu diferite nivele de competențe activează împreună în grupuri mici pentru a rezolva o problemă comună. Responsabilitățile de învățare sînt distribuite în cadrul grupului, fiecare fiind responsabil atît pentru propriul proces de învățare, cît și de instruirea celor care au un nivel mai jos al competențelor. Metoda permite dezvoltarea gîndirii critice, capacităților de comunicare. Grupurile pot fi distribuite – în proces se pot încadra indivizi din diferite instituții, indiferent de aria geografică. În cazul grupurilor locale (din aceeași instituție) poate fi aplicată metoda de instruire cooperativă, în care componenta organizațională și ce comunicativă sunt implementate prin instrumente tradiționale (în sala de clasă, activități face to face). Atît pentru instruirea colaborativă cît și pentru instruirea cooperativă este specific de a diviza rolurile în grup la etapa inițială, pentru optimizarea procesului de învățare. Metoda este o dezvoltare a invatarii in echipa.

Învățarea în echipă (Team based learning) este o strategie de instruire elaborată pentru crearea și dezvoltarea grupurilor de instruiți în scopul rezolvării unor probleme de performanță. Echipa (echipele) sunt formate pentru întreaga perioadă de învățare (curs), activitatea lor este evaluată continuu. Pentru evaluare pot fi folosite parțial resursele de timp, rezervate cursului. Este critică importanța autoevaluării în cadrul grupului (evaluarea reciprocă) și controlul permanent al progresului echipei.

Învățarea colaborativă

Învățarea colaborativă este un termen generic pentru o varietate întreagă de abordări educaționale, care necesită un efort intelectual comun al cursanților sau al cursanților și instructorilor. Volumul grupului în procesul învățării poate varia în dependență de specificul învățării.

Teoria constructivistă socială a învățării consideră că învățarea are loc în procesul interacțiunii sociale și a relațiilor colegiale. Atingerea unor performanțe (scopuri) în învățare se datorează acestor interacțiuni.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Natura interacțiunilor în învățarea colaborativă poate varia: pot exista premise pentru sesiuni comune față în față, sesiuni la distanță, realizate asincron și acțiuni online sincrone.

Instrumentele TIC care pot îmbunătăți calitatea învățării colaborative se poziționează în special în aria aplicațiilor web 2.0 – rețele sociale și specializate, care combină în sine posibilitățile de comunicare prin email, chat, crează grupuri de discuții, bloguri etc. Tot aici pot fi amintite și alte instrumente discutate anterior, cum ar fi *wiki*, *jocurile de rețea*, aplicațiile pentru *conferințe online*, mediile de învățare imersive, spațiile virtuale 3D, precum și platformele pentru instruire colaborativă, dintre care cea mai cunoscută este Google. Un alt instrument integrat este platforma Diigo.

Metoda clasică de predare – prelegerea – este considerată de către specialiști în educație, susținători ai înnoirii, drept perimată și inefficientă. Criticii prelegerii incriminează, printre altele, postura pasivă a cursanților reduși la simplul statut de receptori, poziția dominantă a formatorului, inadecvarea solicitării exclusive a canalului auditiv la tipologia cognitivă a cursanților, precum și incompatibilitățile între ritmul unic al predării și ritmurile individuale de procesare a informației.

Totuși, în prezent, majoritatea formatorilor aleg să adauge prelegerii și resurse vizuale, ca de exemplu prezentările în PowerPoint, minimizând astfel aceste neajunsuri. De asemenea, un avantaj major al prelegerii îl constituie faptul că aceasta reprezintă un demers didactic cu importante aptitudini formative, structurat și structurant, în care cunoștințele, adesea noi pentru cursanți, sunt prezentate sistematizat, într-o argumentare logică și riguroasă. Atenția cursanților este dirijată asupra elementelor cheie, dar și asupra conexiunilor esențiale în înțelegerea fenomenelor și a proceselor.

Remodelarea prelegerii trebuie gândită ca o adaptare a stilului de comunicare didactică la profilul cognitiv al cursanților „nativi digitali”, ținând totuși seama deopotrivă și de date obiective ale proceselor de receptare și reținere a informației.

Atenția acordată unei expuneri nu depășește 40% din timpul afectat acesteia, nu este constantă în timp și în intensitate. Procesele atenționale nu pot depăși secvențe de 20 de minute. Astfel, la începutul unei ore de curs, atenția atinge cote maxime în primele 5-10 minute, descrește apoi treptat spre mijlocul perioadei, pentru a înregistra o creștere lentă către sfârșit, fără însă să mai atingă valorile înregistrate la începutul prelegerii. Se

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

recomandă ca, pe de o parte, informația esențială să fie transmisă în aceste două momente de vârf, iar pe de alta, pentru a diminua sau chiar anula perioada de descreștere, să fie utilizate tehnici de captare a atenției, momente de ruptură, de schimbare de ritm, abordări inovante și/sau interactive.

Conform modelul 70/20/10 dezvoltat de Universitatea Princeton, 10% din ceea ce învață un cursant provine din învățământul clasic, 20% din observații, iar 70% din experiență. Așadar, partajarea mai multor perspective asupra unei probleme contribuie la creșterea nivelului de cunoștințe. Conform literaturii de specialitate, învățarea colaborativă poate duce la:

- succes academic și dezvoltare socială și personală;
- creșterea motivației: procesul de învățare prin colaborare sporește înțelegerea materialelor și astfel contribuie la creșterea motivației de a îndeplini o anumită sarcină;
- învățarea în echipă;
- gândirea critică: colaborarea dintre cursanți duce la dezvoltarea gândirii critice prin faptul că aceștia sunt încurajați să discute, să clarifice și să evalueze idei;
- dezvoltarea aptitudinilor sociale și cognitive.

6. Evaluarea cursantilor

Stabilirea modalităților de evaluare a cursantilor este în concordanță cu prevederile legale în vigoare astfelcă examenul de absolvire constă într-o probă teoretică și o probă practică.

Modalitatea de susținere a probei teoretice și a celei practice se stabilește prin programul de formare și este:

- a) la proba practică: lucrare aplicativă;
- b) la proba teoretică: lucrare scrisă și/sau examinare orală.

Modalități de evaluare

- evaluare scrisă a cunoștințelor - test grilă
-

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- evaluare practica - prin sustinerea unui plan de afaceri (dupa caz).

Tipuri de evaluare

- evaluare pe parcurs (la sfarsitul fiecarei unități de învățare, separat pentru pregătire teoretică și practică),
- evaluare finală (se prezintă separat pe probe – scrisă, practică)

Cerinte ale evaluarii finale:

Experții EMI vor avea în vedere că evaluarea finală trebuie să respecte următoarele cerințe:

- să fie obiectivă;
- să fie în concordanță cu conținutul teoretic și practic al programului de formare;
- să aibă un grad de dificultate care să permită o evaluare corectă a cunoștințelor și competențelor dobândite de cursanți.

Examenul final:

Examenul de absolvire este organizat de furnizorul de formare profesională, sub coordonarea comisiei de autorizare.

Atributii ale experților furnizorului de formare:

- completează contractele pentru cei doi membri numiți de comisie și le va pregăti (ștampilate, semnate de reprezentatul legal al furnizorului de formare și înregistrate) pentru ziua examenului;
- pregătesc următoarele documente necesare desfășurării examenului:
 - Proces verbal, în 2 exemplare, conform **Anexa 24**

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Foaie de notare la proba scrisă, 2 exemplare, conform **Anexa 25**
- Foaie notare proba practică/proiect, 2 exemplare, **Anexa 26**
- Foaie predare lucrare scrisă, 2 exemplare, **Anexa 27**
- Catalogul de examen, **Anexa 28**

Foile de notare, predare și catalogul conțin numele și prenumele candidaților în ordine alfabetică.

c) împreună cu formatorii, concepe subiectele pentru examen, după cum urmează:

- minimum cinci variante de subiecte care să acopere integral conținutul programului, conform metodologiei programului de formare profesională;
- biletele de examen pentru proba practică (cu cel puțin unul mai multe decât numărul participanților);

d) înaintea examenului, pune la dispoziția comisiei de examinare documentele de curs care atestă parcurgerea programului de formare de către persoanele înscrise la examen;

e) pregătește documentația tehnică, sălile, aparatele, instrumentele, aparatura, dispozitivele, materialele necesare desfășurării probelor de examen, în condiții corespunzătoare;

f) afiseaza graficul de examen, conform **Anexa 29**.

Atribuții ale experților EMI pe perioada desfășurării examenului de absolvire a programului de formare profesională:

- pune la dispoziția comisiei documentele necesare desfășurării examenului, pregătite anterior și variantele de subiecte;
- pune la dispoziția comisiei de examinare documentația tehnică, sălile, aparatele, instrumentele, sculele, dispozitivele, materialele necesare desfășurării probelor de examen, în condiții corespunzătoare;
- asigură respectarea normelor de igiena și securitatea muncii pe perioada desfășurării probei practice;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- urmărește ca documentația examenului de absolvire să fie completată și semnată de membrii comisiei;
- se ocupă de semnarea Contracte civile de prestări servicii, **Anexa 18** de către cei doi membri ai comisiei de examinare și va reține câte un exemplar de la fiecare;
- asigură buna desfășurare a examenului;
- rezolvă eventualele probleme care apar.

Pregătirea examenului final

- a) Cu 14 zile înainte de examen a fost trimisă la comisia de autorizare *Înștiințarea examen curs* (în vederea selectării de către aceasta a comisiei de evaluare). Această înștiințare conține și numele persoanei care va face parte din comisia de evaluare ca reprezentat al furnizorului de formare.
- b) Comisia de examinare este formată din 2 membri stabiliți de Comisia de autorizare a furnizorilor de formare profesională, din cadrul ANPIS, (selectați din listele de specialiști aprobate de comisiile de autorizare) și un membru stabilit de furnizorul de formare.
- c) Potrivit legii, Comisia de autorizare va comunica furnizorului de formare profesională cu cel puțin 48 de ore înaintea începerii examenului de absolvire decizia scrisă privind componența comisiei de examinare.
- d) În situația în care, din diferite motive, această decizie nu este primită la timp, expertul EMI desemnat va contacta telefonic secretariatul tehnic al Comisiei de autorizare pentru a afla componența comisiei de examen.

Desfășurarea examenului

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

În ziua examenului, comisia de examinare se întâlnește la sediul Asociației Catalactica la ora anterior stabilită. Intervalul orar de desfășurare al examenului este comunicat atât cursanților cât și formatorului.

Comisia preia documente de examen, analizează și verifică îndeplinirea de către candidați a condițiilor de participare la examen. Membrilor comisiei le sunt puse la dispoziție mijloacele (electronice- calculator, imprimantă și fizic – consumabile de birou- pixuri de diverse culori, hârtie pentru scris, mape, post-it etc.) necesare activității de examinare.

Atât comisia de examen cât și cursanții se conectează, la ora stabilită, la întâlnirea online, pentru demararea examenului.

Examenul de absolvire constă dintr-o probă teoretică și o probă practică. Modalitatea de susținere a probei teoretice și a celei practice se stabilește prin programul de formare profesională și este:

- la proba practică: prezentarea, individual și succesiv, a planului de afaceri (timpul alocat fiecărui cursant este de 15 minute- pentru prezentarea propriu zisă cât și pentru răspunsurile întrebărilor membrilor comisiei;
 - c) la proba teoretică: lucrare scrisă - test grila (activitate realizată prin Google Forms)
-
- Aprecierea rezultatelor la probele examenului de absolvire se face prin note de la 1 la 10.
 - Pentru fiecare probă, notarea se face independent de cei doi membri ai comisiei de examinare, cu excepția președintelui, notele fiind consemnate în foaia de notare. Nota finală reprezintă media aritmetică a notelor acordate și este consemnată în catalogul de examen, care se completează în dublu exemplar.
 - Între notele acordate de membrii comisiei de examinare nu pot fi diferențe mai mari de un punct, cazurile contrare fiind mediate de președintele comisiei de examinare, hotărârea sa fiind definitivă.

Proba practica

Lucrarea practică pentru cursurile organizate în cadrul proiectului constă din susținerea planului de afaceri.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Prezentarea și argumentarea lucrării practice nu poate depăși 15 minute.

Nota finală se stabilește ca medie aritmetică a notelor acordate în foaia de notare de cei doi membri ai comisiei de examinare, cu excepția președintelui, și se consemnează în catalogul de examen.

Nota minimă de promovare a probei practice este 6 (șase). Nota de la proba practică nu poate fi contestată.

Proba teoretică

Lucrarea scrisă durează maximum 2 ore și are la bază tematica parcursă în cadrul programei de pregătire. Subiectul poate cuprinde mai multe puncte/subpuncte sau mai multe întrebări de tip grilă. Comisia de examinare asigură confidențialitatea subiectului până la comunicarea sa participanților la examenul de absolvire.

- La comunicarea subiectului se precizează timpul acordat pentru realizare și baremul de notare.
- Lucrarea scrisă se realizează sub supravegherea celor doi membri ai comisiei de examinare, utilizându-se hârtie șampilată de către furnizorul de formare profesională și semnată de președintele comisiei de examinare. La finalizare, lucrările sigilate se predau președintelui comisiei de examinare, pe bază de semnătură în tabelul de predare a lucrărilor scrise, cu precizarea numărului de pagini.
- Lucrările sigilate se numerotează și se transmit celor doi membri ai comisiei de examinare desemnați să realizeze corectarea lor. Aceștia le verifică și le notează independent, respectând baremul de notare pentru fiecare punct sau subpunct al lucrării sau utilizând grila de corectare.
- Nota finală se stabilește ca medie aritmetică a notelor acordate în foaia de notare de cei doi membri ai comisiei de examinare, cu excepția președintelui, și se consemnează în catalogul de examen. Este consemnată pe lucrare și în catalogul de examen, după desigilarea lucrărilor.
- Nota minimă pentru promovarea probei scrise este 5 (cinci).

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Contestațiile la proba scrisă, se depun în termen de 24 ore după afișarea rezultatelor obținute, rezolvarea lor fiind de competența comisiei de examinare. În cazul în care este necesară recorectarea, aceasta se va efectua de către președintele comisiei de examinare.

Media finală la examenul de absolvire o constituie media aritmetică a notelor obținute la cele două probe de examen, calculată cu două zecimale, fără rotunjire.

După terminarea ultimei probe a examenului de absolvire, comisia de examinare încheie, în termen de 48 de ore, un proces verbal, în dublu exemplar, redactat conform modelului din **Anexa nr. 24**.

7. Încheierea cursului

Documentele de raportare aferente cursurilor derulate online:

Pentru cursurile derulate online prin intermediul platformei de e-learning, trebuie prezentate următoarele documente justificative:

- suportul de curs, descărcat de pe platformă în format pdf sau video;;
- dovada înscrierii la curs (email/formular de confirmare a înscrierii, returnat de platformă);
- lista participanților, numele cursului urmat, data de început și de sfârșit a cursului;
- dovada participării la sesiunea de instruire prin furnizarea unei copii a fișierului de log-uri din platformă (se solicită la furnizorul de formare);
- un raport al furnizorului de instruire asupra cursului prezentat/susținut pe platformă;
- procesul verbal de recepție a serviciului de instruire, semnat de către comisia de recepție;
- certificatele și /sau diplomele obținute.

Activități ale coordonatorului de program după terminarea examenului:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Comunică participanților rezultatele examenului și afișează listele nominale cu aceste rezultate. Aceste liste cuprind: numele și prenumele persoanelor înscrise la examenul de absolvire, notele finale obținute la fiecare probă a examenului de absolvire, media finală și rezultatul final, respectiv „promovat” sau „nepromovat”.
- Predă persoanei responsabile cu scrierea și eliberarea certificatelor/secretarul tehnic al comisiei de examen: *documentele necesare desfășurării examenului*:
 - Proces verbal, în 2 exemplare,
 - Foaie de notare la proba scrisă, 2 exemplare,
 - Foaie notare proba practică/proiect, 2 exemplare,
 - Foaie predare lucrare scrisă, 2 exemplare,
 - Catalogul de examen,
 - Tabelul nominal cu persoanele care au încheiat contract de formare profesională,
 - Copia cărții de identitate a fiecărui absolventilor (pentru scrierea certificatelor).
- Întocmește, pentru persoanele înscrise la curs care nu s-au prezentat la examenul de absolvire sau nu l-au promovat, adeverințe de participare la programul de formare profesională, în baza căreia acestea se pot înscrie, pentru susținerea unui alt examen de absolvire, în aceleași condiții.

În cazul în care furnizorul de formare profesională nu mai organizează un nou examen de absolvire, participanții pot solicita comisiei de autorizare susținerea examenului de absolvire la un alt furnizor de formare profesională, pe baza adeverinței menționate mai sus.

- Întocmește *dosarul programului de formare* care va conține următoarele documente:
 - dosarele de înscriere ale participanților (foi de înscriere, contract formare profesională, copie acte identitate etc, vezi *Dosarul de înscriere*)
 - registrul participanților la program

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- foile de prezență ale participanților
 - condica de prezență pentru formatori
 - catalogul de parcurs pentru participanți
 - formularele de feed-back împreună cu concluziile rezultate din acestea
 - suportul de curs și a alte materiale didactice care au fost furnizate participanților
- Eliberează adeverințe la cerere, care să înlocuiască certificatul de absolvire până la eliberarea acestuia.

8. Certificatele de absolvire

Completarea, eliberarea și gestionarea certificatelor

Completarea, eliberarea și gestionarea certificatelor se face de către o persoană desemnată de către furnizorul de formare profesională. Activitățile enumerate în continuare vor fi îndeplinite de această persoană.

- După cel mult 48 de ore de la terminarea examenului de absolvire, vor fi depuse la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare următoarele documente de examen:
 - Proces verbal, în 2 exemplare,
 - Foaie de notare la proba scrisă, 2 exemplare,
 - Foaie notare proba practică/proiect, 2 exemplare,
 - Foaie predare lucrare scrisă, 2 exemplare,
 - Catalogul de examen în 2 exemplare.

Se aplică nr. de înregistrare pe fiecare proces verbal.

- Câte un exemplar din fiecare document va fi lăsat la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare, celelalte exemplare urmând a fi păstrate la sediul furnizorului de formare profesională. Aceste documente împreună cu: tabelul nominal cu persoanele care au încheiat contract de formare

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

profesională, înștiințare deschidere curs, înștiințare examen curs si borderoul pentru timbru sec (vezi următoarele paragrafe) vor constitui dosarul de examen al respectivului program de formare.

- Certificatele si anexele acestora se vor cumpara de la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare. Pentru aceasta este necesara depunerea unei cereri semnata de reprezentantul legal al furnizorului de formare, conform **Anexa 30**, impreuna cu o copie dupa procesul verbal de examen inregistrat la CA.
- Certificatele se vor completa pe baza cartilor de identitate a cursantilor, a Registrului participantilor la program și din catalogul de examen, pentru persoanele care au promovat examenul de absolvire.
- Certificatele se completează prin dactilografiere, prin scriere la calculator sau de mână, cu tuș sau cerneală neagră, corect, citeț și fără ștersături. Numele și prenumele titularului se scrie fără prescurtări, cu litere mari de tipar.
- Anexa la certificatul de calificare sau de absolvire se completează odată cu certificatul respectiv, de către aceeași persoană desemnată de furnizorul de formare profesională.
- Certificatele vor fi semnate de persoana care le-a completat, de președintele comisiei de examen și de reprezentantul legal al furnizorului de formare.
- Certificatele se înregistrează în Registrul de evidență nominală a eliberării certificatelor de absolvire, **Anexa 31**.
- Pe certificat se trece și numărul pe care l-a primit în Registrul de evidență nominală a eliberării certificatelor de absolvire/de calificare.
- Înainte de a fi eliberate absolvenților, certificatele de calificare/absolvire vor fi prezentate la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare, însoțite de un borderou în două exemplare, în vederea aplicării timbrului sec.
- Borderoul, **Anexa 32**, va primi nr. de înregistrare la secretariatul furnizorului de formare apoi la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Pe borderouri se face mențiunea: „S-a aplicat timbrul sec pe un număr de ... certificate de calificare/absolvire”, după care urmează data, numele și semnătura persoanei care aplică timbrul sec.
- Un exemplar din borderou rămâne la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare, iar al doilea exemplar, vizat la secretariatul tehnic al comisiei de autorizare, se păstrează în arhiva furnizorului de formare profesională.
- Certificatul de calificare sau de absolvire, însoțit de anexă, se eliberează sub semnătură titularului, pe baza actului de identitate, de către furnizorul de formare profesională, după cel mult 30 de zile de la promovarea examenului de absolvire.
- În situații excepționale, certificatul se eliberează unei persoane împuternicite, pe bază de procură autentificată de notariat/consulat. Procura se păstrează în arhiva furnizorului de formare profesională.
- Persoana care primește certificatul semnează în Registrul de eliberări certificate și pe cotorul certificatului.
- Formularele certificatelor de calificare sau de absolvire deteriorate sau completate greșit, cu ștersături, adăugiri suplimentare, cu ștampilă aplicată necorespunzător, se anulează cu aprobarea conducerii furnizorului de formare profesională, prin scrierea cu litere mari, format de tipar, pe toată diagonală imprimatului cuvântul „ANULAT”, atât pe certificat, cât și pe cotor.
- Mențiunea respectivă se face și în registrul corespunzător de evidență nominală a eliberării certificatelor.
- Dispariția unor formulare de certificate sau anexe ale acestora este anunțată imediat de către furnizorul de formare profesională comisiei de autorizare, care are obligația să ia de urgență măsurile ce se impun.
- Formularele certificatelor dispărute sunt declarate „nule” prin publicarea unui anunț de către furnizorul de formare profesională, în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Certificatele pot fi anulate și în temeiul unei hotărâri judecătorești, definitive și irevocabile. În acest caz, se face mențiunea în registrul matricol și registrul de evidență a certificatelor, precizându-se numărul și data hotărârii, precum și instanța care a pronunțat-o.
- Seria și numărul certificatelor anulate sunt comunicate comisiei de autorizare.
- Modificarea unor înregistrări în Registrul matricol general și în registrele de eliberare certificate se face prin bararea textului greșit printr-o linie orizontală trasă cu cerneală roșie, înscriindu-se deasupra noul text tot cu cerneală roșie.
- Modificarea este semnată de către persoana care a efectuat modificarea și se autentifică cu ștampila furnizorului de formare profesională.

Eliberarea duplicatelor

În cazul pierderii sau distrugerii certificatului original, în baza unei cereri scrise a solicitantului, furnizorul de formare profesională eliberează un duplicat al acestuia întocmit pe baza documentelor aflate în arhiva furnizorului de formare profesională.

Dosar de eliberare duplicat:

- cererea de eliberare a duplicatului
- declarația scrisă dată de titularul certificatului, în care sunt cuprinse toate elementele necesare pentru identificare, împrejurările în care certificatul a fost pierdut, precum și alte precizări care să confirme dispariția certificatului respectiv;
- dovada publicării pierderii certificatului, în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a;
- copia actului de identitate al solicitantului
- taxa de eliberare duplicat.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Duplicatul certificatului se întocmește pe un formular identic cu cel original.

Formularul se cumpara de la secretariatul tehnic al CA, conform procedurii prezentate mai sus.

În situația în care formularul certificatului s-a schimbat, se eliberează un duplicat redactat după modelul certificatului original, în care se înscriu datele existente în arhiva furnizorului de formare profesională.

Pe duplicat se completează în clar numele și prenumele președintelui comisiei de examinare, al directorului și al persoanei care a completat certificatul original; în cazul în care nu sunt înscrise în clar numele persoanelor menționate mai înainte, se completează „indescifrabil”.

Pe duplicat, se face mențiunea: „duplicat”, sub care se aplică ștampila furnizorului de formare profesională și semnătura directorului/reprezentantului legal.

În registrul de evidență nominală a eliberării certificatelor, la duplicat se înscrie, cu cerneală roșie, mențiunea „duplicat”, precizându-se seria și numărul certificatului original.

În registrul de evidență nominală a eliberării certificatelor, la rubrica certificatului original, se menționează, cu cerneală roșie, seria și numărul duplicatului.

În registrul matricol și pe cotorul certificatului original se consemnează seria și numărul duplicatului eliberat.

Termenul pentru eliberarea duplicatelor este de 30 de zile de la data înregistrării cererii.

Duplicatele se eliberează o singură dată, fapt ce se aduce la cunoștința titularilor.

9. Arhivarea

Documentele programului de formare profesională se arhivează după cum urmează:

- Dosarul programului de formare (dosarele de înscriere ale participanților, lista participanților, foile de prezență ale participanților, condica de prezență pentru formatori, catalogul de parcurs pentru participanți, formularele de feed-back împreună cu concluziile rezultate din acestea, raportul financiar al programului): 5 ani

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Lucrarile scrise la examen, proiectele participanților: 5 ani.
- Dosarul de examen (tabelul nominal cu persoanele care au încheiat contract de formare profesională, înștiințare deschidere curs și înștiințare examen curs, Procesul verbal de examen, Catalogul de examen, Foaie de notare la proba scrisă, Foaie notare proba practică/proiect, Foaie predare lucrare scrisă, borderou timbru sec): permanent.
- Registrul matricol general, Registrele de eliberare a certificatelor, Cotoarele certificatelor și duplicatelor: permanent.
- Autorizația programului de formare: permanent.
- Dosar de eliberare duplicat (Cererea de eliberare a duplicatului, declarația scrisă dată de titularul certificatului în legătură cu pierderea certificatului, dovada publicării pierderii certificatului, în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a; copie după actul de identitate): permanent.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXE

NR. CTR.	DENUMIRE
Anexa 1	Principii și Valori europene (fundament metodologic)
Anexa 2	Crearea și gestionarea contului Moodle și utilitare auxiliare LMS
Anexa 3	Noțiuni relevante cu referire la cursurile on line
Anexa 4	Organizarea unui curs în format blended learning
Anexa 5	Opis dosar autorizare
Anexa 6	Cerere autorizare curs
Anexa 7	Fișa de autoevaluare
Anexa 8	Acord formator
Anexa 9	Programa de pregătire
Anexa 10	Modalități de evaluare
Anexa 11	Cerere înscriere curs
Anexa 12	Contract formare profesională
Anexa 13	Anunț deschidere curs
Anexa 14	Notificare desfășurare curs în situații altele decât cele inițiale prezentate la autorizare
Anexa 15	Anunț examen
Anexa 16	Registru participanți curs
Anexa 17	Registru matricol general
Anexa 18	Contracte civile prestări servicii

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 19	Catalogul de parcurs al participanților
Anexa 20	Tabel prezență cursanți
Anexa 21	Cerere înscriere examen
Anexa 22	Model raport activitate formator
Anexa 23	Proiect didactic
Anexa 24	Proces verbal examen
Anexa 25	Foaie de notare la proba scrisă
Anexa 26	Foaie de notare la proba practică
Anexa 27	Foaie de predare lucrare scrisă examen
Anexa 28	Catalogul de examen
Anexa 29	Graficul examenului
Anexa 30	Cerere cumpărare certificate ANC
Anexa 31	Registru eliberări certificate de absolvire
Anexa 32	Borderou timbru sec
Anexa 33	Declarație proprie răspundere (cursant- internet și mijloace electronice necesare)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 1 Principii și Valori europene (fundament metodologic)

Prezenta metodologie a fost creată cu respectarea principiilor și valorilor europene.

În mod special s-au respectat principiile orizontale, ale egalității de șanse în domeniul muncii și în contextul dezvoltării durabile.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

PRINCIPII ORIZONTALE

Egalitatea de șanse în domeniul muncii	Egalitate de șanse	- Egalitate de șanse între bărbați și femei în sfera muncii; - Beneficiarii prevederilor referitoare la egalitatea de șanse în sfera muncii; - Obligațiile angajatorilor pentru asigurarea respectării prevederilor egalității de șanse în sfera muncii; - Acțiuni interzise angajatorilor- acțiuni considerate ca fiind discriminatorii; - Măsuri ce pot fi luate de persoana discriminată la locul de muncă.
	Discriminare	• Definiții, tipologie, teorii; • Mituri, stereotipuri, prejudecăți; • Împotriva discriminării.
	Mobbing	• Comportamente asociate mobbing-ului; • Tipuri de mobbing; • Cum se explică apariția mobbingului; • Mobbingul e diferit de conflictele zilnice; • Consecințe ale mobbingului; • Acțiuni împotriva mobbingului sau a riscului de mobbing.
Dezvoltarea durabila	concepte și definiții; Dimensiuni ale dezvoltării durabile: A. Poluarea, degradarea și protecția mediului; B. Incluziunea socială, demografia și migrația; C. Aspectul cultural al dezvoltării durabile.	

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

EGALITATEA DE SANSE

a. Egalitate de șanse între bărbați și femei în sfera muncii

Prin egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în relațiile de muncă se înțelege accesul nediscriminatoriu la:

- alegerea ori exercitarea liberă a unei profesii sau activități;
- angajarea în toate posturile sau locurile de muncă vacante și la toate nivelurile ierarhiei profesionale;
- venituri egale pentru munca de valoare egală;
- informare și consiliere profesională, programe de inițiere, calificare, perfecționare, specializare și recalificare profesională;
- promovare la orice nivel ierarhic și profesional;
- condiții de muncă ce respectă normele de sănătate și securitate în muncă, conform prevederilor legislației în vigoare;
- beneficii, altele decât cele de natură salarială, precum și la sistemele publice și private de securitate socială;
- organizații patronale, sindicale și organisme profesionale, precum și la beneficiile acordate de acestea;
- prestații și servicii sociale, acordate în conformitate cu legislația în vigoare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

b. Beneficiarii prevederilor referitoare la egalitatea de șanse în sfera muncii

Prevederile legale referitoare la egalitatea de șanse între femei și bărbați în domeniul muncii se aplică tuturor persoanelor, funcționari publici și personal contractual, din sectorul public și privat, inclusiv din instituțiile publice.

c. Obligațiile angajatorilor pentru asigurarea respectării prevederilor egalității de șanse în sfera muncii

- Angajatorii sunt obligați să asigure egalitatea de șanse și de tratament între angajați, femei și bărbați, în cadrul relațiilor de muncă de orice fel, inclusiv prin introducerea de dispoziții pentru interzicerea discriminărilor bazate pe criteriul de gen în regulamentele de organizare și funcționare și în regulamentele interne ale unităților.
- Angajatorii sunt obligați să îi informeze permanent pe angajați, inclusiv prin afișare în locuri vizibile, asupra drepturilor pe care aceștia le au în ceea ce privește respectarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în relațiile de muncă.

d. Acțiuni interzise angajatorilor- acțiuni considerate ca fiind discriminatorii

Este interzisă discriminarea prin utilizarea de către angajator a unor practici care dezavantajează persoanele de un anumit gen, în legătură cu relațiile de muncă, referitoare la:

- anunțarea, organizarea concursurilor sau examenelor și selecția candidaților pentru ocuparea posturilor vacante din sectorul public sau privat;
- încheierea, suspendarea, modificarea și/sau încetarea raportului juridic de muncă ori de serviciu;
- stabilirea sau modificarea atribuțiilor din fișa postului;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- beneficii, altele decât cele de natura salariala, precum si la securitate sociala;
- informare si consiliere profesională, programe de inițiere, calificare, perfecționare, specializare si recalificare profesionala;
- evaluarea performantelor profesionale individuale;
- promovarea profesională;
- aplicarea masurilor disciplinare;
- dreptul de aderare la sindicat si accesul la facilitățile acordate de acesta;
- orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației in vigoare

e. Măsuri ce pot fi luate de persoana discriminată la locul de muncă

Persoana care consideră că este discriminată la locul de muncă poate depune o plângere la instituțiile competente (inspectoratele teritoriale de munca, Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei si Bărbați, Consiliul National pentru Combaterea Discriminării) sau se poate adresa instanțelor de judecata.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

DISCRIMINAREA

Definiții, tipologie, teorii

Discriminarea¹ reprezintă tratamentul diferențiat aplicat unei persoane în virtutea apartenenței, reale sau presupuse, a acesteia la un anumit grup social

Discriminarea reprezintă un comportament de excludere sau de reducere a accesului unor indivizi la anumite resurse.

Din punct de vedere juridic, la nivelul legislației internaționale, discriminarea este considerată „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice” (*Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială*). Prin urmare, se consideră aici a fi discriminare rasială și ceea ce este cunoscut de publicul larg sub denumirea de discriminare etnică.

Discriminarea poate fi de trei tipuri:

1 Legea nr. 324/2006 , art. 2 alin. 1, definește discriminarea ca fiind: "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice."

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

a) Discriminarea directă apare în situația în care „o persoană este tratată mai puțin favorabil decât alta, dacă ar putea fi tratată într-o manieră similară”

(Directiva Consiliului Uniunii Europene nr. 2000/43/CE din 29 iunie 2000 privind implementarea principiului tratamentului egal acordat persoanelor indiferent de originea lor rasială sau etnică).

b) Discriminarea indirectă: „o prevedere, un criteriu sau practică aparent neutră dezavantajează anumite persoane [...] față de alte persoane” *(Directiva 43/2000).*

c) Discriminarea structurală înseamnă slaba reprezentare a unor categorii de persoane în diferite domenii.

Dacă primele două forme de discriminare sunt sancționabile, evidențierea discriminării structurale — prin metode statistice — are drept rol elaborarea de măsuri speciale (numite și măsuri pozitive). Între măsurile speciale se numără acordarea de locuri speciale pentru tinerii romi, de exemplu, în învățământul liceal și universitar.

Existența unei legislații nondiscriminatorii, a unei legislații antidiscriminare și a unor instituții cu atribuții în combaterea discriminării sunt elemente importante dar nicidecum suficiente pentru asigurarea reducerii discriminării.

În științele sociale termenul de discriminare face trimitere, în general, la un tratament prejudiciant, cu efecte negative asupra celui vizat. S-a identificat existența mai multor tipuri de discriminare care face distincția între discriminarea directă și cea indirectă.

Primul tip apare atunci când tratamentul diferențiat este generat în mod intenționat, în timp ce cel de-al doilea tip apare atunci când acest tratament are la bază o decizie inechitabilă luată anterior.

Alte două tipuri, având la bază distincția între: discriminarea intenționată și conștientă și cea neintenționată, discriminarea practică de indivizi și grupuri și cea practică de instituții.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Științele sociale au oferit o serie de explicații alternative pentru practicarea discriminării:

teorie	descriere
accentul pe stratificarea socială	- discriminarea este rezultatul stratificării sociale bazată pe distribuția inegală a puterii, statusului și bogăției între grupuri- grupurile dominante încercă să își mențină poziția apelând la practici de discriminare; - membrii grupurilor cu status superior au tendința să discrimineze mai mult decât cei ai grupurilor subordonate.
conflictelor reale	discriminarea apare în condițiile competiției pentru resurse limitate care există între două grupuri. În acest context indivizii tind să favorizeze membrii propriului grup
identității sociale	indivizii au tendința să discrimineze în favoarea grupului din care fac parte pentru ca acest grup să obțină poziție superioară altor grupuri. Acest fapt conduce la dobândirea unei identități sociale pozitive la nivel individual.
interacțiunii comportamentale	discriminarea în favoarea propriului grup este un lucru pur rațional, instrumental și economic. Indivizii au tendința să îi favorizeze pe membrii propriului grup și ,deci, să îi defavorizeze pe membrii altor grupuri, pentru a își maximiza câștigul personal. Alocând mai multe resurse membrilor grupului de care simt că aparțin, indivizii se așteaptă ca și aceștia la rândul lor să îi favorizeze, conform normelor de reciprocitate.

Unde poate să apară discriminarea?

Unul dintre domeniile în care este prezentă adesea discriminarea este **sfera serviciilor sociale publice** (de exemplu servicii de asistență socială, serviciile de sănătate, serviciile educaționale, instituțiile destinate să

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

mențină ordinea publică- favorizarea, în distribuirea resurselor, a clienților care par să aibă cele mai multe șanse de eligibilitate conform criteriilor birocratice).

Tratamentul diferențiat apare mai ales atunci când există mulți solicitanți pentru resursele respective și nu există un control pentru felul în care au fost atribuite acestea, precum și în situația în care funcționarii trebuie să hotărască dacă unii clienți răspund mai bine la tratament decât alții. În condițiile în care munca funcționarilor publici implică un stres destul de mare, aceștia vor face apel la stereotipuri pentru a își simplifica munca și vor acționa în conformitate cu acestea. Grupurile supuse cel mai adesea discriminării și asupra cărora s-au centrat cele mai multe studii sunt: minoritățile etnice, rasiale, religioase, grupurile de imigranți.

O preocupare aparte a existat pentru discriminarea practică la adresa femeilor. În ultima perioadă un interes special este acordat studiilor referitoare la discriminarea minorităților sexuale, a persoanelor cu abilități speciale, precum și a vârstnicilor. Domeniile de manifestare a discriminării cele mai investigate au fost sistemul educațional, piața muncii, locuirea.

Aceste **grupuri vulnerabile din punct de vedere social** devin **vulnerabile și din punct de vedere economic**. Cei care sunt ținta prejudecăților și a discriminării într-o societate anume vor întâmpina dificultăți de integrare pe piața muncii (nu își vor găsi locuri de muncă pe măsura calificării sau vor fi plătiți la nivel inferior celor care aparțin grupurilor favorizate), vor avea dificultăți în obținerea beneficiilor publice. Toate acestea îi fac vulnerabili din punct de vedere economic și îi includ în categoria grupurilor cu risc ridicat de sărăcie.

Particularitate: măsuri afirmative sau discriminarea pozitivă

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Pentru reducerea discriminării au fost dezvoltate o serie de strategii menite să asigure egalitatea de șanse în zonele în care au fost în mod sistematic subreprezentate a persoanelor care fac parte din grupuri supuse în mod tradițional discriminării.

În Statele Unite aceste strategii poartă numele de *Acțiune afirmativă*, în timp ce în Marea Britanie sunt cunoscute sub denumirea de *discriminare pozitivă*. Aceste strategii au menirea să asigure egalitatea de șanse pentru toți cetățenii, indiferent de grupul căruia îi aparțin.

Discriminarea pozitivă și acțiunea afirmativă presupun pe de o parte recunoașterea dezavantajelor acumulate de grupurile respective, precum și dezvoltarea de politici și de practici care ajută la depășirea dificultăților. Domeniile principale în care s-au focalizat acțiunile strategiilor de eliminare a discriminării sunt piața muncii, educația și locuirea.

Stereotipuri și prejudecăți

Stereotipuri

Etimologie: (gr.) *stereos* = solid, puternic + *typos* = model, amprentă

Definiție: Conceptul de stereotip, una dintre noțiunile psihologiei sociale cele mai vehiculate de marele public, ar putea fi definit cel mai simplu ca „o reprezentare mentală a unui grup social și a membrilor acestuia”. Stereotipurile reprezintă **seturi de trăsături atribuite membrilor unui grup social**.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Stereotipurile pot fi:

- *pozitive*, atunci când reunesc în structura lor trăsături valorizate pozitiv la nivel social, sau
- *negative*, dacă reunesc anumite caracteristici valorizate negativ.

În general, indivizii dezvoltă mai puternic stereotipuri negative referitoare la alte grupuri decât la cele din care el face parte. Stereotipurile ne fac să ne reamintim mai bine informațiile conforme stereotipului decât acelea care se abat de la acesta.

Caracteristici ale stereotipurilor

O caracteristică importantă a stereotipurilor o reprezintă **marea stabilitate în timp**, fiind destul de rezistente la schimbare, chiar și atunci când realitatea furnizează dovezi contrare conținutului lor.

Cu toate acestea, stereotipurile nu constituie niște scheme rigide care sunt activate indiferent de situația în care se află individul. Trăsăturile pe care le conține stereotipul sunt activate în mod diferit, în funcție de contextul social în care se află persoana.

Într-o anumită situație sunt utilizate doar acele elemente ale stereotipului care se potrivesc cel mai bine situației specifice și pe care individul le selectează în mod adaptativ.

Stereotipurile sunt **colective** din punct de vedere al originii, deși sunt împărtășite de fiecare individ în parte. Ele tind să devină „credințe împărtășite normativ, consistente cu valorile și ideologiile grupului de care aparține persoana”. Stereotipurile tind să se dezvolte mai rapid atunci când ținta este mai larg răspândită în societate sau este mai vizibilă la nivel social. Se vor dezvolta și răspândi mai mult stereotipurile referitoare la grupurile mai numeroase de persoane, cum ar fi:

- minorități etnice sau rasiale,

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- șomerii, care cuprind un număr suficient de mare membrii sau la persoanele fără locuință, care sunt vizibile social.

Stereotipurile reprezintă componenta cognitivă a prejudecăților. Astfel că, ele constituie structura cognitivă pe care se sprijină comportamentele de discriminare. Grupurile față de care există stereotipuri negative în societate vor fi supuse în măsură mai mare discriminării în anumite contexte sociale.

Funcțiile stereotipurilor

S-au descris două tipuri de funcții pe care le îndeplinesc stereotipurile – funcții individuale și colective.

La nivel individual stereotipurile ajută la procesarea informației sociale, mai ales în condiții de ambiguitate sau de stres. În aceste cazuri ele reprezintă „scurtături” care favorizează procesarea rapidă a informațiilor noi.

Exemplu: Un domeniu în care stereotipurile sunt utilizate pentru simplificarea sarcinii îl reprezintă selecția persoanelor pentru furnizarea de servicii sociale. În acest caz funcționarii apelează la stereotipurile existente în societate pentru simplificarea muncii – realizarea selecției clienților. Grupurile asupra cărora există o imagine stereotipă negativă în societate vor fi mai vulnerabile, deci, față de discriminare în ceea ce privește accesul la aceste servicii.

Funcția colectivă a stereotipurilor este legată de nevoia grupului de a găsi o justificare pentru relațiile dintre grupuri în societate și pentru locul pe care îl ocupă propriul grup în structura socială.

Stereotipurile, în linii generale, vor descrie propriul grup în termeni pozitivi, în timp ce va exista tendința ca celelalte grupuri să fie descrise în termeni negativi.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Prejudecăți

Definiție: Prejudecata este o predispoziție spre agresiune sau orice altă dispoziție negativă față de un grup care a fost stereotipat după niște caracteristici simple, bazate pe o informație incompletă.

Această definiție se concentrează asupra aspectelor negative ale prejudecății și nu se referă la toate predispozițiile îndreptate spre orice categorie de obiecte sau evenimente.

Țintele ostilității și victimele prejudecăților variază de la o societate la alta și de la o cultură la alta. Prejudecățile sunt un fel de **date emoționale dobândite încă de la cele mai fragede vârste**, făcând ca aceste reacții să fie foarte greu de eradicat în întregime, chiar în cazul persoanelor care își dau seama că greșesc gândind astfel.

Refuzul datorat prejudecăților al unei diversități culturale, la locul de muncă, de exemplu, înseamnă ratarea uneimari ocazii: avantajul unor posibilități de rezolvare a problemelor creatoare și întreprinzătoare care ar putea fi oferit de o forță de muncă diversă. O echipă de lucru formată din oameni cu diverse culturi și perspective poate lucra în mod armonios și poate ajunge la soluții mai bune, mai creatoare și mai eficiente decât cei care lucrează izolat.

Împotriva discriminării.

Discriminarea etnică

Discriminarea reprezintă unul dintre puținele aspecte comune diferitelor situații în care se găsesc romii și comunitățile de romi.

Mult timp nerecunoscută, în special în sfera instituțională, ideea că romii au fost și sunt și în prezent frecvent victime ale discriminărilor și unor adânc înrădăcinate prejudecăți de tip rasist este tot mai mult acceptată și

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

discutată, ea regăsindu-se în prezent în mai multe documente oficiale și fiind luată în considerare în politicile publice.

Acest fenomen este greu de cuantificat și de explicat întrucât avem de-a face cu diferite tipuri de manifestări ale prejudecăților și discriminării, de la declarații ale unor politicieni, jurnaliști, lideri de opinie (acum tot mai voalate în condițiile în care legislația actuală este mult mai drastică în această privință), și până la manifestări subtile, deseori inconștiente, în viața de zi cu zi a instituțiilor și a comunităților.

Un element esențial în tentativele de combatere a discriminării este legat de stimularea conștientizării discriminării, atât de către cei care o produc, cât și de către victime.

Măsurile afirmative, deși reprezintă soluții ce trebuie bine adaptate la context și conjunctură, pot contribui în mare măsură la conștientizarea discriminării și, desigur, la echilibrarea raporturilor între romi și restul societății.

Rezultatele pozitive obținute prin măsuri afirmative în domeniul educației nu se regăsesc însă din păcate la nivel satisfăcător în alte domenii.

Alte modalități concrete ce pot contribui la îmbunătățirea situației ar putea fi reprezentate, de exemplu, de:

- **oferirea de exemple pozitive de romi** (care își asumă identitatea romă) cu reușită profesională și socială. Aceste exemple pot, pe de o parte, contrazice stereotipurile majoritarilor și pot dovedi că prejudecățile rasiste sunt nejustificate și, pe de altă parte, pot reprezenta modele pentru tinerii romi care au nevoie de încrederea că pot depăși presiunea limitativă a celor din jur, menținându-și și afirmându-și identitatea romă;
- **sprijinirea unor contacte directe între copii/adulți romi și ceilalți** care să pună copiii/tinerii romi în situația de a experimenta atitudini pozitive ale celorlalți și să le permită celorlalți să depășească stereotipurile și prejudecățile vehiculate la nivelul societății.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Discriminarea pe criteriul vîrstă

Discriminarea de vîrstă este o problemă care există. Este o realitate faptul că mulți oameni se confruntă cu aceasta. Dacă o persoană are 20 de ani sau 40, **posibilitatea** de discriminare în raport cu vîrsta există când iese în piața forței de muncă, sau atunci când îi este datorată o promovare.

Definiție: Discriminarea de vîrsta este practica de a trata pe cineva defavorabil, injust, preferențial în funcție de vîrsta persoanei.

Există multe tipuri diferite de discriminare de vîrstă. Acestea sunt discutate mai jos.

Discriminare directă: Acest lucru se întîmplă atunci când un individ (el sau ea) este defavorizat, numai din cauza vîrstei.

Discriminarea indirectă: O companie sau un angajator este declarat a fi implicate în discriminare indirectă față de un angajat sau un aspirant, dacă au o strategie de a categorisi indivizi de un grup de vîrstă special prin punerea acestora în dezavantaj în raport cu alte grup de angajați sau aspiranți.

Există situații în care un angajator defavorizează un angajat mai vîrstnic prin organizarea de teste de evaluare a competențelor și abilităților lor în domenii care sunt **irelevante** pentru natura locului de muncă:

Efectele discriminării pe criteriul vîrstei

Discriminarea de vîrstă la locul de muncă poate duce pe angajat sau pe aspirant la situații de viață negative precum: **disperare** și la **descurajare, la depresie** și la **sentiment de neajutorare**, la un sentiment de **stimă de sine** scăzut.

Acest lucru se întîlnește **pe toate treptele profesionale**: de la aspirant la angajat sau la persoana angajată propusă la disponibilizare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Acest lucru **poate fi ilegal** și, dacă se ajunge la aceste efecte pe acest front, faptul poate duce la **implicații grave** atât **pentru angajat**, cât și **pentru angajator** și organizarea firmei lui. Discriminarea de vârstă la locul de muncă afectează negativ **moralul angajaților** și afectează **productivitatea**. Companiile, de asemenea, tind să sufere pe termen lung, deoarece, din cauza discriminării de vârstă, au ignorat o experiență neprețuită a unui angajat senior. Nu ar exista argumente *a priori* pro și contra pentru fiecare decizie. Această idee însăși ar constitui o discriminare.

Selecția, promovarea sau încetarea colaborării unui angajat trebuie să se facă pe baza de **merit** (competențe, calificări, certificări, abilități, experiență, palmares).

Măsuri pentru evitarea discriminării de vârstă

- Elaborarea unui **cod de conduită** (manual de instrucțiuni, reguli de organizare internă) în ceea ce privește angajările și angajații, în acord cu legile statale generale în vigoare. În elaborarea sa, acest manual ar trebui să ia în considerare sugestiile angajaților din toate grupele de vârstă. Acest manual ar trebui să definească în mod clar procedurile și cerințele pentru angajați și aspiranți. Compania ar trebui să respecte întotdeauna de aceste proceduri și să se asigure că NU are loc nici o discriminare. Manualul de instrucțiuni trebuie să exprime o "toleranță zero discriminarea de vârstă". Absența unui asemenea cod facilitează abuzul în sensul discriminărilor.
- **Informare:** Toți angajații trebuie să fie informați despre regulile pe care sunt chemați să le promoveze. Ei trebuie să fie instruiți și încurajați în a identifica un caz potențial de discriminare de vârstă și să-l sesizeze autorității în cauză. În mod similar, autoritatea căreia aceste sesizări îi sunt semnalate ar trebui să fie pregătită să se ocupe de aceste plângeri într-un mod profesionist. Pentru ca acest lucru să se întâmple, ierarhia de gestionare a companiei ar trebui să fie familiarizată cu aceste linii directoare și proceduri.
- **Strictețe și măsuri disciplinare** severe împotriva angajaților care încalcă procedurile.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- **Transparență** în procedurile adoptate pentru angajarea, promovarea, retrogradarea, acordarea de bonus-uri sau încetarea colaborării în raport cu fiecare angajat.

Discriminarea femeii la locul de muncă pe criteriul vârstă

Femeile au fost discriminate la locul de muncă pentru mai multe motive dar cele mai importante au fost vârsta și genul. Rolul tradițional al femeii, de gospodină și de mamă, poate fi atât de adânc înrădăcinat în mentalul colectiv (în specie, atât al angajatorului cât și al posibilelor candidate) încât să ducă la discriminarea lor.

Multe femei s-au simțit nevoite să își amâne dorințe legitime de ordin personal precum ar fi căsătoria și maternitatea și să se orienteze exclusiv spre carieră din cauza acestor forme de discriminare.

Discriminarea de vârstă afectează femeile tinere sau mai în vârstă deopotrivă!!

În timpul procesului de angajare, angajatorii au tendința de a **refuza angajarea femeilor tinere**, mai ales a celor de vârstă fertilă din cauza percepției că:

- Femeile tinere de vârstă fertilă, mai ales dacă sunt căsătorite pot părăsi temporar și intermitent forța de muncă pe motive de maternitate;
- Femeile tinere ar putea părăsi chiar definitiv munca pentru a se dedica exclusiv familiei;
- În cazurile de mai sus angajatorii ar putea fi nevoiți, prin lege, să acorde beneficii materiale pentru aceste angajate;
- Nu s-ar justifica banii investiți în pregătirea acestor femei pentru postul respectiv.

Dar și **femeile mai în vârstă** au fost discriminate din cauza stereotipurilor de gen. Există percepția că:

- Femeile mai în vârstă sunt mai puțin flexibile sub diferite aspecte din cauza familiei și a copiilor;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Femeile mai în vârstă refuză transferurile și deplasările din cauza familiei și a copiilor.

Aceste tipuri de discriminare și altele asemănătoare **neîntemeiate** și adesea pot fi și **ilegale**. Există legi în domeniu. Orice companie sau angajator care este suspectat că ar fi încălcat aceste legi poate fi acționat în justiție iar, în situația în care cazul este dovedit și soluționat în favoarea angajatului, angajatorul ar putea fi nevoit să plătească sume relevante ca despăgubiri.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

MOBBING2

Traducerea în limba română a termenului mobbing acoperă înțelesul cuvântului “*intimidare*” sau a expresiei “*hărțuire la locul de muncă*”. este denumit adesea *mobbing*.

Poate fi definit și ca o formă de coerciție la adresa unui persoane în vederea

- îndepărtării potențialului pericol pe care prezența sa îl induce,
- prin punerea în lumină proastă - arătând un nivel de competențe inferior comparative cu a celorlalți;

Cel mai adesea este vorba despre îndepărtarea țintei, dar miza poate fi și aceea de a demonstra că nu este atât de competentă pe cât este. Prin urmare, îndepărtarea pericolului se face prin atacul la credibilitate sau prin subminarea performanțelor victimei acțiunii de mobbing.

Definiții, explicitări și nuanțări ale conceptului de *mobbing*.

- reprezintă rele tratamente aplicate unui angajat de către un altul, prin comportamente agresive sau nerezonabile cu scopul de a-i sabota performanța).
- reprezintă o campanie febrilă, colectivă a colegilor de a exclude, pedepsi și umili un alt coleg.
- reprezintă abuzul la locul de muncă, hărțuirea, jignirea, excluderea socială a cuiva sau influențarea negativă a sarcinilor persoanei respective.
- la locul de muncă vizează de fapt hărțuirea psihologică pe care un superior ierarhic sau/și un grup de colegi o aplică unui membru al colectivului de lucru).

2 Termenul de *mobbing* a fost utilizat inițial pentru descrierea comportamentului unor specimene aparținând unor colectivități de animale. S-a urmărit înțelegerea factorilor determinanți ai atacurilor desfășurate de un subgrup de animale, asupra unui animal mai mare sau superior ca forță, din cadrul aceluiași grup.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- la locul de muncă este considerat un tip de stres social deosebit de periculos.
- este rezultatul unui conflict prelungit care, prin nerezolvarea sa la timp, degenerază într-o situație ce se autoalimentează pe termen lung.
- constă în atacuri verbale dar și fizice, sau poate consta din acte mai subtile de subevaluare cu rea credință a activității victimei și marginalizarea sau chiar izolarea sa socială treptată, pe această cale.
- se referă la unele acțiuni subtile, repetitive, menite să submineze sau să compromită performanța/ imaginea profesională a țintei și se definește prin durata și frecvența acțiunilor.

Se consideră relevantă *durata* pe care un anumit comportament trebuie să o aibă pentru a fi considerat *mobbing* - minim 6 luni - deoarece aceasta este concludentă pentru observarea diferitelor afecțiuni psihiatrice. În plus, pentru a fi considerat *mobbing*, interacțiunea sau procesul trebuie să se petreacă în mod repetat. Ca efect al acțiunilor de *mobbing*, victima în cauză ajunge într-o poziție ierarhică inferioară sau este chiar definitiv exclusă din ierarhie. Manifestarea mai frecventă decât o dată pe săptămână, a unui comportament specific *mobbing*-ului, pe un interval de cel puțin 6 luni, este considerată *valoare-prag pentru diagnosticarea mobbing-ului*.

În cele din urmă, definiția *mobbing*-ului se concentrează atât pe natura concretă a activităților ce au loc – *ce* sau *cum este făcut ceva cuiva*, cât pe: *durata, frecvența și pe tensiunile mentale deosebite produse de ceea ce este făcut* victimelor.

Toate aceste elemente devin, în timp, atât de distructive încât implică intervenția calificată a medicilor pentru eliminarea efectelor.

Mobbing-ul se referă, în principal, la acțiuni de presiune psihologică intensă, realizate asupra unui angajat pentru a-l determina să părăsească din proprie inițiativă postul pe care este angajat, în condițiile în care concedierea lui ar atrage unele probleme legislative și penalități economice asupra angajatorului.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Mobbing-ul este un fenomen dificil de surprins prin cercetări sociale deoarece, de regulă, produce mai mult dovezi de natură subiectivă, ce pot fi divers interpretate. El presupune angajarea unui comportament adesea deosebit de sofisticat și subtil, situat mai mult pe platforma unei comunicări cu probleme sau chiar dezastruoase. Caracterul psihologic al fenomenului îl face greu de atestat și de înlăturat. Cu toate acestea, el poate fi deosebit de traumatizant și stigmatizant la nivelul victimei.

Comportamente asociate mobbing-ului:

S-au descris o serie de comportamente, în funcție de efectele asupra victimelor, astfel:

- 1). îngrădirea posibilității de exprimare a victimei:
 - nu are posibilitatea de a-și expune punctul de vedere în fața șefilor ierarhici;
 - este întreruptă atunci când vorbește;
 - colegii împiedică victima să-și susțină punctul de vedere;
 - colegii se adresează necuviincios, jignesc victima;
 - munca victimei și viața personală sunt criticate;
- 2). izolarea victimei:
 - nu se vorbește niciodată cu victima;
 - nu este lăsată să se adreseze altei persoane;
 - i se atribuie un loc de muncă ce o izolează de colegi;
 - se interzice colegilor să vorbească cu victima;
 - se ignoră prezența fizică a victimei.
- 3). desconsiderare a victimei în fața colegilor:
 - este vorbită de rău și se lansează diverse zvonuri despre ea și acțiunile ei;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- este ridiculizată și considerată bolnavă mintal;
- sunt atacate convingerile politice sau religioase ale victimei;
- se glumește pe seama originii, naționalității și vieții particulare a victimei;
- evaluare profesională inechitabilă;
- este hărțuită sexual.

4). discreditare profesională a victimei:

- victimei nu i se atribuie sarcini sau i se atribuie sarcini peste nivelul calificării sale sau sub nivelul calificării, unele fiind inutile sau absurde;
- se schimbă frecvent sarcinile atribuite victimei și i se impune să execute sarcini umilitoare.

5). compromiterea sănătății victimei:

- încredințarea unor sarcini periculoase și nocive pentru sănătate;
- amenințarea cu violențe fizice;
- agresarea fizică ușoară a victimei, ca avertisment;
- agresarea fizică gravă, fără rețineri;
- neplăceri la locul de muncă sau la domiciliu;
- agresarea sexuală a victimei.

Tipuri de mobbing

Există mai multe tipuri de *mobbing*, clasificate după modul de manifestare:

- Mobbing vertical: exercitat în plan vertical, în general dinspre superior spre inferior. Presupune acțiuni și atitudini generate de un abuz de putere.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

În cazul mai rare se poate întâlni ca fiind exercitat și de jos în sus: angajații sunt agresorii iar superiorul este victimă – autoritatea superiorului nu este recunoscută de subordonați.

De aceea putem vorbi și de mobbing vertical descendent și ascendent.

- Mobbing orizontal: apare atunci când colegii sunt agresivi cu un alt coleg. Agresorul/agresorii și victima se situează pe același plan ierarhic.

Cauzele mobbing-ului orizontal pot fi invidia, bârfa, conflictele, rivalitățile și antipatiile personale.

Acest tip de mobbing este, în general, mai agresiv și produce daune la nivel emoțional mai grave decât mobbing-ul vertical.

- Mobbing strategic: se manifestă prin persecuție psihologică. Organizația sau managementul pun la cale acțiuni menite să-l determine pe angajat să părăsească locul de muncă.

Această formă de mobbing apare în companii care au trecut prin proces de restructurare, fuziune sau schimbare, unde numărul angajaților este prea mare.

În această situație mobbing-ul este instituționalizat și devine o strategie de business.

- Mobbing emoțional sau relațional: are legătură cu relațiile interpersonale. Este determinat de invidie, gelozie, competiție, resentimente.

Cum se deosebește mobbing-ul de conflict?

Mobbing-ul NU este:

- tachinare la locul de muncă
 - comportament neetic la locul de muncă
 - motivarea angajaților mai puțin performanți sau leneși
-

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- un conflict singular la locul de muncă

Trebuie luat mereu în considerare criteriul **frecvenței**, **duratei** și al **tensiunilor psihologice deosebite** asupra victimei.

Factori explicativi ai apariției mobbingului:

Managementul carentat al conflictelor poate fi o sursă a mobbing-ului în combinație cu organizarea neadecvată a muncii. Managementul conflictelor este o problemă organizațională și nu una individuală. Conflictele escaladează în mobbing numai atunci când managerii sau supervizorii fie neglijează, fie neagă această problemă sau, când fiind implicați, alimentează de fapt, conflictul.

E relevantă acțiunea a patru factori în provocarea mobbing-ului:

- deficiențele de organizare a muncii (proiectarea muncii);
- un comportament de conducere neprincipial, deficitar;
- vulnerabilitatea sau situația expusă social a victimei;
- etica departamentală decadentă, neelevată.

Etapele mobbing-ului

Un stereotip: pe măsură ce trece timpul, manifestările de *mobbing* apar în dinamică astfel:

- Manifestarea incidentului critic sub forma unui conflict deschis, sau conștientizarea atât la nivelul victimei cât și al agresorului că există un conflict latent. Comportamentul de mobbing survine, de fapt abia ulterior, ca o formă de escaladare a conflictului.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Comportamentul efectiv de mobbing și stigmatizarea victimei. Acesta poate avea unele secvențe zilnice, pe termen lung, de manipulare agresivă a contextului social pentru a-l îndrepta împotriva victimei.
- Intervenția conducerii sau a personalului managerial în gestionarea situației. Prin aceasta, cazul devine oficial «un caz». Date fiind activitățile anterioare de stigmatizare a victimei, intervenția conducerii se va realiza deja pe un teren social alterat, iar victima va fi foarte probabil găsită vinovată de starea de fapt. În această fază managementul va căuta să scape oarecum de problemă și va căuta explicații ce țin de caracteristicile problematice ale personalității victimei.
- Diagnosticarea incorectă a situației și a aportului persoanei victimă la alimentarea conflictului se va produce foarte curând. Mai ales dacă victima apelează la sfatul unor specialiști (psihologi, medici) pentru a-și atenua propriile probleme. În asemenea cazuri, cel mai simplu pentru conducere este să apeleze rapid la etichetarea drept maniaco-depresivă, paranoia ș.a. a victimei. O asemenea judecată poate distruge ireversibil șansele victimei de a schimba ceva din comportamentul său defensiv, în sensul reabilitării profesionale și ocupaționale și revenirii sale la normalitate.
- Expulzarea din colectivul de muncă. Acesta și este de fapt mobilul întregului atac de "mobbing" al agresorului. Aceasta constituie o modalitate sigură de marginalizare socială și chiar de expulzare pe termen uneori foarte lung a unei persoane de pe piața muncii.

Consecințele mobbing-ului (tablou sintetic)

- afectarea stării de sănătate:
 - scăderea stimei de sine
 - sentiment de autoculpabilizare
 - depresii
 - afecțiuni psihosomatice

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- insomnie
- comportament anormal (ex: alcoholism, consum de antidepresive)
- pierderea eficienței în muncă
- stres (acut sau posttraumatic)
- pentru organizație și societate:
 - scăderea productivității victimei și a sistemului (victima dar și agresorul nu mai lucrează cu aceeași motivație sau eficiență;
 - agresorul poate provoca daune grave: poate chiar să se ajungă la sabotarea activității organizației înainte ca victima să fie afectată;
 - costuri ridicate prin: îngrijiri psihologice și medicale, plată de daune în caz de proces, pensionarea victimelor înainte de vreme forțat sau pe caz de boală.

Acțiuni împotriva mobbing-ului

Pentru soluționarea problematicei hărțuirii și violenței psihologice la locul de muncă este necesară:

- cunoașterea și conștientizarea la nivel social a prezenței problemei „mobbing”-ului, prin informarea asupra consecințelor acestui fenomen (impact, gravitate, incidență), atât din perspectiva politicilor generice antidiscriminare dar și din perspectiva consecințelor economice.
- educarea/informarea factorilor de decizie, dar și factorilor interesați (sindicate, patronat) și salariați.
- structurarea unui proces de consultare publică/dialog social pe această problemă, în care diverșii actori sociali să poată interacționa și negocia soluții.
- stabilirea și promovarea de standarde organizaționale și asigurarea asupra cunoașterii și aplicării acestora.
- prevenirea fenomenelor de natura „mobbing”-ului includerea, în pachetul de indicatori de performanță ai managerilor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă - concepte și definiții

În anii '80 au devenit din ce în ce mai evidente schimbările majore ale mediului, schimbări care surveneau într-un mod cât se poate de neașteptat, fiind în mare parte neprevăzute de specialiști. Odată cu apariția acestor modificări, populația a devenit din ce în ce mai conștientă de prezența unor elemente de risc, care puteau afecta continuitatea în bune condiții a umanității. Pentru a nu se ajunge la o situație de criză, organizațiile mondiale din domeniul protecției mediului au propus schimbări fundamentale în stilul de viață al populației, rezultatele concretizându-se în apariția unui nou concept, și anume “dezvoltarea durabilă” sau “durabilitatea”.

Acest concept este unul complex și intens contestat la nivel internațional, fiind menționat pentru prima dată în anii '80, inițial ca mod de abordare a dezvoltării economice în scopul reducerii cât mai ample a degradării mediului înconjurător, fiind ulterior integrat în “mișcarea ecologistă” de protejare a mediului natural al planetei. Conceptul a început să fie tratat într-un sens mai larg în anul 1987, odată cu publicarea raportului “Our Common Future”, de către Comisia Mondială a Mediului și Dezvoltării, raport cunoscut mai mult sub numele de “Raportul Brundtland” (în cadrul acestui raport au fost stabilite principiile și legile dezvoltării durabile grupate în 5 categorii: conservarea mediului natural, protecția bio-diversității și a patrimoniului uman, dezvoltare-regenerare, generațiile viitoare, eliminarea disparităților economice mondiale).

La nivel global au fost elaborate peste 100 de definiții ale dezvoltării durabile, șase dintre acestea fiind menționate în Raportul „Our Common Future”, cea mai completă dintre acestea definind dezvoltarea durabilă ca „o dezvoltare care permite satisfacerea nevoilor prezentului fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi” (Comisia Brundtland, 1987). În cea mai mare parte, conceptul formulează doar finalitatea spre care trebuie să tindă, modul de acțiune fiind prezentat doar la modul general, lăsând loc diferitelor interpretări și deschizând calea către noi abordări și studii. Ideea de bază care emană din

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

acest raport este avertismentul autorilor cu privire la limitele pe care le au modelele actuale de dezvoltare. Noțiunea de durabilitate a căpătat înțelesuri multiple și datorită pătrunderii în sfera de preocupări a economiștilor, ecologiștilor, sociologilor, arhitecților, parlamentarilor, organelor locale, organismelor internaționale.

Concluziile Raportului Brundtland

A. Către o creștere economică calitativă	Raportul Brundtland recomandă o nouă abordare dezvoltării economice: problemele sărăciei și sub-dezvoltării nu pot fi remediate fără a se implementa un nou concept de creștere, în care statele dezvoltate să joace un rol cheie. Echilibrul dintre creșterea economică și mediul natural trebuie astfel menținut încât resursele naturale să poată susține creșterea pe o perioadă lungă de timp. Raportul subliniază revitalizarea (impulsionarea) creșterii economice în statele dezvoltate, punând accent pe aspectele calitative ale acesteia. Creșterea trebuie astfel implementată încât să presupună un nivel scăzut de consum al energiei, o satisfacere mai bună a nevoilor de bază în țările în curs de dezvoltare (nevoia de curent electric, apă curentă, igienă și îmbunătățirea sănătății publice).
B. Aspecte tehnice	Necesitatea creării de comisii și direcții ale organismelor publice care să preia diferite sectoare strategice atât la nivel național, cât și internațional, cum ar fi populația și forța de muncă, producția alimentelor, securitatea, energia etc. Populația trebuie informată și făcută să înțeleagă că necesitățile lor trebuie să se adapteze limitelor naturale, deci sistemul nevoilor trebuie adaptat resurselor naturale.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

	Tot astfel, pentru a putea păstra mediul natural, va fi nevoie să căutăm și să dezvoltăm noi metode de producție (atât în industrie, cât și în agricultură), precum și noi metode și surse de producere a energiei. Astfel, alegerea tehnologiei, cât și controlul strict al factorilor cu risc de poluare și risipă reprezintă, de asemenea, subiecte centrale ale metodei de dezvoltare durabilă. Crearea de organisme internaționale care să se implice direct în implementarea acestui nou proiect este necesară, deoarece deciziile câtorva guverne nu pot avea un succes deplin în condițiile în care globalizarea a cuprins întreaga viață economico-socială.
--	---

Ulterior, în anul 1992, în cadrul Summit-ului Pământului („Rio Earth”), conceptul apare din ce în ce mai prezent în cadrul a două documente: „Agenda 21” și „Declarația de la Rio”.

Summit-ului Pământului („Rio Earth”) desfășurat la Rio de Janeiro a reprezentat o conferință mondială fără precedent în istoria Organizației Națiunilor Unite, datorită numărului mare de participanți și a temelor abordate. Mesajul acestui Summit a constat în ideea că doar modificarea atitudinii și a comportamentului întregii lumi va putea aduce schimbările dorite în profunda criză dintre natură și om. Mesajul reflectă complexitatea problemelor cu care se confruntă umanitatea: sărăcia, consumul excesiv de resurse, poluarea etc.

La summit-ul de la Rio, dintre numeroasele teme dezbătute, cele mai importante au fost:

- reducerea produselor toxice (plumbul din benzină), utilizarea de resurse și tehnologii care să nu genereze reziduuri otrăvitoare;
- utilizarea pe scară largă a surselor alternative de energie;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- regândirea transportului public în vederea reducerii aglomerărilor din trafic și a emisiilor de gaze;

La finalul celor două săptămâni pe parcursul cărora s-a desfășurat summit-ul, a fost adoptată Agenda 21, declarată ca fiind cea mai eficientă metodă de acțiune în vederea implementării dezvoltării durabile și aprobată de comunitatea internațională.

Programul „Agenda 21” reprezintă un plan de acțiune la nivel local, național și global în timp ce „Declarația de la Rio” prezintă cele mai importante 27 principii de dezvoltare durabilă pentru secolul XXI. Cele două documente au reprezentat la momentul lansării, o provocare pentru guverne și alte tipuri de organisme, mai ales din punctul de vedere al colaborării pentru atingerea unui nivel maxim de dezvoltare durabilă. Obiectivele stabilite nu au fost îndeplinite decât parțial până la momentul actual, deși problematica durabilității este din ce în ce mai prezentă.

Ca urmare a acestui summit, a fost creată Comisia pentru Dezvoltare Durabilă (decembrie 1992), având sarcina întocmirii unor rapoarte cu privire la modul de implementare a hotărârilor adoptate prin Agenda 21. După conferința de la Rio, guvernele, organizațiile internaționale, autoritățile locale, oamenii de afaceri sau persoanele fizice au depus eforturi în vederea atingerii dezvoltării durabile. Agenda 21 rămâne un document de referință, pe termen lung, cu privire la echilibrarea nevoilor economico-sociale și a potențialului resurselor și ecosistemelor pământului. Până în prezent nu au fost pe deplin realizate toate obiectivele Agendei 21, și de aceea, eforturile trebuie dublate pentru ca toți locuitorii planetei să se bucure de beneficiile dezvoltării durabile.

Peste 6000 de metropole și orașe din lumea întreagă și-au creat propria “Agendă locală 21” pentru a-și coordona acțiunile pe termen lung. O serie de state a stabilit modalități de aplicare a Agendei 21 la nivel național. Aceste strategii au fost adoptate de Consiliile Naționale pentru dezvoltare durabilă, astfel de organisme funcționând în peste 80 de țări, majoritatea în curs de dezvoltare. Un număr tot mai mare de

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

întreprinderi comerciale au urmat politica dezvoltării durabile și au votat abordarea “triplă”, care ține cont de factorii economici, sociali și de mediu. Astfel, s-a dezvoltat o serie de organisme care aplică politica durabilității – de exemplu, Consiliul Mondial de Afaceri pentru Dezvoltare Durabilă.

Comisia ONU pentru Dezvoltare Durabilă, care a fost înființată pentru a monitoriza implementarea acordurilor de la Rio, s-a reunit anual, începând cu 1993, și a stabilit măsuri inedite pentru participarea societății civile la tratativele ONU, îndeosebi prin dialog cu factorii – cheie.

Conferințele ce au urmat după Summit-ul Pământului – ca, de exemplu, Conferința, din 1994, asupra Populației și Dezvoltare de la Cairo, Summit-ul social din 1995 de la Copenhaga, Conferința Femeilor din 1995 de la Beijing și Conferința Habitat II, din 1996, de la Istanbul – au consolidat angajamentul pentru dezvoltarea durabilă și au adoptat strategii pentru punerea în aplicare a Agendei 21. În septembrie 2000, la Summit-ul ONU al Mileniului, 147 lideri mondiali au stabilit de comun acord obiective ale dezvoltării cu termene comparabile cu cele din Agenda 21.

Interesul comunităților internaționale privind dezvoltarea durabilă a continuat și după Rio – 1992. În anul 2002 (26 august – 04 septembrie) a fost organizat la Johannesburg în Africa de Sud, Summit-ul mondial pentru dezvoltare durabilă, cu scopul de a promova inițiative noi de aplicare a dezvoltării durabile și pentru a construi un viitor prosper și sigur pentru populația globului. Acest summit a reprezentat o șansă oferită omenirii pentru a trece spre un viitor sigur, un viitor care să permită oamenilor să răspundă nevoilor personale fără a distruge mediul înconjurător. În această viziune, dezvoltarea durabilă este o nouă abordare a progresului și o modalitate de cooperare internațională care atestă faptul că deciziile luate într-o anumită parte a globului pot afecta oamenii din alte regiuni și presupune elaborarea unor măsuri de prevenire pentru crearea unui progres global.

Putem afirma că Summit-ul de la Johannesburg a reprezentat trecerea de la concepte la acțiuni. Agenda 21 – planul de acțiune al Summit-ului Pământului - rămâne în continuare un important ghid pe termen lung pentru dezvoltarea planetei și a locuitorilor acesteia. Adoptându-l, guvernele au recunoscut că o continuare a politicilor actuale ar sublinia și mai puternic diferențele economice în și între țări, ajungându-se la creșterea

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

nivelului de sărăcie și la degradarea ecosistemelor. A fost, însă, acceptat faptul că, acționându-se în acest sens, planeta poate fi protejată, construind în acest fel un viitor prosper. "Nici o țară nu poate realiza singură dezvoltarea durabilă, ci numai în colaborare cu celelalte state", se arată în preambulul Agendei 21. Acesta este documentul care stă la baza dezvoltării durabile și a unor inițiative care pot conduce la rezultate concrete.

Guvernele și-au dat acordul asupra următoarelor probleme:

- Reafirmarea angajamentului de a implementa Agenda 21 – reprezentând proiectul de dezvoltare durabilă adoptat la Summit-ul Pământului (Earth Summit).
- Reducerea numărului uriaș de oameni care nu au acces la apa curată (1,2 miliarde) și la salubritate corespunzătoare (2,4 miliarde). S-a ajuns deja la un consens în cadrul negocierilor cu privire la necesitatea ca guvernele să dezvolte o administrare integrată a resurselor de apă și planuri de sporire a eficienței acestora până în anul 2005, de a crea sisteme de salubritate eficiente pentru gospodării și de a îmbunătăți salubritatea instituțiilor publice, în special a școlilor.
- Sporirea accesului la servicii moderne de energie, cum ar fi electricitatea, pentru peste 2 miliarde de oameni cărora aceasta le lipsește. S-a mai căzut, de asemenea, de acord asupra nevoii de creștere a eficienței energiei și de a spori ponderea surselor regenerabile.
- Asigurarea de servicii medicale tuturor, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la medicamente de bază, servicii de imunizare și vaccinuri, pentru reducerea pericolelor de sănătate și de mediu. Guvernele au convenit să își ducă la îndeplinire angajamentele de a susține Fondul Global de luptă împotriva SIDA, tuberculozei și malariei și pentru reducerea bolilor respiratorii, inclusiv prin înlăturarea treptată a plumbului din benzina și din vopseluri și prin asigurarea accesului la surse mai pure de energie.
- Trecerea la acțiuni imediate împotriva tăierii ilegale a copacilor și a comercializării produselor forestiere și pentru susținerea conservării biodiversității, în special prin

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

canalizarea corespunzătoare a resurselor financiare și a tehnologiilor către țările în curs de dezvoltare.

- Prevenirea traficului ilegal de substanțe chimice și deșeuri periculoase și dezvoltarea, în continuare, a unei abordări strategice a administrării internaționale a chimicalelor.
- Protejarea și administrarea resurselor marine prin aplicarea unei abordări din punct de vedere ecosistemic a resurselor marine și a dezvoltării durabile a culturilor acvatice.

Dimensiuni ale dezvoltării durabile:

- D. Poluarea, degradarea și protecția mediului;
- E. Incluziunea socială, demografia și migrația;
- F. Aspectul cultural al dezvoltării durabile.

A. Poluarea, degradarea și protecția mediului

Majoritatea activităților economice necesită folosirea resurselor naturale, lăsându-și, în mod inevitabil, amprenta asupra ecosistemele terestre. Folosirea în exces a resurselor naturale a dus la situația în care multe ecosisteme nu se mai pot reface sau susține și cei care pierd sunt tot oamenii care se bazează pe ele.

Impactul degradării mediului nu se face întotdeauna simțit imediat, ca atunci când tăierea copacilor în zonele de munte duce la inundații în aval. Adeseori, efectele se resimt departe de locul declanșării fenomenului, așa cum emisiile sporite de gaze de seră din țările industrializate stârnesc îngrijorări cu privire la creșterea nivelului apei în sudul Pacificului. Oceanele au mai puțin pește, terenurile agricole și-au pierdut stratul superior și dau o recoltă redusă, iar apele poluate nu mai pot asigura apă potabilă, astfel încât ecosistemele degradate sunt o sursă majoră a sărăciei, a dezastrelor naturale, a foametei și a bolilor din toată lumea.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Deșertificarea afectează aproape un sfert din suprafața totală a uscatului și în jur de 70% din regiunile aride ale lumii se confruntă cu degradări intensificate.

Cauzată, în general, de pășunat și de folosirea excesivă a solului sărăcăcios și strâns legată de sărăcia rurală și de foamete, deșertificarea amenință existența a peste un miliard de oameni, din 100 de țări. Munții asigură apă dulce pentru jumătate din populația lumii. Pe de altă parte, ecosistemele montane sunt puse în pericol de topirea ghețarilor, de defrișări și de practicile agricole necorespunzătoare.

În ultimul deceniu, lumea a pierdut, în total, 94 milioane de hectare de pădure, ceea ce constituie o suprafață mai mare decât Venezuela. Cea mai mare rată de despădurire se înregistrează în țările în curs de dezvoltare din zonele tropicale, unde s-au pierdut, în ultimul deceniu, 4% din păduri. Jumătate din ecosistemele de coastă ale lumii au fost degradate de factorul antropic. În Europa, proporția este de 80%, iar în Asia de 70%. În jur de 80% din poluarea marină este cauzată de surse de pe uscat. În țările în curs de dezvoltare, peste 90% din apele reziduale și 70% din deșeurile industriale sunt deversate fără a fi tratate. Pescuitul asigură în mod direct și indirect existența a 400 de milioane de oameni. Peste un sfert din apele cu pește ale lumii sunt utilizate în mod excesiv și jumătate sunt exploatate la capacitate maximă. În total, 75% din apele cu pește ale lumii necesită măsuri imediate de stopare sau reducere a pescuitului, pentru a asigura rezerva de pește pe viitor.

Aproape un sfert din recifele de corali din lume au fost distruse complet și 20 până la 30% dintre acestea sunt în pericol de a fi distruse în următorii 10 ani. Recifele de corali sunt un element esențial din lanțul trofic al oceanelor. Concentrația atmosferică de bioxid de carbon, principalul gaz de seră, a crescut la peste 360 de părți la milion, de la un nivel pre-industrial de aproximativ 270 de părți la milion. O treime din bioxidul de carbon generat de activitățile umane în prezent va rămâne în atmosferă încă 100 de ani de acum înainte. Nivelul mării a crescut cu 10 - 20 cm din 1900, majoritatea ghețarilor non-polari se retrag, iar suprafața și grosimea gheții din Marea Arctică scade vara, conform Comisiei Interguvernamentale pentru Schimbările Climatice (IPCC).

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Aceasta a constatat că aproximativ 46 de milioane de oameni suferă, în fiecare an, din cauza inundațiilor cauzate de furtuni. O creștere a nivelului mării cu 50 cm va mări acest număr la aproape 92 de milioane; o ridicare a nivelului mării cu un metru ar spori acest număr la 118 milioane.

Ultima evaluare a IPCC, din 2001, arată că insulele mici și zonele deltaice sunt cele mai vulnerabile în fața unei ridicări a nivelului mării cu un metru. Dacă nu se iau măsuri, cum ar fi construirea de diguri marine, se estimează că pierderile de teren vor varia între 1,0 % în Egipt, 6% în Olanda, 17,5% în Bangladesh și până la 80% în Insulele Marshall, cauzând strămutarea a zeci de milioane de oameni și, în cazul statelor situate la altitudini scăzute, pe insulele mici, eliminând națiuni întregi.

Peste 11000 de specii sunt înregistrate ca fiind pe cale de dispariție și mai mult de 800 de specii au dispărut deja, majoritatea din cauza pierderii sau degradării habitatelor. Încă 5000 de specii sunt în pericol, în cazul în care nu se iau măsuri majore de protejare a lor. Pe de o parte, degradarea mediului este cauzată de sărăcie, dat fiind că oamenii și națiunile sărace trebuie să pună nevoile imediate de supraviețuire înaintea preservării resurselor pe termen lung. Pe de altă parte, în țările bogate, degradarea ecosistemelor este adesea rezultatul utilizării în exces a resurselor naturale și a generării de mari cantități de deșeuri.

Lupta împotriva sărăciei și lupta pentru protejarea mediului merg mână în mână, în special în zonele rurale din țările în curs de dezvoltare. Administrarea mai bună a pământului produce o rezervă stabilă de hrană. Dat fiind că peste jumătate din lemnul tăiat în Africa se folosește pentru foc, dezvoltarea unor surse mai bune de energie va ajuta la preservarea pădurilor. În special în țările sărace trebuie găsite modalități de stimulare a oamenilor pentru protejarea resurselor naturale. Aceștia trebuie să beneficieze de protejarea speciilor amenințate – prin turism, de exemplu – în loc să le vâneze.

S-au negociat o mulțime de acorduri multilaterale pentru protecția ecosistemelor, dar implementarea și punerea lor în vigoare a fost limitată. Unul dintre cele mai de succes acorduri de protecție a mediului – Protocolul de la Montreal referitor, la distrugerea stratului de ozon – include sancțiuni comerciale în cazul nerespectării prevederilor acestuia și a înființat un fond pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare să oprească folosirea clorofluorocarburilor (CFC), principala substanță ce distruge stratul de ozon. Consumul total de CFC

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

a scăzut de la 1,1 milioane tone în 1986, la 156000 tone în 1998, în special datorită implementării Protocolului de la Montreal. Spre deosebire de acesta, majoritatea acordurilor sau convențiilor de mediu nu au mecanisme sau fonduri pentru punerea în aplicare.

Sunt necesare reglementări corespunzătoare pentru prevenirea pescuitului în exces și a despăduririi și este necesară o cooperare internațională pentru limitarea efectelor schimbărilor climaterice. Protejarea ecosistemelor este esențială pentru dezvoltarea durabilă și necesită acțiuni clare, nu doar simple acorduri.

Poluarea apei

Apa este un factor important în echilibrele ecologice, iar poluarea acesteia este o problemă actuală cu consecințe mai mult sau mai puțin grave asupra populației. Prin poluarea apei, se înțelege alterarea caracteristicilor fizice, chimice și biologice ale apei, produsă direct sau indirect de activitățile umane și care face ca apele să devină improprii utilizării normale în scopurile în care această utilizare era posibilă înainte de a interveni alterarea. Efectele poluării resurselor de apă sunt complexe și variate, în funcție de natura și concentrația substanțelor impurificatoare.

Rezolvarea acestor probleme ridicate de poluarea apei se realizează prin tratare, prin care se asigură condițiile necesare pentru consum. Poluarea apelor poate fi naturală sau artificială.

Poluarea naturală se datorează surselor de poluare naturale și se produce în urma interacției apei cu atmosfera, când are loc o dizolvare a gazelor existente în aceasta, cu litosfera, când se produce dizolvarea rocilor solubile și cu organismele vii din apă. Poluarea artificială se datorează surselor de ape uzate de orice fel, apelor meteorice, nămolurilor, reziduurilor, navigației etc.

Se poate vorbi și despre poluare controlată și necontrolată.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Poluarea controlată (organizată) se referă la poluarea datorată apelor uzate transportate prin rețeaua de canalizare și evacuate în anumite puncte stabilite prin proiecte. Poluarea necontrolată (neorganizată) provine din surse de poluare care ajung în emisari pe cale naturală, de cele mai multe ori prin intermediul apelor de ploaie.

Poluarea normală și accidentală reprezintă categorii de impurificare folosite pentru a defini grupuri de surse de ape uzate. Poluarea normală provine din surse de poluare cunoscute, colectate și transportate prin rețeaua de canalizare la stația de epurare sau direct în receptor. Poluarea accidentală apare, de exemplu, ca urmare a dereglării unor procese industriale, când cantități mari (anormale) de substanțe nocive ajung în rețeaua de canalizare sau ca urmare a defectării unor obiective din stația de preepurare sau epurare.

Se mai poate vorbi și despre poluare primară și secundară. Poluarea primară apare, de exemplu, în urma depunerii substanțelor în suspensie din apele uzate, evacuate într-un receptor, pe patul acestuia. Poluarea secundară apare, de exemplu, imediat ce gazele rezultate în urma fermentării materiilor organice depuse din substanțele în suspensie antrenează restul de suspensii și le aduce la suprafața apei, de unde sunt, apoi, transportate în aval de curentul de apă.

Principalele materii poluante și efectele acestora

Substanțele poluante introduse în ape, din surse naturale și artificiale, sunt numeroase, producând un impact important asupra apelor de suprafață și subterane.

Prejudiciile aduse mediului de substanțele poluante pot fi grupate în două mari categorii: prejudicii asupra sănătății publice și prejudicii aduse unor folosințe (industriale, piscicole, navigație etc.). Substanțele poluante pot fi clasificate, după natura lor și după prejudiciile aduse, în următoarele categorii:

- substanțele organice, de origine naturală sau artificială, reprezintă poluantul principal pentru apă. Substanțele organice de origine naturală (vegetală și animală) consumă oxigenul din apă atât pentru dezvoltare, cât și după moarte.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- substanțele anorganice, în suspensie sau dizolvate, sunt mai frecvent întâlnite în apele uzate industriale. Dintre acestea se menționează, în primul rând, metalele grele (Pb, Cu, Zn, Cr), clorurile, sulfatii etc. Sărurile anorganice conduc la mărirea salinității apelor, iar unele dintre ele pot provoca creșterea durtății. Clorurile în cantități mari fac apa improprie alimentărilor cu apă potabilă și industrială irigațiilor etc. Prin bioacumulare, metalele grele au efecte toxice asupra organismelor acvatice, inhibând, în același timp, și procesele de autoepurare. Sărurile de azot și fosfor produc dezvoltarea rapidă a algelor la suprafața apelor.
- materialele în suspensie, organice sau anorganice, se depun pe patul emisarului, formând bancuri care pot împiedica navigația, consumă oxigenul din apă dacă materiile sunt de origine organică, determină formarea unor gaze urât mirositoare. Substanțele în suspensie plutitoare, cum ar fi țițeiul, produsele petrolifere, uleiul, spuma datorată detergenților, produc prejudicii emisarului. Astfel, ele dau apei un gust și miros neplăcut, împiedică absorbția oxigenului la suprafața apei și, deci, autoepurarea, se depun pe diferite instalații, colmatează filtrele, sunt toxice pentru fauna și flora acvatică, fac inutilizabilă apa pentru alimentarea instalațiilor de răcire, irigații, agrement etc.;
- substanțele toxice nu pot fi reținute de instalațiile de tratare a apelor și o parte din ele pot ajunge în organismul uman, provocând îmbolnăviri. Aceste materii organice sau anorganice, câteodată chiar în concentrații foarte mici, pot distruge, în scurt timp flora și fauna receptorului;
- substanțele radioactive, radionuclizii, radioizotopii și izotopii radioactivi sunt unele dintre cele mai periculoase substanțe toxice. Evacuarea apelor uzate radioactive în apele de suprafață și subterane prezintă pericole deosebite, datorită acțiunii radiațiilor asupra organismelor vii. Efectele substanțelor radioactive asupra organismelor depind atât de concentrațiile radionuclizilor, cât și de modul cum acestea acționează din exteriorul sau din interiorul organismului, sursele interne fiind cele mai periculoase;
- substanțele cu aciditate sau alcalinitate pronunțată, evacuate cu apele uzate, conduc la

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

distrugerea florei și a faunei acvatice, la degradarea construcțiilor hidrotehnice, a vaselor și instalațiilor necesare navigației, împiedică folosirea apei în agrement, irigații, alimentări cu apă etc.

- coloranții, proveniți îndeosebi de la fabricile de textile, hârtie, tăbăcării etc, împiedică absorbția oxigenului și desfășurarea normală a fenomenelor de autoepurare și a celor de fotosinteză;
- energia calorică, caracteristică apelor calde de la termocentrale și de la unele industrii, aduce numeroase prejudicii în alimentarea cu apă potabilă și industrială și împiedică dezvoltarea florei și a faunei acvatice. Datorită creșterii temperaturii apelor, scade concentrația de oxigen dizolvat, viața organismelor acvatice devenind, astfel, dificilă;
- microorganismele de orice fel, ajunse în apa receptorilor, fie că se dezvoltă necorespunzător, fie că dereglează dezvoltarea altor microorganisme sau chiar a organismelor vii. Microorganismele provenite de la tăbăcării, abatoare, industria de prelucrare a unor produse vegetale, sunt puternic vătămătoare, producând infectarea emisarului pe care îl fac de neutilizat.

Principalele surse de poluare a apelor

Sursele de poluare sunt, în general, aceleași pentru cele două mari categorii, de receptori: apele de suprafață (fluvii, râuri, lacuri etc.) și apele subterane (straturi acvifere, izvoare etc.) . Impurificarea apelor de suprafață sau subterane este favorizată de următoarele elemente :

- starea lichidă a apei la variații mari de temperatură, ceea ce face ca ea să antreneze în curgerea sa diferite substanțe impurificatoare;
 - apa e un mediu propice pentru realizarea a numeroase reacții fizico-chimice (ca, de exemplu, dizolvarea unor substanțe naturale sau artificiale, sedimentarea suspensiilor etc.);
 - faptul că în natură apa se găsește sub forme diferite (inclusiv gaze și vapori) îi mărește sensibil domeniul de aplicare;
-

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- apa este unul din factorii indispensabili vieții pe pământ.

Sursele de poluare se pot împărți în două categorii distincte: surse organizate, care produc murdărirea în urma evacuării unor substanțe în ape prin intermediul unor instalații destinate acestui scop, cum ar fi canalizări, evacuări de la industrii sau crescătorii de animale etc.; surse neorganizate, care produc murdărirea prin pătrunderea necontrolată a unor substanțe în ape.

După acțiunea lor în timp, sursele de poluare pot fi:

- surse de poluare permanente;
- surse de poluare nepermanente;
- surse de poluare accidentale.

După modul de generare a poluării, sursele de poluare pot fi împărțite în:

- surse de poluare naturale;
- surse de poluare artificiale, datorate activității omului, care, la rândul lor, pot fi subdivizate în ape uzate și depozite de deșeuri.

Referitor la apele subterane, sursele de impurificare provin din:

- impurificări cu ape saline, gaze sau hidrocarburi, produse ca urmare a unor lucrări miniere sau foraje;
- impurificări produse de infiltrațiile de la suprafața solului a tuturor categoriilor de ape care produc în același timp și impurificarea surselor de suprafață;
- impurificări produse în secțiunea de captare, din cauza nerespectării zonei de protecție sanitară sau a condițiilor de execuție.

a. Surse naturale de poluare

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Sursele naturale de poluare a apelor sunt, în cea mai mare parte a lor, surse cu caracter permanent. Ele provoacă, adesea, modificări importante ale caracteristicilor calitative ale apelor, influențând negativ folosirea lor. Cu toate că, în legătură cu aceste surse, termenul de poluare este, oarecum, nepotrivit, el trebuie considerat în sensul pătrunderii în apele naturale a unor cantități de substanțe străine, care fac apele respective improprii folosirii.

Principalele condiții în care se produce poluarea naturală a apelor sunt :

- trecerea apelor prin zone cu roci solubile (zăcăminte de sare, de sulfati) constituie principala cauză de pătrundere a unor săruri, în cantități mari, în apele de suprafață sau în straturile acvifere. Un caz deosebit îl reprezintă rocile radioactive, care pot duce la contaminarea unor ape de suprafață sau subterane;
- trecerea apelor de suprafață prin zone cu fenomene de eroziune a solului provoacă impurificări prin particulele solide antrenate, în special dacă solurile sunt compuse din particule fine, cum sunt cele din marne și argilă, care se mențin mult timp în suspensie;
- vegetația acvatică, fixă sau flotantă, în special în apele cu viteză mică de scurgere și în lacuri, conduce la fenomene de impurificare variabile în timp, în funcție de perioadele de vegetație;
- vegetația de pe maluri produce și ea o impurificare, atât prin căderea frunzelor, cât și prin căderea plantelor întregi. Elementele organice sunt supuse unui proces de putrezire și descompunere, care conduce la o impurificare a apelor, în special în perioade de ape mici sau sub pod de gheață .

Sursele naturale de poluare accidentală sunt, în general, rare, ele datorându-se, în special, unor fenomene cu caracter geologic. Dintre impurificările de acest tip se poate cita pătrunderea unor ape puternic mineralizate în straturile subterane sau în apele de suprafață, în urma unor erupții sau a altor activități vulcanice, a deschiderii unor carsturi, a deschiderii unor noi căi de circulație a apei subterane prin spălarea unor falii etc.

b. Surse artificiale de poluare: ape uzate și depozite de deșeuri sau reziduuri solide

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Ape uzate

Principala sursă de poluare permanentă o constituie apele uzate reintroduse în receptori după utilizarea apei în diverse domenii. După proveniența lor, există următoarele categorii de ape uzate:

- ape uzate orășenești, care reprezintă un amestec de ape menajere și industriale, provenite din satisfacerea nevoilor gospodărești de apă ale centrelor populate, precum și a nevoilor gospodărești, igienico-sanitare și socialadministrative ale diferitelor feluri de unități industriale mici;
- ape uzate industriale, rezultate din apele folosite în procesul tehnologic industrial, ele fiind, de cele mai multe ori, tratate separat, în stații de epurare proprii industriilor respective. Numărul de poluanți pentru o anumită industrie este, de obicei, restrâns, o apă industrială uzată având, în principiu, caracteristici asemănătoare substanțelor chimice sau fizice utilizate în procesul tehnologic. De exemplu, apele uzate provenite de la minele de cărbuni au drept caracteristică principală conținutul în substanțe în suspensie, în timp ce apele uzate rezultate de la fabricile de zahăr conțin atât substanțe în suspensie, cât și substanțe organice;
- ape uzate de la ferme de animale și păsări care au, în general, caracteristicile apelor uzate orășenești, poluanții principali fiind substanțele organice în cantitate mare și materialele în suspensie;
- ape uzate meteorice, care, înainte de a ajunge pe sol, spală din atmosferă poluanții existenți în aceasta. Aceste ape de precipitații care vin în contact cu terenul unor zone sau incinte amenajate, sau al unor centre populate, în procesul scurgerii, antrenează atât ape uzate de diferite tipuri, cât și deșeuri, îngrășăminte chimice, pesticide, astfel încât, în momentul ajungerii în receptor, pot conține un număr mare de poluanți;
- ape uzate radioactive, care conțin ca poluant principal substanțele radioactive rezultate de la prelucrarea, transportul și utilizarea acestora. Indiferent de proveniența lor, substanțele radioactive pot ajunge în apă, aer și sol pe multiple căi, prejudiciind întreg mediul înconjurător;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- ape uzate calde, care conțin, de obicei, un singur poluant, energia calorică, a cărei proveniență a fost menționată anterior;
- ape uzate provenite de la zone de agrement, campinguri, terenuri de sport, care sunt asemănătoare cu apele uzate orășenești;
- apele uzate provenite de la navele maritime sau fluviale, conțin impurități deosebit de nocive, cum ar fi: reziduuri lichide și solide, pierderi de combustibil, lubrifianti etc.

Depozite de deșeuri sau reziduuri solide

O sursă importantă de impurificare a apelor o constituie depozitele de deșeuri sau de diferite reziduuri solide, așezate pe sol, sub cerul liber, în halde nerațional amplasate și organizate. Impurificarea provenită de la aceste depozite poate fi produsă prin antrenarea directă a reziduurilor în apele curgătoare de către precipitații sau de către apele care se scurg, prin infiltrație, în sol. Deosebit de grave pot fi cazurile de impurificare provocată de haldele de deșeuri amplasate în albiile majore ale cursurilor de apă și antrenate de viiturile acestora.

Cele mai răspândite depozite de acest fel sunt cele de gunoaie orășenești și de deșeuri solide industriale, în special cenușa de la termocentralele care ard cărbuni, diverse zguri metalurgice, steril de la preparațiile miniere, rumeguș și deșeuri lemnoase de la fabricile de cherestea etc. De asemenea, pot fi încadrate în aceeași categorie de surse de impurificare depozitele de nămoluri provenite de la fabricile de zahăr, de produse clorosodice sau de la alte industrii chimice, precum și cele de la stațiile de epurare a apelor uzate.

Mai pot fi amintite și surse de poluare accidentală, dar ele sunt, în marea lor majoritate, legate de probleme de risc industrial.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Poluarea aerului

Surse de poluare a aerului

Sursele naturale de poluare a aerului nu provoacă decât în mod excepțional poluări importante ale atmosferei. Cea mai comună dintre poluările naturale este poluarea cu pulberi provenite din erodarea straturilor superficiale ale solului, ridicate de vânt până la o anumită altitudine. Furtunile de praf pot constitui, uneori, factori de poluare care pot influența sănătatea populației, în apropierea unor zone aride sau de deșert. În anumite condiții meteorologice s-au semnalat transporturi masive de praf de sol până la distanțe apreciabile de locul de producere.

De asemenea, între sursele naturale de poluare putem menționa erupțiile vulcanice, emanațiile de gaze din sol, poluarea produsă de procese naturale de descompunere în sol a substanțelor organice, incendiile din păduri etc. Sursele artificiale sunt mult mai importante, înmulțirea acestora constituind cauze pentru care protecția aerului reprezintă o problemă vitală a lumii contemporane. Aceste surse sunt o urmare a activității omului, a progresului societății; în primul rând, procesul de industrializare și urbanizare are drept fenomen de însoțire poluarea mediului – implicit și poluarea aerului.

Aceste surse de poluare a aerului pot fi clasificate în surse staționare și surse mobile.

Sursele staționare cuprind procesele de combustie și diversele procese industriale.

Procese de combustie – arderea combustibilului pentru obținerea de energie – sunt folosite în scopuri industriale (centrale electrice etc.), pentru realizarea energiei calorice necesare încălzirii sau pentru incinerarea reziduurilor.

Producția de petrol reprezintă, de asemenea, combustibili frecvent folosiți în procesele de combustie din sursele staționare. Principalii poluanți emiși în atmosferă sunt oxizii de azot, oxidul de carbon, bioxidul de sulf (dependent de concentrația sulfurii în petrol), hidrocarburi – printre care și hidrocarburi policiclice

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

(benzopiren), precum și suspensii conținând carbon și cenușă bogată în sulfați, precum și alte substanțe printre care sunt de menționat seleniul și vadiul.

Transporturile auto sunt, dimpotrivă, surse deosebit de importante, constituind pentru anumite țări sau localități, principale surse de poluare. Astfel, în SUA 60% din totalul emisiilor poluante provine de la autovehicule, iar în unele localități procentul ajunge până la 90%.

Emisiile de poluanți ale autovehiculelor prezintă două particularități: în primul rând, eliminarea se face foarte aproape de sol, fapt care duce la realizarea unor concentrații ridicate la înălțimi foarte mici, chiar pentru gazele cu densitate mică și mare capacitate de difuziune în atmosferă. În al doilea rând, emisiile se fac pe întreaga suprafață a localității, diferențele de concentrații depinzând de intensitatea traficului și posibilitățile de ventilație a străzii. Ca substanțe poluante, formate dintr-un număr foarte mare (sute) de substanțe, pe primul loc se situează gazele de eșapament. Volumul, natura și concentrația poluanților emiși depind de tipul de autovehicul, de natura combustibilului și de condițiile tehnice de funcționare. O altă sursă de poluare a aerului atmosferic sunt întreprinderile industriale.

În ultimă instanță, degajările industriale nimeresc în sol, fiind cunoscut faptul că în jurul uzinelor metalurgice, în perimetrul a 30-40 km, în sol e crescută concentrația de ingrediente ce intră în compoziția degajărilor aeriene a acestor uzine. Dispersarea în aer a prafului de ciment constituie până la 10 % din producția de ciment. Acest praf acoperă totul din jurul întreprinderii cu un strat cenușiu.

Petrolul este un produs indispensabil, în special ca sursă importantă de energie. Însă, pe cât este de necesar, pe atât e de periculos din punct de vedere ecologic. Este una din principalele surse de hidrocarburi care se întâlnesc în sol, atmosferă și hidrosferă. În atmosferă, hidrocarburile pătrund ca substanțe volatile, prin evaporarea produselor petroliere sau ca rezultat al arderilor industriale. Contribuie nemijlocit la apariția smogului. În hidrosferă, hidrocarburile ajung din atmosferă, dar în special în urma scurgerilor de țigeti.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Se estimează că, anual, în urma deversărilor petroliere accidentale în oceane pătrund până la 200000 tone de țiței. Cantități și mai mari provin în urma proceselor de extracție, transport și prelucrare, curățirea halelor vapoarelor etc.

O mare cantitate pătrunde în mediul înconjurător prin scurgerile de la rafinării sau terminale petroliere.

Pierderile anuale de produse petroliere care pătrund în mediul ambiant ajung până la cinci milioane de tone. În același timp, e demonstrat că o tonă de țiței brut acoperă cu o peliculă fină, aproape moleculară, o suprafață de 12 km² de apă. Din păcate, omul de multe ori subestimează toxicitatea produselor petroliere. În același timp, savanții, deosebesc două categorii de efecte toxice: efecte imediate și efecte tardive. Efectul imediat se datorează hidrocarburilor. Cele saturate sunt solubile în apă, în concentrații mici produc anestezie, iar în doze mai mari moartea animalelor, în special a formelor tinere. Hidrocarburile aromatice (benzenul, toluenul, naftalenul) sunt și mai toxice, având și un efect cancerigen pronunțat.

Efectele toxice tardive sunt mai complexe, producând, pe termen lung, grave dezechilibre ecologice. Formarea peliculei de petrol la suprafața apei are un prim efect de scădere a tensiunii superficiale la interferența apă-aer, astfel este perturbată activitatea numeroaselor organisme planctonice, multe din ele neputând supraviețui. Se modifică cantitatea de lumină pătrunsă în apă, diminuind fotosinteza algelor. Chiar după dispariția peliculei de petrol, ele nu vor mai fi în stare să revină la starea inițială.

Evaporarea în atmosferă a petrolului este destul de intensă, astfel, circa 25% din pelicula de petrol se evaporă în câteva zile. O altă parte din țiței trece în soluție, iar alta în organismele marine. De multe ori, pelicula de petrol este dusă spre zonele litorale, de țărm, invadând plajele și distrugând toată flora și fauna adiacentă – un număr impresionant de crustacee, moluște, păsări și animale marine.

Efectele pe termen lung ale poluării

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Efectul de seră. O serie de gaze existente în atmosfera terestră au proprietatea de a lăsa să treacă spre pământ radiația solară, dar să nu permită trecerea radiației calorice în sens invers, spre spațiul cosmic. Se realizează astfel un „efect de seră” care constă în încălzirea suprafeței pământului pe seama radiației solar. Acest fenomen a fost descoperit de Joseph Fourier în 1824. Principalele gaze cu efect de seră, provenite din activitățile umane sunt: bioxidul de carbon cu 50%, metanul cu 19%, compuși clorofluorocarbonici cu 1,7% și oxizii de azot cu 15%. Efectul de seră a început să se manifeste și este considerat mai pronunțat la poli decât la ecuator.

Acest fenomen este principalul vinovat în producerea schimbărilor climatice la nivelul globului.

Schimbări climatice reprezintă modificări ale climatului care pot fi atribuite în mod direct sau indirect activităților omenești care alterează compoziția atmosferei la nivel global și care se adaugă variabilității naturale a climatului observat în cursul unor perioade comparabile.

Efectele acestor schimbări atrag după sine modificări ale temperaturii, precipitațiilor, creșterea nivelului oceanului planetar sau alternarea unor temperaturi extreme.

- Schimbările de temperatură – Studiile efectuate au arătat că în anumite regiuni se vor înregistra creșteri ale temperaturii mai mari decât media globală. Regiunile situate în latitudinea nordică vor fi cele mai afectate (Nordul Asiei, platoul Tibet, Nordul Europei, regiunea mediteraneană, America de Nord).
- Schimbări ale precipitațiilor – La nivel global vor fi înregistrate și creșteri ale cantităților de precipitații, mai ales în latitudinea nordică. Singura regiune de aici care va suferi o scădere a precipitațiilor, mai ales în lunile de vară, este regiunea mediteraneană. Din aceste modificări va rezulta și o schimbare a duratei efective a sezonului de vară și a celui de iarnă (veri mai scurte în nordul Europei, sudul Africii, Australia și ierni mai lungi în Africa tropicală și Antarctica).
- Creșterea nivelului oceanului planetar – Specialiștii consideră că până în anul 2100

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

nivelul oceanului planetar va crește cu circa 48 cm. Cele mai multe calcule prezic o creștere mai importantă în Oceanul Arctic și mai scăzută în cel din sud. Se estimează că Groenlanda și Oceanul Arctic pot crește nivelul apei cu 70 m, în condițiile în care s-ar înregistra o topire a ghețarilor acestora.

- Înregistrarea unor temperaturi extreme – va deveni un fenomen din ce în ce mai frecvent. Ca fenomene „foarte probabile” vor fi: înregistrarea de temperaturi extreme pozitive, din ce în ce mai multe zile caniculare, temperaturi minime extreme, diferențe considerabile între temperaturile din timpul zilei și cele din timpul nopții etc. Din categoria celor „probabile” sunt: înregistrarea tot mai frecventă a fenomenului de secetă, vânturi puternice, precipitații intense asociate cu producerea unor cicloni tropicali etc.

Totuși, efectul de seră are și proprietăți pozitive, deoarece în absența substanțelor care provoacă efectul, temperatura medie pe globul pământesc va fi -15 °C.

- Ploile acide. Când se ard combustibili fosili, cum sunt cărbunele, benzina sau petrolul, se emit oxizi de sulf, carbon și azot în atmosferă. Acești oxizi se combină cu umezeala din aer și formează acid sulfuric, acid carbonic și acid azotic. Când plouă sau ninge, acești acizi ajung pe pământ sub forma a ceea ce numim ploaie acidă. În secolul XX, aciditatea aerului și ploaia acidă au ajuns să fie recunoscute ca o amenințare capitală la adresa calității mediului. Cea mai mare parte a acestei acidități este produsă în țările industrializate din emisfera nordică: SUA, Canada, Japonia și majoritatea țărilor din Europa de Est și de Vest.

Efectele ploii acide pot fi devastatoare pentru multe forme de viață, inclusiv pentru oameni. Aceste efecte sunt însă mai vizibile în lacuri, râuri și pârâuri și la nivelul vegetației. Aciditatea apei omoară practic orice formă de viață. La începutul anilor '90, zeci de mii de lacuri erau deja distruse de ploaia acidă. Cele mai grave probleme au existat în Norvegia, Suedia și Canada.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Degradarea stratului de ozon. În partea superioară atmosfera este alcătuită dintr-un strat de gaze, care înconjoară planeta formând un ecran protector față de radiațiile ultraviolete și permițând totodată pătrunderea căldurii slare care împiedică înghețarea apelor. Distrugerea stratului de ozon din atmosferă, de o grosime de câțiva mm intensifică proprietățile de absorbție ale atmosferei lăsând să treacă radiațiile solare în cantități exagerate și implicit o mare parte din radiațiile infraroșii. În felul acesta, echilibrul balanței energiei de radiație a pământului este astfel perturbat. În limite normale, gazele existente în atmosferă asigură o temperatură medie a globului de cca 15oC, situație care favorizează existența vieții pe pământ.

Orice perturbare a echilibrului, datorită emisiilor de gaze poluante din activitățile umane, deteriorează pătura de ozon și declanșează “efectul de seră”, care la rândul său declanșează efecte în lanț: schimbări climatice, creșterea nivelului mării, ploii acide, poluarea aerului, apei, solului etc.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

B. Incluziunea socială, demografia și migrația

Obiectiv general SDD/UE: Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.

Activitățile Uniunii Europene în domeniul protecției și incluziunii sociale sunt reglementate prin deciziile Consiliului European încă din din martie 2006 care stabilesc noi obiective și modalități de acțiune și încurajează cooperarea dintre statele membre potrivit metodei deschise de coordonare. Comunicarea Comisiei Europene privind Serviciile Sociale de Interes General statuează reperele principale ale responsabilităților agențiilor guvernamentale și organismelor de suport în acest domeniu. Statelor membre le revin, de asemenea, îndatoriri precise în baza Pactului European pentru Tineret și a Pactului European pentru Egalitatea de Gen.

Cu toate acestea, decalajele față de media UE în privința accesului la serviciile de protecție socială și a măsurilor active pentru promovarea incluziunii sociale rămân importante și vor constitui obiectul unei preocupări serioase, printr-un ansamblu de politici publice. Aceste politici vor trebui să vizeze, de asemenea, în mod prioritar, stabilizarea și redresarea într-un orizont de timp realist a situației demografice, care a înregistrat tendințe negative alarmante în ultimele trei decenii.

Orizont 2013. Obiectiv național: A urmărit crearea unui cadru legislativ, instituțional și participativ modern pentru reducerea riscurilor de sărăcie și excluziune socială, promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse și diversității culturale, precum și pentru gestionarea responsabilă a fenomenelor demografice și migrației.

Programele prin care au fost finanțate inițiativele sociale au acoperit ansamblul populației României, dar au fost direcționate prioritar spre reducerea riscului sărăciei, promovarea accesului la servicii pentru anumite grupuri defavorizate, îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii. Grupurile

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ținta identificate includ: populația roma, persoanele cu dizabilități, tinerii care parasesc sistemul de stat pentru protecția copilului, femeile, familiile cu mai mult de 2 copii, familiile monoparentale, copiii în situații de risc, infractorii și foștii delincvenți, persoanele dependente de droguri și alcool, persoanele fără adăpost, victimele violenței domestice, persoanele infectate cu HIV/SIDA, persoanele afectate de boli profesionale, refugiații și azilanții. La acestea s-au adăugat problemele specifice ale copiilor ai căror părinți se aflau la muncă temporară în străinătate și care se aflau în îngrijirea unor persoane vârstnice sau altor membri de familie (reprezentând, potrivit sondajelor recente, între 1/3 și 1/5 din numărul total al familiilor din unele zone rurale).

Principalele domenii de intervenție prevăzute:

a Dezvoltarea economiei sociale prin implicarea activă a tuturor actorilor relevanți (instituții publice, asociații patronale sau profesionale, sindicate etc.) și încurajarea cu precădere a acțiunii sociale a organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile (cooperative sociale, asociații de ajutor reciproc, fundații și asociații de caritate și voluntariat). În acest fel, va fi sprijinită dezvoltarea unor comunități locale puternice, furnizarea unor servicii utile pentru populație, cetățenia activă, precum și apariția unor noi actori în economie, rezultând în creșterea oportunităților de ocupare pentru grupurile vulnerabile și realizarea coeziunii și solidarității sociale.

b Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii prin măsuri suplimentare celor prevăzute pentru ansamblul populației, favorizând o abordare focalizată și personalizată, inclusiv acțiuni de sensibilizare și constientizare publică privind problematica populației de etnie romă.

c Promovarea egalității de șanse pe piața muncii prin facilitarea accesului femeilor în zone economice rezervate tradițional bărbaților, la poziții de conducere sau în politică, combaterea stereotipurilor de gen, traficului de ființe umane, violenței domestice, discriminării sau hărțuirii sexuale la locul de muncă, crearea unei piețe a muncii incluzive, furnizarea de programe speciale pentru femei (munca la domiciliu, timpul flexibil de muncă etc.), inclusiv recalificarea pentru alte ocupații a persoanelor angajate în industrii care prezintă risc de delocalizare (textile, confecții).

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

d Inițiative transnaționale pentru o piață incluzivă a muncii prin extinderea ariei de colaborare cu celelalte țări membre ale UE, schimb de experiență și informații privind legislația primară și secundară, procedurile de lucru, metodologiile de evaluare a performanței în domeniul protecției și incluziunii sociale, adaptarea formării profesionale la noile tehnologii. Întrucât România are unul dintre cele mai mari segmente de populație de etnie roma din țările UE, apare necesară inițierea și promovarea consecventă a unor acțiuni concrete, inclusiv prin adoptarea unor măsuri legislative și practici uniforme, la nivelul întregii Uniuni Europene, privind problematica specifică a acestei etnii.

Ulterior s-au propus următoarele acțiuni:

- Elaborarea și adoptarea unui pachet legislativ coerent privind combaterea săraciei, prevenirea excluziunii sociale și implementarea conceptului de economie socială, inclusiv Legea de înființare a Observatorului Social și a unui centru de documentare în domeniul incluziunii sociale, Legea unică a prestațiilor sociale și operaționalizarea Agenției Naționale pentru Prestații Sociale;
- Reanalizarea cuantumului prestațiilor sociale și a sistemului de alocații familiale având ca scop, printre altele, reconcilierea vieții de familie cu cea profesională;
- Asigurarea unui sistem unic de acreditare, autorizare și licențiere a furnizorilor de servicii în domeniul asistenței sociale și a unor criterii unice pentru serviciile din domeniul protecției copilului, persoanelor vârstnice sau cu dizabilități, victimelor violenței în familie și altor categorii defavorizate;
- Promovarea de programe speciale pentru creșterea calității vieții persoanelor în vârstă, cu implicarea mai accentuată a autorităților publice locale și organizațiilor civice în acordarea serviciilor socio-medice și de îngrijire ambulatorie și la domiciliu; dezvoltarea și modernizarea serviciilor de rezidență;
- Inițierea și dezvoltarea unor servicii alternative pentru îngrijirea copiilor (creșe, centre de zi, grădinițe) și a unor programe speciale pentru copiii cu dizabilități, realizarea unor campanii de

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

constientizare privind drepturile copiilor;

- Modernizarea si dotarea infrastructurii serviciilor socio-medicale, cu precadere a celor de urgență (centre sociale, servicii rezidențiale, centre multifuncționale);
- Susținerea sectorului neguvernamental în vederea dezvoltării de servicii sociale prin reglementarea unui cadru unic de finanțare si stabilirea procedurilor de sprijinire a asociațiilor si fundațiilor care desfasoara activități de asistență sociala;
- Consolidarea capacității instituționale si administrative a autorităților centrale si locale si a interacțiunii acestora cu fundațiile caritabile si asociațiile de asistență pe baza de voluntariat.
- Promovarea unor inițiative românești proprii în cadrul instituțiilor UE în domeniul incluziunii sociale, inclusiv adoptarea unor reglementari unitare la nivelul întregii Uniuni Europene privind problematica specifica a comunităților rome.

Ținând seama de aceste elemente, este o prioritate de interes național elaborarea unei Strategii privind populația României pe termen lung (pâna în 2050) si foarte lung (pâna la sfârșitul secolului), conținând propuneri concrete, bazate pe datele științei, care sa cuprinda un ansamblu de masuri pro-active, compatibile cu principiile dezvoltării durabile si cu drepturile fundamentale ale omului, pentru stabilizarea si redresarea situației.

Orizont 2020. Obiectiv național: Promovarea consecventa, în noul cadru legislativ si instituțional, a normelor si standardelor UE cu privire la incluziunea sociala, egalitatea de sanse si sprijinirea activa a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația si fenomenele migratorii.

Obiectivele operaționale prioritare avute în vedere pentru aceasta perioada includ:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

a Consolidarea capacității instituționale pentru asigurarea actualizării permanente și implementării politicilor de incluziune și solidaritate socială și optimizarea coordonării între instituțiile publice, mediul de afaceri și societatea civilă prin:

- Întărirea capacității autorităților locale de a identifica în mod corect prioritățile, de a administra eficient realizarea proiectelor și fondurile alocate în acest scop, de a mobiliza participarea activă a comunităților;
- Asigurarea unei abordări integrate privind incluziunea activă a grupurilor dezavantajate prin combinarea măsurilor personalizate de asistență în cadrul comunităților, în centre rezidențiale sau la domiciliu cu acțiuni de integrare pe piața muncii.

b Dezvoltarea și implementarea unui sistem de protecție socială adecvat provocărilor demografice și sprijinirea inițiativelor favorabile realizării acestui scop prin:

- Îmbunătățirea și sincronizarea cadrului legislativ aferent consecințelor previzibile ale evoluțiilor demografice;
- Dezvoltarea unui sistem de pensii și ajutoare sociale adecvat evoluțiilor demografice;
- Stoparea declinului natalității; diminuarea mortalității și morbidității infantile și materne;
- Dezvoltarea sistemului de prestații și servicii sociale pentru crearea de condiții favorabile creșterii, îngrijirii și educării copiilor;
- Promovarea politicilor sociale de susținere a familiei, în special a familiei tinere cu doi și trei copii; asigurarea accesului cu șanse egale a întregii populații la servicii de sănătate și reproducere; facilitarea inserției/reinserției părinților pe piața muncii prin diversificarea măsurilor care încurajează reconcilierea vieții de familie cu cea profesională;
- Adaptarea sistemului de educație și formare profesională la evoluțiile demografice și la nevoile pieței muncii; creșterea și diversificarea ofertei de locuri de muncă;

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- Creșterea speranței de viață și a speranței de viață sănătoasă prin dezvoltarea serviciilor de sănătate de calitate, precum și a campaniilor de informare și a programelor naționale de promovare a activităților sportive și a alimentației echilibrate;
- Dezvoltarea sistemului de îngrijiri de lungă durată pentru persoanele vârstnice dependente; facilitarea accesului persoanelor vârstnice, în special al celor din mediul rural, la servicii medicale și sociale de calitate;
- Promovarea principiului îmbatrânirii active și echilibrarea raportului de dependență în sistemul de pensii; promovarea menținerii în activitate a lucrătorilor vârstnici, inclusiv pentru persoanele care au îndeplinit vârsta de pensionare dar doresc să continue să muncească; dezvoltarea programelor flexibile de lucru; adaptarea condițiilor de la locul de muncă și furnizarea de formare profesională pentru lucrătorii vârstnici;
- Limitarea disparităților în distribuția teritorială a populației;
- Evaluarea primelor rezultate ale Strategiei Naționale privind Populația României și revizuirea, pe această bază, a țăintelor și modalităților de acțiune pentru perioada următoare.

c. Managementul adecvat al migrației forței de muncă prin:

- Aplicarea unor programe speciale de admitere a anumitor categorii profesionale din țări terțe;
- Elaborarea și punerea în aplicare a unei politici de imigrare corespunzătoare obiectivelor Strategiei demografice;
- Promovarea unor măsuri active pentru scăderea numărului tinerilor sau familiilor tinere care emigrează definitiv.

Orizont 2030. Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Pentru a asigura creșterea calității vieții cetățenilor și persoanelor rezidente în România și pentru reducerea și inversarea declinului demografic, vor fi urmărite următoarele obiective orientative:

- Înscrierea pe o tendință sigură de diminuare a reducerii numărului populației generale;
- Reducerea ratei sărăciei la un nivel comparabil cu media UE din acel an;
- Asigurarea accesului tuturor cetățenilor și rezidenților la servicii de sănătate, educație și sociale de calitate;
- Asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor persoanelor pe piața muncii;
- Cuprinderea tuturor persoanelor apte de muncă în sistemul de educație și formare profesională continuă, inclusiv a celor în vârstă de peste 50 ani.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

C. Aspectul cultural al dezvoltării durabile

Pastrarea patrimoniului cultural, creației contemporane și a diversității culturale ca premisa a coeziunii și solidarității europene este menționată în mod expres în Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a UE și se regăsește în principalele documente politice ale Uniunii Europene, inclusiv în Tratatul de la Lisabona, precum și într-o serie de convenții multilaterale adoptate sub egida UNESCO sau a Consiliului Europei. Importanța dimensiunii culturale la nivelul Uniunii Europene este evidențiată de faptul că în domeniul creației și serviciilor culturale lucrează aproximativ 6 milioane de cetățeni europeni, reprezentând 3,1% din totalul locurilor de muncă în UE.

Tema protecției și valorificării bunurilor culturale (imobile, mobile și imateriale, peisajele culturale) revine frecvent în dezbaterile Parlamentului European, generând inițiative importante cum ar fi introducerea unei sigle a patrimoniului european, măsuri suplimentare pentru protecția proprietății intelectuale, inclusiv pentru creațiile online, realizarea unui echilibru rațional între libertatea de acces și combaterea pirateriei digitale, promovarea unui cadru fiscal favorabil industriilor culturale. Se subliniază, de asemenea, valoarea intrinsecă și perenă a diversității și creativității culturale și se recomandă prudența în aplicarea mecanică a logicii strict economice la domeniul cultural.

Dezvoltarea durabilă ca obiectiv strategic fundamental presupune încetățenirea unor practici și instrumente libere și diverse de acces la educație și cunoaștere, la tezaurul cultural al propriei națiuni și al umanității în ansamblu, la toate resursele care pot dezvolta creativitatea și spiritul novator. Este vorba de asigurarea șansei pentru toți indivizii de a deveni producători de cultură, depășind astfel statutul de simpli consumatori de divertisment.

În esență, principiile dezvoltării durabile se aplică în egală măsură patrimoniului cultural ca și capitalului natural, fiind vorba de resurse mostenite de care trebuie să beneficieze și generațiile următoare. Întrucât avem de-a face cu resurse neregenerabile, eventuala lor irosire, din ignoranță sau neglijență, devine astfel irecuperabilă și ireversibilă.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 2 Crearea și gestionarea contului Moodle și utilitare auxiliare LMS

Moodle permite mai multe moduri pentru crearea și gestionarea conturilor, inclusive crearea manual de către administratori sau prin email. În cazul existenței contului intrarea în sistem se face prin introducerea numelui utilizatorului și a parolei în pagina principală, iar crearea de creare a contului nou – prin acționarea butonului “Cont nou”.

La cererea de creare a contului nou va apare o nouă pagină, conținând un formular, în care urmează să introduceți:

- *numele de utilizator* – numele după care veți fi identificat în sistem
- *parola* – cuvântul secret care vă va permite accesul în sistem
- *adresa de email* – adresa pe care veți primi confirmarea despre crearea contului, iar ulterior mesajele în procesul de comunicare în sistem.
- *datele personale* (nume, prenume, localitate, țară) – pentru identificarea reală în sistem.

Setul de date inițiale poate varia în dependență de configurarea particulară a sistemului de către administrator. După completarea tuturor câmpurilor (Atenție! Câmpurile marcate cu * sunt obligatorii) este acționat butonul “Crează cont nou”.

După recepționarea mesajului de mail, trimis de către administrator, puteți utiliza contul. Este important: asocierea rolului de formator sau creator de curs va fi efectuată de către administrator la cerere!

După activarea contului Moodle aveți posibilitatea să modificați mai multe elemente ale profilului dvs. Pentru aceasta vă logați în sistem. După logare, în colțul dreapta sus apare inscripția „You are logged in as <nume utilizator>”.

Cu un click pe <nume utilizator> căpătați acces la datele profilului personal.

În acest regim pot fi vizualizate și modificate datele curente ale contului, urmărită activitatea pe forumuri, blogul personal, rapoartele statistice de activitate etc.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Modificările efectuate în profil vor intra în vigoare după selectarea butonului „Update profile”.

Crearea și gestionarea cursului

Pentru crearea independentă a unui curs nou este necesar să aveți drepturile de creator de curs. În cazul în care vă este repartizat profilul de formator, este necesară o cerere prealabilă către administrator pentru crearea cursului. Odată ce cursul este creat (ca unitate independentă) rolul de formator asociat la acest curs vă permite să editați toate elementele de structură, organizare, conținut și alte activități care pot fi încadrate în curs. Pentru a realiza asemenea activități, este necesar să accesați pagina cursului.

La logarea în sistem, în colțul stâng sus al paginii apare lista de cursuri, la care sunteți înrolat (fie în calitate de formator, fie în calitate de cursant). Accesul la un curs particular poate fi realizat cu un click pe denumirea acestui curs. În continuare se deschide pagina cursului, care conține trei zone distincte: instrumentele de administrare (stânga), conținuturi de curs (mijloc) și activități (dreapta).

Pentru a gestiona structura și conținuturile cursului se va acționa butonul „Turn editing on”, care activează regimul de redactare a cursului.

Formatul cursului

Spre deosebire de majoritatea LMS, care impun organizarea cursurilor într-un singur mod, Moodle permite selectarea unui format maxim adecvat scopurilor urmărite de curs. Principalele formate aplicabile pentru cursurile Moodle sunt:

LAMS format – LAMS (Learning Activity Management System) este un LMS care permite crearea și dezvoltarea unui mediu de învățare, bazat pe Flash. Pentru utilizarea lui este necesară prezența în Moodle a unor module suplimentare, care se instalează de către administrator la cerere.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

SCORM format – cursul este organizat în baza unor obiecte de învățare în format SCORM, care, în urma accesării de către cursanți pot transmite către sistem rezultatele activității acestora. Obiectele SCORM pot fi separate pe activități sau integrate în unul singur, care să conțină tot cursul.

Format săptămînal – cel mai des utilizat format al cursului. În acest format poate fi specificată data începerii cursului și durata lui, în săptămîni. Sistemul va crea o divizare a cursului pe compartimente săptămînale, după care veți avea posibilitatea să stabiliți activitățile în cadrul fiecărei săptămîni.

Format social – cursul este bazat pe o discuție dezvoltată pe un forum unic. Este util în cazul cursurilor nonformale, activităților de grup sau colaborative.

Format subiecte – la definirea unui curs în bază de subiecte stabiliți mai întâi numărul acestora. Pentru fiecare subiect este creată o secțiune aparte, în care se încadrează mai apoi conținuturile și instrumentele de evaluare.

Pentru a seta formatul cursului, selectați în blocul de administrare opțiunea „Settings” – „Format”.

Alte setări ale cursului

Accesul la setările cursului se obține din blocul de administrare, activînd opțiunea „Settings”.

Apare pagina de setări ale cursului, în care puteți fixa următoarele proprietăți structurale și de informare:

Categoria, Denumirea completă, Denumirea scurtă, ID – simplifică identificarea și clasificarea cursului (după domeniu, facultate, grad de dificultate, nivel etc.) *Summary* – rezumatul cursului

Numărul de săptămîni, teme – specifică numărul de secțiuni (etape) în care va fi împărțit cursul.

Course start date – data, cînd cursul devine activ.

Secțiuni ascunse – prezentarea unor componente ale cursului la nivel de titlu sau ascunderea totală a lor.

News items to show (numărul de noutăți prezentate) – stabilește cantitatea de noutăți ale cursului, care vor fi prezentate pe pagina de start.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Afișarea notelor (Show grades), *rapoartelor de activitate* (activity reports) – activează sau dezactivează regimul de afișare a notelor pentru cursanți, a rapoartelor de control a activităților. *Maximum upload size* – stabilește dimensiunea maximă a fișierelor care pot fi încărcate de cursanți.

Metacurs – activarea opțiunii permite înrolarea automată a participanților de la cursurile subordonate.

Rol predefinit – la înrolarea la curs, automat este asociat rolul selectat.

Enrollment plugins, duration – aplicații pentru înrolarea la curs. Aplicarea lor permite stabilirea eligibilității cursantului pentru cursul dat. Durata înrolării stabilește perioada când se permite înscrierea la curs.

Group mode (Force groups) – organizarea cursanților pe grupe în cadrul cursului. Se folosește în special pentru activitățile comune, repartizate unor grupuri mici de cursanți. Stabilirea forțată a opțiunii formează grupurile pentru tot cursul, nu doar pe activități separate.

Availability, enrollment key, guest access, cost – stabilesc dacă cursul este accesibil pentru înregistrare și cheia de acces la curs (sau lipsa acesteia), activează sau dezactivează accesul în baza contului de oaspete, stabilește costul cursului (pentru cursurile contra plată).

Setările se salvează prin acționarea butonului „Save changes”.

Setări de adăugare a conținuturilor

După ce au fost setate proprietățile și structura cursului, urmează adăugarea conținuturilor în curs. Pentru a realiza aceasta, este necesar, în primul rând de activat regimul de editare a cursului (butonul „Turn editing on”). Activarea regimului vă permite accesul la o nouă serie de opțiuni.

La începutul fiecărei secțiuni aveți o pictogramă în formă de creion. Ea vă permite crearea unei scurte prezentări a secțiunii – a unui sumar din una sau două propoziții. Conținutul sumarului poate fi modificat și ulterior cu ajutorul aceleiași pictograme.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Meniul „Add a resource” (adaugă un conținut) asigură accesul la instrumentele pentru adăugarea conținuturilor: *Insert a label* (inserare etichetă) – permit o organizare mai riguroasă a elementelor secțiunii curente.

Compoze a text page (asamblează o pagină text) – instrumentul permite crearea unei pagini text cu un număr minim de elemente de formatare. Textul poate fi copiat și din alte surse prin memoria tampon (clipboard).

Compoze a web page (asamblează o pagină web) – se folosește pentru o formatare mai complexă a textului cu ajutorul opțiunilor de formatare ale limbajului HTML. Pentru a folosi instrumentul sunt necesare unele cunoștințe elementare HTML.

Link to a file or a web site (legătură către un fișier sau sit web) – permite inserarea unor legături către resurse externe, care nu pot fi incluse în conținutul cursului din motive de volum, licențiere, platformă etc.

Display a directory (afișează director) – dacă în procesul de selectare a conținuturilor au fost acumulate mai multe obiecte, plasate în același director, se prezintă legătura către director în locul a mai multe legături către obiectele individuale.

Add an IMS Content Package (adaugă un pachet IMS) – permite includerea obiectelor interactive cu o structură internă predefinită.

Meniul „Add an activity” (adaugă o activitate) asigură accesul la instrumentele pentru adăugarea activităților:

Assignments (teme) – instrument pentru colectarea sarcinilor realizate de cursanți on line sau off line, în formă de fișiere pentru analiza ulterioară.

Chat – instrument pentru comunicare text în timp instant. Permite crearea chaturilor cu proprietăți predefinite (cum ar fi de exemplu perioada de acces)

Choise, Survey (alegeri, chestionări) - instrumente pentru colectarea feedbackului negradat din partea cursanților. Primul instrumente colectează date pentru întrebări solitare, cel de al doilea – pentru chestionare din mai multe întrebări.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Database (baze de date) – instrument pentru activități colaborative. Permite crearea în comun a unei baze de date, conținutul căreia se referă la o sarcină comună (proiect, problemă, studiu de caz etc.)

Glossary (glosar) – instrument pentru crearea și gestionarea setului de noțiuni, necesare pentru studierea unui conținut

Forum – instrument pentru discuții asincrone de grup.

Lesson (lecție) – instrument pentru crearea unor activități de învățare direcționate, în care fiecare pas următor este selectat în baza rezultatelor precedente.

Quiz (test) – instrument pentru evaluarea automată sau semiautomată a cursanților, cu colectarea ulterioară a scorurilor acumulate.

SCORM/AICC – instrumente pentru organizarea activităților în baza obiectelor (colecțiilor de obiecte) în format SCORM.

Wiki, Blog – instrumente pentru crearea și integrarea în curs a blogurilor și obiectelor Wiki.

Setări de organizare în timp (Calendarul cursului)

Calendarul cursului este un instrument de administrare a activităților în cadrul unei sau câtorva secțiuni ale cursului, sau de administrare a cursurilor în sistemul de învățare la distanță a instituției – în dependență de rolul utilizatorului calendarului.

Cu ajutorul calendarului poate fi stabilită perioada (timpul) de activare a unei activități, durata acesteia, modul de organizare, grupul țintă (*Site* – pentru toți utilizatorii sistemului, *Course* – pentru utilizatorii înrolați la curs, *Groups* – pentru anumite grupuri, formate în interiorul cursului, *user* – pentru utilizatori selectați). De remarcat, că tipul *Site* poate fi stabilit doar de administratorii de sistem, *Course* și *Groups* – de formatori, iar *User* – de fiecare utilizator individual.

Adăugarea unui eveniment nou este efectuată prin activarea butonului „New Event”, după care este selectat tipul evenimentului și se completează proprietățile evenimentului dat.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Plasarea conținuturilor

Adăugarea oricărui tip de resurse ale cursului poate fi efectuată numai în cazul când:

- sunteți logat în sistem cu rol de formator (sau superior)
- ați activat regimul de editare a cursului (acționând butonul „**Turn editing on**”)

Crearea resursei pagină text (Compoze text page)

Resursele tip *pagină text* conțin text cu elemente minime de formatare. Pentru a crea o pagină text:

- ☐ selectați din lista de resurse elementul „Compose a text page”. Sistemul va deschide o fereastră pentru amplasarea textului
- ☐ Dați nume paginii create. Legătura cu resursa pagină text este efectuată prin numele resursei. Prin urmare, numele atribuit resursei trebuie să fie descriptiv și clar pentru utilizatori.
- ☐ Descrieți pe scurt conținutul paginii (câmpul „Summary”)
- ☐ Adăugați textul complet al resursei în caseta „Full Text”
- ☐ Deplasați-vă către sfârșitul paginii și salvați conținutul introdus acționând „Save changes”

Suplimentar, puteți modifica opțiunile ferestrei, în care va fi prezentată resursa. Pentru aceste modificări, acționați butonul „Show Advanced”

Pentru vizualizarea resursei în fereastra curentă selectați opțiunea „Same Window” în meniul „Window”, apoi selectați opțiunea „Show the course blocks”.

Pentru vizualizarea resursei în fereastră nouă selectați opțiunea „New Window” în meniul „Window”, apoi selectați opțiunile ferestrei noi:

Allow the window to be resized - posibilitatea de redimensionare a ferestrei. Utilizatorul va putea redimensiona fereastra text în dependență de parametrii grafici ai ecranului

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Allow the window to be scrolled - pentru resursele de dimensiuni extinse, permite utilizarea benzilor de rulare pentru o comoditate mai mare a utilizării.

Show the directory links – permite vizualizarea / ascunderea instrumentului „Favorites” în browserul utilizatorului

Show the location bar – permite vizualizarea / ascunderea adresei web a resursei în browserul utilizatorului

Show the menu bar – permite vizualizarea / ascunderea meniului în browserul utilizatorului *Show the toolbar* – permite vizualizarea / ascunderea barei de instrumente a browserului utilizatorului

Show the status bar – permite vizualizarea / ascunderea barei de stare a browserului utilizatorului

Default window width and height – permite stabilirea dimensiunilor fixe ale ferestrei resursei.

Crearea resursei pagină web (Compose a web page)

Crearea unor resurse cu structură neomogenă (care să conțină și elemente grafice, multimedia etc) poate fi realizată în mediul Moodle cu ajutorul unui editor HTML incorporat. Rezultatul este o pagină Web, care se integrează în conținuturile cursului creat. Pentru a crea o resursă de tip pagină web:

- ☐ selectați din meniul „Add a resource” opțiunea „Compose a web page”
- ☐ În fereastra de editare a resursei indicați numele resursei și faceți o scurtă descriere a ei
- ☐ Creați pagina, folosind fie editorul HTML incorporat, fie utilizând nemijlocit codul HTML
- ☐ Salvați conținutul creat, acționând butonul „Save changes”

O posibilitate de a crea asemenea resurse fără a cunoaște limbajul HTML este:

- ☐ Creați documentul într-unul din procesoarele de text (ex. MS Word).
- ☐ Salvați documentul ca pagină Web.
- ☐ Deschideți documentul salvat într-un procesor de text (ex. NotePad)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- ☐ Copiați integral conținutul documentului în memoria tampon
- ☐ Plasați codul copiat în fereastra resursei din mediul Moodle (în prealabil selectați modul de editare în cod HTML – activați butonul).
- ☐ Salvați conținutul creat, acționând butonul „Save changes”

Notă: puteți optimiza codul HTML importat, activând butonul . În unele cazuri optimizarea automată poate duce la pierderea parțială sau integrală a conținuturilor.

Suplimentar puteți fixa aceleași opțiuni de gestionare a ferestrei, în care apare conținutul resursei.

Linkajul fișierelor și a siturilor web

Conținuturile cursului nu neapărat trebuie să se afle în interiorul sistemului Moodle. Puteți folosi cu ușurință resurse externe plasând în curs doar referințele (linkurile) la acestea. Pentru a adăuga în lista de resurse un link către un fișier extern sau un site web, veți folosi următorul algoritm:

- ☐ Din lista de resurse selectați opțiunea „Link to a file or web site”
- ☐ În pagina de editare fixați numele resursei și descrierea ei
- ☐ În caseta „Location” indicați adresa paginii sau a obiectului selectat, sau:
- ☐ Acționați butonul „Choose” / În fereastra care apare, selectați din lista de fișiere pe cel necesar. Dacă lipsește, puteți să-l descărcați, acționând butonul „Upload”
- ☐ Salvați modificările cu „Save and display” sau „Save and return to course”.

Parametrii suplimentari ai ferestrelor în care vor apărea resursele sunt setați la fel ca în cazurile precedente.

Afișarea unui director (Display directory)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

În funcție de curs și activitate concretă în cadrul acestuia poate să apară necesitatea de a accesa mai multe fișiere din cadrul unui director. Mai mult decât atât, selecția poate fi individuală pentru fiecare cursant. În acest caz se propune opțiunea de plasare a obiectelor într-un director, la care au acces cursanții admiși la curs.

Prealabil, obiectele pentru prezentare sunt stocate într-un director. Pentru a prezenta conținutul directorului:

1. Din lista de resurse selectați opțiunea „Display a Directory”
2. În pagina de editare fixați numele resursei și descrierea ei
3. Selectați directorul, conținutul căruia doriți să îl prezentați (caseta derulantă „Display a Directory”)
4. Salvați modificările cu „Save and display” sau „Save and return to course”.

Afișarea unui bloc IMS (IMS Package)

Sistemele de management a învățării pot face schimb de conținuturi. Prealabil, acestea sunt exportate ca blocuri în standard IMS (Instructional Management Systems), care este recunoscut de majoritatea absolută a sistemelor LMSm inclusiv Moodle. Pentru a importa un bloc IMS:

- a. Din lista de resurse selectați opțiunea „Display a Directory”
- b. În pagina de editare fixați numele resursei și descrierea ei
- c. Selectați directorul, care conține resursa, pe care doriți să o prezentați („Location”)
- d. Selectați resursa (blocul IMS), în format **zip**.
- e. Selectați parametrii adecvați pentru ecran (dacă nu puteți determina parametrii optimi, selectați parametrii predefiniți)
- f. Salvați modificările cu „Save changes”
- g. Acționați butonul „Deploy”. (el va despacheta blocul IMS)

Acum în lista de resurse ale cursului numele asociat blocului va permite deschiderea resursei importate.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Adăugarea conținuturilor multimedia

Mai multe resurse educaționale apar în formă de conținuturi multimedia: sunet, video, animație. Moodle, la fel ca celelalte LMS permite determinarea automată a tipului fișierului multimedia și reproducerea lui corectă în cadrul browserului.

Conținuturile multimedia pot fi adăugate la fel ca alte fișiere, grupate în directorii separate sau împreună cu alte fișiere, care crează suportul de curs.

Fișierele pot fi încărcate în sistem, sau se pot include doar linkajele către ele.

Fișierele MP3 se încorporează automat în playerul Flash. Pentru fișierele de dimensiuni mari (și aceasta este o situație comună pentru toate LMS) se recomandă plasarea lor pe suporturi separate sau în locații fiferite de repozitoriul intern al sistemului, fiind indicate doar lăgăturile către ele.

Adăugarea conținuturilor polilingve (Multilanguage Content)

În unele cazuri conținuturile adăugate se adresează utilizatorilor vorbitori de limbi diferite. În acest caz, odată cu elaborarea conținuturilor în fiecare limbă separat, apare posibilitatea de a realiza selecția automată a conținuturilor în dependență de limba de sistem, selectată de utilizator. (poate fi aplicată asupra etichetelor, fișierelor text și documentelor HTML)

Pentru aceasta este necesar:

- Administratorul sistemului să activeze utilitara de filtrare a conținuturilor polilingve în sistem
- Să aveți conținuturile pregătite în fiecare limbă, în o singură resursă comună
- Activați regimul de redactare a resursei
- Acționați butonul [$<>$] pentru a trece în regimul de redactare a codului HTML

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- e. Includeți fiecare din blocurile monolingve în următoarele secvențe de control: `<span lang="ll" class="multilang"> blocul monolingv în limba ll </span> <span lang="mm" class="multilang"> blocul monolingv în limba mm </span>`
- f. Salvați modificările

Gestionarea eficientă a conținuturilor

Fișierele încărcate în sistem se găsesc în o zonă separată, numită „File Area”. Pentru a accesa această zonă, în blocul de administrare a cursului activați Files. Structura organizării acestei zone permite:

Selectarea unuia sau a câtorva fișiere (pentru aceasta e suficient de bifat casetele din stânga denumirilor de fișiere).

Deplasarea în alt director. – Fișierele selectate pot fi deplasate în altă locație activând opțiunea „Move to another folder” în caseta „With choosen files”. Navigați către noua locație, apoi acționați butonul „Move files to here”

Lichidarea definitivă – operația lichidează definitiv fișierele selectate de pe siteul Moodle.

Arhivarea (format ZIP) – permite crearea arhivelor și desfășurarea acestora nzmijlocit în mediul Moodle. Arhivele sunt compatibile cu cu programele încorporate în sistemele Microsoft și Machintosh.

Eficiența utilizării și stabilitatea resurselor poate fi majorată prin:

- A. Folosirea formatelor universale pentru datele text și mixte: *rtf, html, pdf, jpg, gif, png*, etc.
- B. *Compactarea fișierelor.* Volumele mici de date se transmit mai repede prin rețea. Câteva soluții simple sunt: salvarea prezentărilor electronice în format PDF, recunoașterea textului din documentele scanate, comprimarea imaginilor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Gestionarea clasei

Înțelegerea și utilizarea rolurilor

Noul sistem de roluri și permisiuni, utilizat în Moodle vă acordă o mulțime de posibilități pentru gestionarea flexibilă a modului, în care cursanții și alte persoane pot interacționa cu cursul. În versiunile precedente Moodle erau definite doar șase roluri posibile: oaspete, cursant, formator fără drept de editare, formator cu drept de editare, creator de curs și administrator. Păstrând aceste roluri, noile versiuni vă permit să creați și să customizați roluri și să modificați acțiunile specifice fiecărui rol pe activități aparte.

Nu vă îngrijorați, dacă pare complicat. Utilizarea rolurilor și permisiunilor este o operație, care o puteți efectua fără grabă. Puteți începe cu rolurile standard, asociind utilizatorilor roluri de cursanți, formatori și alte roluri specifice instituției. La următoarea etapă, când designul cursului capătă o structură definită puteți începe experiențele cu asocierea rolurilor specifice în contexte particulare.

Vom începe cu operații elementare de asociere a rolurilor predefinite în curs, după care vom arunca o privire asupra capacităților sistemului și vom discuta posibilitățile avansate ale sistemului.

Asocierea rolurilor în curs

De cele mai multe ori cursanții se înrolează singuri sau sunt adăugați automat de către sistemul universitar de înregistrare, prin urmare nu va fi prea multă nevoie de înrolarea manuală a cursanților. Totuși, dacă trebuie să adăugați un asistent al formatorului sau un oaspete la curs, sau un cursant cu particularități de înregistrare, trebuie să-i înrolați manual, cu alte cuvinte – să le asociați roluri în cursul Moodle.

Pentru a asocia un rol de cursant:

1. Efectuați un click pe butonul “Assign roles” în blocul de Administrare.
2. Selectați tipul rolului pe care îl asociați, de exemplu cursant
3. Pe pagina “Assign roles”, sunt două coloane. În coloana din stânga sunt listați utilizatorii care la moment au asociat rolul selectat, iar în coloana dreaptă – cei care nu au asociat rolul.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Între cele două coloane este prezentă caseta de selecție ascunsă (următoarea după pictograma ochiului), pentru a ascunde utilizatorul din lista de participanți la curs.

Caseta urmează să fie bifată înainte de a începe asocierea rolurilor.

4. Găsiți cursantul care doriți să fie adăugat la curs în coloana din dreapta. Puteți optimiza procesul folosind opțiunea de căutare “Search” a numelui sau adresei de mail Find the cursant you want to add to your course in the righthand column.
5. Selectați numele cursantului din listă și folosiți săgeata spre stânga pentru a adăuga cursantul în coloana din stânga.

Cursanții capătă acces la curs imediat ce le este asociat rolul. Ei urmează să introducă cheia de înrolare la curs pentru a confirma înrolarea.

Excluderea cursanților

Dacă un cursant pică cursul, veți dori să-l excludeți de la curs și în sistemul Moodle. Prezența lui în continuare în sistem poate genera probleme de gestionare a clasei. La înregistrarea notelor sau analizați progresul cursanților, cursanții “externizați” crează confuzii. Cursanții neparticipanți au de asemenea acces la panourile de discuții și altă informație potențial sensibilă.

Pentru a lichida cursanții de la curs, efectuați invers procedura de mai sus.

Managementul înrolării

În cazul în care organizatia nu are un sistem automat de înscriere, siguranță că doar cursanții înscriși oficial vor avea acces la curs în Moodle se realizează dificil. Pentru a reduce efortul investit în această componentă administrativă, vă recomandăm o strategie cu trei componente. În primul rând, să limitați perioada de înscriere la curs. Setati o perioadă de înscriere cu timp minim necesar. Stabiliți, de asemenea, o cheie de înscriere. Numai cursanții care cunosc cheia de înscriere vor putea să se înscrie la curs, astfel încât nu va trebui să vă faceți griji pentru înscrierea fără permisiune.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

În al doilea rând, monitorizați intens registrul de curs în timpul perioadei de acceptare. Fiți consecvenți în procesul de adăugare și excludere a cursanților, activați în bază regulamentară, astfel încât să nu se producă un haos la sfârșitul înregistrării.

În al treilea rând, să încurajați cursanții înscriși să adere la curs prin crearea contului cât mai repede posibil. Mai mulți instructori consideră aderarea și logarea la cursul pe Moodle o sarcină mică, dar obligatorie. Acest lucru îi ajută pe cursanți, obligându-i să acceseze resurse online chiar de la începutul semestrului, și simplifică managementul înscrierii, eliminând procedura de adăugare manuală a cursanților.

Capacități și permisiuni

Noul sistem de roluri introduce unele noțiuni noi, care este important să fie înțelese înainte de a începe aplicarea lor.

Există patru concepte primare care urmează a fi înțelese:

Role (rol) un rol este un identificator a statusului utilizatorului într-un anumit context (ex. formator, cursant, moderator de forum).

Capability (capacitate) capacitatea este descrierea unei caracteristici Moodle particulare (ex. Crearea unui blog Moodle). Capacitățile sunt asociate cu rolurile. Există circa 150 de capacități realizate în Moodle.

Permission (permisiuni) O permisiune este o valoare asociată unei capacități pentru un rol particular.

Context (context) Contextul este cadrul în care este validă asocierea rolurilor. Contextele sunt organizate ierarchic, unde cele mai joase (mai specifice) contexte moștenesc posibilitățile de la contexte superioare (mai puțin specifice). Contextele Moodle în ordinea omștenirii sunt:

- *System* Toate contextele de pe site, incluzând setările de pe site și administrarea utilizatorilor.
- *Site* Pagina din față a cursului și activitățile de pe ea.
- *Course category* Toate cursurile din o categorie
- *Course* Un curs Moodle unical

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- *Module* O unitate modulară în cadrul cursului (un forum, test, wiki, etc.)
- *Block* O unitate specifică tip blok în cadrul cursului
- *User* Profilul utilizatorului sau activitățile personale ale lui.

Rolurile sunt create în baza unei matrici de posibilități și permisiuni, care stabilesc ce poate face un utilizator într-un context dat. De exemplu, utilizatorul poate avea privilegii de autor de curs dar să nu poată posta ceva pe un forum specializat în cadrul cursului.

Permișiunile stabilesc dacă cineva poate folosi o capacitate. Permișiunile pot fi setate la una din patru valori:

- *Inherit (moștenire)* Setarea implicită. Dacă o capacitate este setată să moștenească, permișiunile utilizatorului rămân aceleași ca și într-un context mai puțin specific, sau un alt rol în care capacitatea este definită. De exemplu, dacă unui cursant îi este permis să ia teste la nivel de curs, rolul său într-un test specific va moșteni această setare
- *Allow (permis)* Permite unui utilizator să folosească o capacitate într-un context dat. Se extinde asupra contextului asociat rolului, dar și asupra contextelor subordonate. De exemplu, dacă unui utilizator îi este asociat rolul de cursant la un curs, el va avea dreptul să creeze noi discuții în toate forumurile acestui curs (cu excepția cazurilor când forumul conține o suprascriere cu restricționare sau interzicere).
- *Prevent (restricționat)* Restricționarea dezactivează o capacitate pentru un utilizator într-un context dat, dar nu o interzice într-un context mai specifice. Puteți restricționa adăugarea de fișiere atașate la mesaje în curs, dar să permiteți acest lucru într-un anumit forum
- *Prohibit (interzis)* Interzicerea este rareori necesară, dar, ocazional, ați putea dori să interziceți complet permișiunile pentru un rol într-un mod care nu poate fi anulat în orice context, mai specific.

Țineți minte că permișiunile sunt setate în cadrul rolului, apoi oamenilor le sunt atribuite roluri într-un context dat. O persoană poate avea atribuite mai multe roluri, în funcție de context, sau chiar mai multe roluri în același context.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Atribuirea de roluri în Activități

Suplimentar la atribuirea de roluri în curs, puteți atribui roluri în activități. Să presupunem că doriți să creați un forum care să permită unor cursanți să modereze discuții. Pentru a modera, ei vor trebui să aibă posibilitatea de a șterge postări, modifica mesaje, urmărească discuții. Rolul de cursant obișnuit nu le permite să facă aceste lucruri, și nici nu doriți ca aceștia să fie în măsură să modereze alte forumuri în curs, sau toți cursanții să aibă dreptul de a modera.

Un mod de a realiza aceasta este atribuirea unui rol în contextul modului de activitate. Dacă atribuiți rolul formator fără drept de editare la cursanți care doriți să modereze discuțiile din forum, atunci cursanții vor avea drepturi de formator fără posibilități de editare numai în acest forum.

Metoda de a atribui un rol în contextul modului de activitate este similară cu atribuirea unui rol în curs.

Pentru a alocă un utilizator un rol într-un context modul de activitate:

1. Faceți clic pe butonul Update pentru activitatea în care doriți să asociați rolul.
2. Faceți clic pe pagina Roluri (Roles).
3. Alegeti rolul pe care doriți să-l atribuiți, de exemplu, “non editing teacher”.
4. Pe pagina "Assign roles", găsiți utilizatorul căruia doriți să-i atribuiți rolul în coloana dreaptă.
5. Selectați numele utilizatorului din listă și utilizați butonul săgeată stânga, pentru a adăuga utilizatorul pe lista din coloana stângă. Utilizatorul va avea rolul atribuit în activitatea următoarea logare în Moodle.

În funcție de posibilitățile pe care doriți să le permiteți, este posibil să nu existe un rol adecvat pentru atribuire. Poate fi necesar să contactați administratorul de sistem pentru a crea un nou rol specific.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Grupuri de cursanți

Moodle are un mod neobișnuit, dar eficient de gestionare grupuri mici de cursanți în curs. Puteți defini grupuri la nivel de curs, setînd apoi fiecare activitate pentru mod grup sau să o lăsați accesibilă tuturor. Modul de grup selectat determina, de asemenea, comportamentul modulului. Considerați grupurile ca filtre. Dacă sunteți un membru al unui grup în cadrul unui curs, și o activitate este setată la modul de grup, Moodle va filtra prin excludere orice activitate a celor care nu fac parte din grup. Toți realizați aceeași activitate, dar nu puteți interacționa cu cineva care nu este din grupul dumneavoastră.

Există trei opțiuni pentru modul de grup:

- *Nu există grupuri* (no groups): Fiecare participă ca parte a clasei. Grupurile nu sunt utilizate.
- *Grupuri separate* (separate groups): Fiecare grup poate vedea numai propriile lui activități. Activitățile altor grupuri sunt invizibile
- *Grupuri vizibile* (visible groups): Fiecare grup are propria activitate, dar poate vedea lucrările altor grupuri,

Odata ce este setat modul de grup pentru curs sau activitate, cursanții vor interacționa cu cursul Moodle într-un mod uzual. Singura diferență va fi pentru persoanele care se întâlnesc în anumite activități, cum ar fi forumurile. De exemplu, dacă setați modul de grupuri separate pe un forum, Moodle va crea câte un forum pentru fiecare grup. Fiecare cursant va vedea același link pe forum, dar va avea acces numai la discuțiile de grup. Creați un forum numai o singură dată; Moodle are grija de a crea apoi forumuri individuale sau de grup.

Pentru a utiliza modul de grup, mai întâi trebuie să creați grupuri de cursanți:

1. Faceți clic pe "Groups" în blocul "Administration".
2. Pe pagina "Groups", există două coloane. Coloana din stânga conține lista grupurilor pe care le-ați creat. Inițial, această listă este goală, așa cum nu există grupuri create implicit. Coloana din dreapta enumeră cursanții atribuit grupului selectat.
3. Pentru a crea un grup nou, faceți clic pe butonul "Create group" în partea de jos a paginii.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

4. Pe pagina "Create groups", setați opțiunile pentru grupul dumneavoastră:

- *Nume grup* (group name): Acesta este numele grupului afișat oriunde e necesar pe parcursul cursului
- *Descriere Grup* (group description): Conține o scurtă descriere a grupului și scopul său. Descrierea este afișată mai sus de lista membrilor grupului pe pagina participanților.
- *Cheia de înregistrare* (Enrollment key): cheia de înregistrare permite utilizatorilor să se înscrie la un curs. Puteți seta o cheie de înregistrare în setările cursului. Dacă ați stabilit și o cheie de înregistrare pentru grup, atunci oricine se înscrie la curs folosind acea cheie, de asemenea, e înscris automat și ca membru al grupului.

5. Faceți clic pe butonul "Creeate group".

6. Numele grupului va apărea acum în lista de grupuri. Selectați grupul tocmai creat.

7. Pe pagina "add/remove users" există două coloane. Coloana din stânga reprezintă lista curentă a membrilor grupului, iar coloana din dreapta - lista de potențiali membri. Pentru a adăuga un cursant la grup, selectați numele cursantului din lista de membri potențiali și folosiți butonul săgeată stânga, pentru a-i adăuga la lista din coloana stângă.

8. Repetați pașii 3-7 pentru fiecare grup de care aveți nevoie.

Dacă nu ați fixat forțat modul de grup pentru curs în setări, puteți seta, pentru fiecare activitate, fie atunci când adăugați activitatea, sau cu un clic pe pictograma modului de grup vizavi de numele activității, atunci când este activat regimul de editare pe pagina de curs.

Dacă ați fixat forțat modul de grup în setările cursul tău, atunci nu veți putea comuta între modurile de grup de pe pagina de curs.

Copiile de rezervă

Dupa ce ați consumat o gramadă de timp pentru crearea cursului și livrarea către cursanți, veți dori să vă asigurați că nu veți pierde munca efectuată. Din fericire, Moodle oferă un instrument de creare a arhivelor

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

de rezervă pentru curs. Copiile de rezervă pot fi de asemenea utilizate pentru a copia resurse și activități de la un curs la altul.

Pentru a face o copie de rezervă:

1. Faceți un click pe “Backup” în blocul de administrare .
2. Pagina “Course backup”, listează toate modulele și activitățile din curs. Selectați, care dintre ac activități doriți să le includeți în backup, precum și datele utilizatorilor, folosind opțiunea “Include All/None” din partea de sus a paginii și selectând casetele de bifare din urma fiecărei activități sau modul.
Datele utilizatorilor sunt formate din toate fișierele lor, abonări, postări pe forumuri, glosare, etc.
3. Selectați următoarele opțiuni pentru backup:
Meta curs: dacă cursul este un metacurs, la restabilire această caracteristică se va păstra.
Users(utilizatori): Crează copiile de rezervă a conturilor utilizatorilor pentru fiecare cursant înscris la curs. Dacă selectați None, datele utilizatorilor nu vor fi incluse în backup.
Logs: Copie datele privind istoricul activităților la curs.
User files (fișierele utilizatorilor) copie toate fișierele, abonările și rezultatele testărilor pentru utilizatori.
Course files (fișierele de curs): Copie toate fișierele din zona de fișiere a cursului.
4. după ce ați selectat opțiunile, click pe butonul “Continue” pentru a starta procesul.
5. Pe următoarea pagină, puteți previzualiza fișierele și utilizatorii, care vor fi incluși de Moodle în copia de rezervă, și, la forință, puteți modifica numele arhivei de curs, care implicit este: backup-NUMESCURTCURS-DATA-TIMP.zip.
6. Dacă doriți să faceți modificări în conținutul backup-ului, puteți folosi butonul “înapoi” al browserului pentru a reveni la pagina precedentă.
7. Click pe butonul “Continue”.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

8. Pe pagina următoare se va afișa progresul procesului de backup, împreună cu un raport, dacă acesta a finalizat cu succes. Veți vedea mesajul “Backup completed successfully” în partea de jos a paginii. Faceți un click pe butonul “Continue”.

Veți fi duși la directorul datelor de backup din zona de fișiere a cursului. Click pe numele arhivei de backup pentru a descărca fișierul pe calculatorul personal.

Unele browsere sau sisteme de operare vor încerca decompresarea automată a arhivei ZIP. Dacă aceasta se întâmplă, puteți pur și simplu să lichidați fișierul decompresat. Dacă doriți să încărcați backupul pentru a restabili sau copia cursul, fiți siguri că folosiți arhiva ZIP.

Restabilirea și copierea cursurilor

Fișierul de backup ZIP poate fi restabilit pentru a crea un curs nou sau o copie a activităților într-un curs existent.

Pentru a restabili cursul:

1. Încărcați fișierul de backup ZIP în zona de fișiere a cursului sau faceți un click pe “Restore” în blocul de Administrare pentru a accesa directorul cu date de restabilire.
2. Click pe “Restore” față în față
3. cu fișierul, care doriți să îl restabiliți.
4. Pe pagina următoare, click “Yes” la întrebarea “Do you want to continue?” pentru a lansa procesul de restabilire.
5. Click pe butonul “Continue” din partea de jos a paginii următoare, pentru a lista detaliile backup-ului.
6. Pe pagina următoare, selectați modul de restabilire a cursului: prin adăugare de date sau prin lichidare prealabilă a versiunii curente. Dacă aveți permisiuni pentru a restabili cursul ca curs nou, pagina de restabilire va conține opțiuni adiționale pentru setarea categoriei cursului nou, numelui scurt, celui deplin și a datei de start.
7. Selectați care dintre activități doriți să le restabiliți și unde să includeți datele utilizatorilor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

8. Selectați utilizatorii cursului, dacă includeți datele utilizatorilor.
9. Selectați un mod adecvat de atribuire a rolurilor. Opțiunile depind de rolurile pe care le puteți atribui. Implicit, formatorii au drepturi de a atribui roluri doar pentru formatori fără drept de editare, cursanți și oaspeți.
10. Click pe butonul “Continue”.
11. Pe pagina următoare, click pe butonul “Restore this course now!”.
12. Pe pagina următoare este afișat progresul de restabilire împreună cu un raport despre succesul operației. Faceți click pe butonul “Continue”.

Rapoarte

Odată cu lansarea cursului și începutul activităților cursanților, Moodle vă oferă registre detaliate și rapoarte de participare cursanților la curs.

Pentru a accesa rapoartele de curs:

1. Click pe “Reports” în blocul de administrare.
2. Pe pagina “Reports” selectați dintre următoarele:

Logs: Selectați orice combinații de grupuri, cursanți, date, activități și acțiuni, apoi click pe butonul “Get these logs”. Puteți vedea ce pagini a accesat cursantul, data și timpul accesului, adresa IP de pe care s-a conectat și acțiunile efectuate (vizualizare, adăugare, reînnoire, licihidare). Puteți selecta să se afișeze logările pe pagină sau să le descărcați în format text, ODS, sau Excel.

Current activity: (activități curente) Linkul “Live logs from the past hour” din mijlocul paginii “Reports” deschide o fereastră derulantă, în care sunt listate toate activitățile pentru ultima oră, care se reînnoesc în fiecare minută.

Activity report: (raport de activitate) Listează cât de multe ori fiecare activitate de curs a fost vizualizată și data ultimei vizualizări.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Rapoarte de participare Pentru a genera un raport de participare:

1. Selectați modulul de activități, perioada de timp pentru retrovizare rapoartele și acțiunile în care sunteți interesați (vizualizări, postări, alte acțiuni), după care faceți un click pe butonul “Go”.
2. Va fi generată o listă a tuturor intrărilor pentru modulul selectat. Alegeți una, apoi faceți click pe butonul “Go”.

Raportul de participare, listează de câte ori fiecare cursant a realizat acțiunea selectată.

Dacă doriți, puteți selecta anumiți utilizatori și să le trimiteți un mesaj. Selectați “Add/send message” din meniul derulant și faceți click pe butonul OK.

Statistics

Dacă administratorul de sistem a activate statisticile, puteți obține mai multe detalii din meniul de statistici.

Logurile și rapoartele de participare sunt utile pentru a urmări activitatea curentă a cursanților în clasă. Dacă cursantul nu consumă suficient timp pentru prelucrarea materialelor cursului, el va avea dificultăți cu succesele la curs. În unele cazuri, cursanții cu rezultate proaste pur și simplu nu au lucrat suficient cu materialele din sistem.

Dacă analizați regulat rapoartele de curs, puteți monitoriza când cursanți lucrează cu materialele de curs. Dar nu veți putea spune exact cât au lucrat efectiv cu materialele, deoarece se raportează doar timpul de aflare în sistem.

Logurile și rapoartele de participare pot de asemenea să vă permită să stabiliți care dintre resursele și activitățile cursului cursanții le găsesc ca fiind cele mai de valoare.

Utilitare auxiliare LMS

Forumuri

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Forumurile prezintă un instrument puternic de comunicare în cursul Moodle. Gândiți-vă la ele ca la panouri pentru mesaje online, pe care puteți posta, împreună cu cursanții, mesaje reciproce, păstrând istoricul discuțiilor individuale. Forumurile sunt instrumental primar pentru discuții și capacitatea centrală de organizare a cursurilor în format social.

Forumurile vă permit să comunicați unii cu alții în orice timp, de oriunde aveți o conexiune Internet. Nu este necesară prezența momentană (sincronă) la discuție.

Deoarece forumurile sunt asincrone, cursanții au timp pentru a formula răspunsurile. Ei pot redacta și rescrie replicile pînă cînd nu sunt satisfăcuți de răspuns în loc să fie presați de termenul limită. Mai multe cercetări arată că cursanții prefer să participe la forumuri asincrone, decât la discuții directe în clasă. Cursanții cărora le e frică de propriile greșeli care pot să apară în timpul discuției de clasă, pot să-și verifice repetat răspunsurile, înainte de a le trimite.

Natura asincronă a forumurilor crează mai multe șanse pentru formator nu numai prin replicarea conversațiilor de clasă, dar și prin crearea unor activități integral noi, imposibil de realizat în sala de clasă.

Înainte să începem să creăm un forum, ne vom convinge că folosim același vocabular. Ar fi bine să ne imaginăm modulul de forum ca o serbare. Fiecare forum particular este o încăpere în casa unde se organizează serbarea: salonul, bucătăria, sufrageria, etc.. În fiecare încăpere există grupuri de persoane care poartă discuții. Fiecare discuție are un subiect și fiecare poate replica la ceilalți mesaje la subiect. Fără persoanele care poartă discuții, forumul este un spațiu pustiu și liniștit. Fiecare forum poate conține una sau mai multe discuții, alcătuite din mesaje și replici.

Forumurile Moodle de asemenea permit abonarea. Când un utilizator se abonează la un forum, postarea nouă se trimite automat abonatului. Aceasta permite o urmărire a discuțiilor pe forum, fără a fi necesară o logare permanent în sistem.

Crearea unui Forum

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Crearea unui forum este relativ simplă. Factorul cheie este selectarea corectă a opțiunilor pentru tipul de forum care doriți să fie creat. Suplimentar la forumul de noutăți, Moodle dispune de patru tipuri de bază de forum:

Discuție simplă, singulară

Puteți crea doar o discuție în acest forum. Aceasta va păstra conversația focalizată asupra unui singur subiect particular.

Fiecare persoană postează o discuție

Fiecare persoană din clasă poate lansa numai o discuție. Acest lucru poate fi util atunci când fiecare person trebuie să posteze o singură evaluare sau întrebare. Fiecare discuție poate avea replici multiple.

Q & A forum

Acest forum impune cursanții să posteze perspectivele proprii înainte de a vedea alte postări. Numai după postarea inițială cursanții vedea și răspunde la alte postări.

Forum standard pentru uz general

Forumul poate conține una sau mai multe discuții, și oricine are permisiune poate să posteze mai multe discuții.

Pentru a adăuga un forum:

1. Faceți click pe butonul “Turn editing on”.
2. Selectați “Forum” din meniul de activități în secțiunea de activități a cursului, în care doriți să adăugați forumul.
3. Pe pagina “Adding a new forum” dați forumului un nume descriptiv.
4. Selectați tipul de forum care doriți să-l utilizați.
5. Scrieți o introducere descriptivă a forumului.
6. Selectați opțiunile generale:

Force everyone to be subscribed? (forțați toți participanții să fie abonați) Dacă selectați ”Yes”, toți participanții la curs vor primi automat pe mail noile postări. În caz contrar, abonarea se va face la dorință.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Read tracking for this forum? (citiți istoria pe acest forum) Opțiunea evidențiază postările necitite din forum.

Maximum attachment size (volumul limită al fișierelor atașate) Când cursanții atașează fișiere la postările lor, puteți dori să limitați dimensiunea maximă a fișierelor atașate, pentru a nu folosi exhaustiv spațiul de pe server. Este important în special dacă instituția plătește pentru hosingul serverului Moodle unei companii comerciale.

7. Selectați opțiunile de notare:

Allow posts to be rated (toate postările să fie apreciate) Postările de pe forum pot fi apreciate după o scală numerică sau literală. Prin definiție formatorii pot aprecia postările cursanților, dar, prin redefinirea rolurilor se poate permite și aprecierea reciprocă. Este un instrument puternic pentru aprecierea participării cursanților. Toate aprecierile din forum sunt stocate în registrul de note

Grade (note) dacă permiteți aprecierea postărilor din forum, puteți selecta scala de notare folosind meniul derulant "Grade". Puteți crea propria scală de notare, dar pentru început selectați modul "Separate and Connected ways of knowing" sau un număr între 1 și 100. Punctajul selectat este total pentru întregul forum.

Restrict ratings to posts with dates in this range (restricționarea notărilor în timp) Puteți restricționa intervalul de notare pentru postări – după expirarea datei limită ele nu vor fi apreciate. Este util dacă doriți să mențineți cursanții focusați asupra conținuturilor recente.

8. Selectați limita de postare, dacă e necesar. Cursanții pot fi blocați dacă execută un număr prea mare de postări într-o anumită perioadă de timp și preîntâmpinați dacă se apropie de această limită.

9. Selectați opțiunile generale de modul:

Group mode Este o altă locație pentru a seta modul de grup pentru activitate. Dacă modul de grup este setat în proprietățile cursului, această setare va fi ignorată.

Visible Aceasta determină dacă activitatea va fi vizibilă pentru cursanți sau nu.

10. Faceți click pe butonul "Save changes". Numele forumului va deveni un link în secțiunea cursului, în care l-ați adăugat. Dacă doriți să revizuiți anumite opțiuni, faceți click pe pictograma palmei pentru a reveni la pagina de editare a forumului.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Utilizarea forumurilor

Dacă faceți click pe numele de forum în pagina cursului, veți vedea pagina principală a forumului.

Există câteva posibilități interesante pe această pagină. În colțul sus drept va fi prezent textul “This forum allows everyone to choose whether to subscribe or not” (înscrisere la dorință) sau “This forum forces everyone to be subscribed,” (înscrisere forțată) în dependență de opțiunea selectată de formator pentru acest forum. Înscriserea la forum va genera trimiterea către utilizator a mailurilor cu noile postări de pe forum. Utilizatorii pot decide cum să primească mesajele în conturile lor de mail. O metodă alternativă este obținerea noilor postări cu instrumentul RSS feed. Acest instrument trebuie să fie activat în site și în modulul de forum de către administratorul de sistem.

Dacă ați făcut click pe linkul “Force everyone to be subscribed”, puteți sări înapoi și alege între înscriserea forțată sau benevolă. Dacă nu forțați cursanții să se înscrie, următorul link “Show/edit current subscribers,” vă va pune la dispoziție o interfață, pentru a vedea cine este înscris și a modifica listele de recepție a mailurilor. Ultimul link “Subscribe to this forum,” va efectua înscriserea la forum la apăsarea sa.

Mai jos de linkurile de înscrisere, veți găsi introducerea către forum, scrisă la etapa creării forumului. Mai jos de introducere veți găsi butonul “Add a new discussion topic.” (adăugarea unei noi teme de discuții). Îl puteți folosi pentru a crea prima discuție de pe forum. Dacă cursanților le este interzisă crearea discuțiilor, trebuie să creați una singură, pentru a permite altora să participe la ea.

Pentru a crea o discuție nouă:

1. Faceți click pe butonul “Add a new discussion topic”.
2. Pe pagina temei noii discuții, introduceți subjectul discuției.
3. Scrieți mesajul în spațiul rezervat. Dacă nu aveți un editor HTML puteți formata caracterele din mesaj cu instrumente standard. De cele mai multe ori puteți lăsa mesajul în formatul intern Moodle Auto-Format, care va încerca recunoașterea automată a formatului folosit în postare.
4. Puteți să selectați înscriserea la forum dacă înscriserea a fost activată la crearea forumului.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

5. Dacă doriți să atașați un fișier RTF sau o imagine, click butonul Browse, selectați fișierul pe calculatorul dvs, apoi click Open. Asigurați-vă că documentul nu depășește volumul limită pentru forum.
6. Faceți click pe butonul “Save changes”.

Odată abonat la o temă de discuție, veți vedea un ecran cu mesajul despre postarea cu succes a subiectului și perioada de editare a mesajului. Perioada de editare este setată de administratorul de sistem pentru fiecare utilizator Moodle. Perioada implicită este de 30 minute, astfel aveți la dispoziție o jumătate de oră pentru redactarea mesajului până ca acesta să fie trimis abonaților.

După ce a fost trimis, editarea nu mai poate fi efectuată, cu excepția cazurilor permise de rolul asociat.

Ecranul cu mesajul de succes vă trimite automat înapoi către pagina principală a forumului. Veți vedea discuția recent creată. Cu un click pe numele discuției veți vedea postarea ta cu atașamentele plasate în colțul sus dreapta a corpului mesajului.

Dacă aveți dreptul la editarea postării, veți vedea linkul „Edit” în partea de jos a corpului mesajului.

După editare, postarea va fi transmisă către toți abonații. Dacă cursanții sau instructorii au selectat să primească mesaje în format HTML, vor recepționa mesajul exact așa cum acesta arată în browser. În caz contrar vor fi recepționate versiuni în text neformatat. Mailul va avea linkurile ”Reply” și “See this post in context,” care redirecționează utilizatorul către forum, astfel încât acesta să poată posta un răspuns.

Dacă sunt activate notările, veți vedea de asemenea un meniu derulant în colțul drept jos cu scala selectată. În partea de jos a paginii, sub toate postările din discuție veți vedea butonul marcat “Send in my latest ratings.” Pentru a aprecia postarea faceți click pe buton. Scorurile sunt stocate în registrul de note.

Odată fiind postat, reitingul apare în meniul de note. Cu un click pe notă veți vedea toate aprecierile pentru postare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Managementul Forumurilor

Odată ce ați creat în cadrul cursului forumuri pentru cursanți, va trebui să le gestionați pe parcurs. Cum s-a mai discutat, forumul este un instrument excelent pentru a antrena în activități cursanții care în condiții de clasă nu se manifestă. Dacă faceți ca discuțiile să devină un element important al cursului, cursanții vor începe să vorbească și la orele de clasă.

Desigur, o mulțime de oameni, care participă la forum, înseamnă un efort însemnat de gestionare. Forumurile se pot dezvolta rapid și necontrolat, cu excepția cazurilor când sunt controlate atent.

Managementul așteptărilor

Prima cheie pentru un management reușit al forumului este îndreptățirea așteptărilor cursanților. Din syllabusul cursului, cursanții trebuie să cunoască, cât de des aveți de gând să răspundeți la întrebările și postările lor. De asemenea vor cunoaște că vor fi verificați în fiecare zi sau o dată pe săptămână. Dacă nu veți stabili un orar, unii cursanți vor considera că trebuie să le răspundeți instant, 24 ore pe zi.

Probleme de comportament

Activitățile cu cursanți nedisciplinați și grosolani este un alt aspect al discuțiilor online. Unii cursanți pot spune în discuția online lucruri, pe care nu și le permit într-o discuție tradițională. Observațiile grosolane sau răutăcioase pot opti sau schimba firul conversației.

Pentru a evita asemenea situații faceți clare așteptările față de conduita cursanților în syllabusul cursului, sau în altă parte pe site. Utilizarea notelor poate de asemenea să modereze comportamentul cursanților, în așteptarea unor aprecieri pozitive de la colegi. Desigur, dacă situația scapă de sub control, puteți pur și simplu lichida postările cursanților de pe forum iar apoi să aplicați anumite măsuri disciplinare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Capacitățile forumului

Capacitățile forumului sunt mult mai dezvoltate decât a altor module și vă permit să creați un număr extins de roluri:

Vizualizare discuții: O capacitate de bază care permite utilizatorilor să vizualizeze discuțiile din forum fără a putea răspunde sau iniția discuții noi.

Vizualizare postări limitate în timp, ascunse Permite utilizatorului să stabilească data de start și sfârșit pentru discuțiile noi.

Lansarea discuțiilor noi Permite utilizatorului să creeze discuții noi, dacă forumul permite discuții multiple.

Răspunsuri la postări Permite utilizatorului să răspundă la postări în cadrul discuțiilor. Probabil veți dori să treceți peste această opțiune, la fel ca și peste cea de lansare a discuțiilor noi, pentru *Adăugarea noutăților* Utilizator care poate adăuga noutăți pe forumul noutăților de curs.

Reply to news Permite utilizatorului să răspundă la noutățile postate pe forumul de noutăți. Implicit, doar formatorii pot comenta postările de noutăți.

Vizualizare ratinguri Permite utilizatorului să vadă aprecierile proprii pe forum.

Vizualizare toate ratinguri Permite utilizatorului să vadă aprecierile pentru alți participanți la forum.

Aprecieri postări Permite utilizatorului să aprecieze postările, dacă această opțiune este activată. Implicit, doar formatorii au dreptul de a aprecia postările pe forum.

Creare atașamente Permite utilizatorului să atașeze un fișier la postarea de pe forum.

Lichidarea postărilor proprii (până la termenul limită) Permite utilizatorului să lichideze propriile postări până la expirarea timpului limită, de obicei – 30 min.

Lichidarea oricăror postări (în orice moment) Permite utilizatorului să lichideze în orice moment orice postare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Separare discuții Permite utilizatorului să divizeze discuția pentru a crea o discuție nouă. Implicit doar formatorii pot separa discuții.

Deplasare discuții Utilizatorul cu această capacitate poate deplasa discuțiile de pe un forum pe altul în cadrul cursului.

Editare orice postare Proprietate foarte puternică, care permite utilizatorului să editeze orice postare în orice moment de timp. Implicit numai formatorii au drept de editare a postărilor.

Vizualizare postări Q & A Permite utilizatorului să vizualizeze forumul Q & A fără o postare inițială.

Vizualizare abonați Permite utilizatorului să vadă lista abonaților la forum.

Gestionare abonați Permite utilizatorului să editeze și să lichideze abonații la forum.

Abonare inițială Permite utilizatorului să se aboneze inițial la forumuri. Implicit toate rolurile au această capacitate, separat de administratori și creatori de curs, astfel încât aceștia nu vor primi mulțimi de mailuri de abonare.

Aplicare supraîncărcare Permite ca un utilizator să fie blocat de a posta pe forum, conform opțiunilor de blocare din forum.

Chaturi

Modulul cat Moodle este un instrument sincron simplu de comunicare, care permite formatorilor și cursanților să comunice în timp real. Dacă folosiți sistemele de mesagerie instantă, să știți că ele sunt similare cu Moodle chat. Pe forum, formatorul și cursanții nu trebuie neapărat să fie logați în același timp. Pe chat, toți trebuie să fie logați în același timp, pentru a putea comunica.

Crearea Chatului

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Pentru a folosi instrumentul chat, va trebui să creați o camera de chat pentru cursanți și să setați timpul când fiecare se poate loga și discuta. Puteți crea o sesiune pentru tot cursul sau puteți seta sesiuni repetate pentru întâlniri multiple.

Pentru a crea o sesiune de chat:

1. Click butonul “Turn editing on”.
2. Selectați „Chat” din meniul derulant “Add an activity” din secțiunea de curs în care doriți să adăugați chatul.
3. În pagina de rezultate, dați nume camerei de chat și indicațiile necesare pentru utilizarea chatului în rubrica “Introduction text.”
4. Setati timpul pentru prima sesiune de chat în “Next chat time.”
5. Selectați opțiunile generale pentru camera de chat:

Repetare sesiuni Sunt patru opțiuni:

Don't publish any chat times (nu publicați limite de timp) Crează o camera de chat care este permanent activă și nu are restricții speciale pentru sesiuni

No repeats (fără repetări) Crează o cameră de chat pentru o sesiune unică limitată de timp, după cum e indicat în pasul 4

At the same time every day (în fiecare zi la aceeași oră) Crează o înscriere în calendarul cursului pentru un chat de fiecare zi în perioada specificată conform pasului 4

At the same time every week (în fiecare săptămână la aceeași oră) Crează o înscriere în calendarul cursului pentru un chat de fiecare săptămână.

Save past sessions (salvează sesiunile precedente) După finalizare transcriptul chatului va fi disponibil o anumită perioadă de timp specificată.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Everyone can view past sessions (oricine poate vizualiza sesiunile trecute) Determină dacă transcriptul chatului este vizibil doar pentru formator sau și pentru cursanți.

6. Selectați opțiunile comune ale modulului:

Group mode Este o altă locație în care puteți seta modul de grup pentru o activitate. Dacă modul de grup este aplicat forțat în setările de curs, setarea locală va fi ignorată.

Visible Determină dacă cursanții pot vedea această activitate sau nu.

7. Click pe butonul “Save changes”. Numele odăii de chat va deveni un link în secțiunea de curs în care ați adăugat-o.

Utilizare Chat

Chiar dacă ați selectat perioade fixe pentru chat, chatul este permanent deschis pentru cursanți. Moodle nu restricționează accesul la chat în baza perioadelor predefinite. Acestea au rolul de a fi elemente ale calendarului de curs, pentru a aduce aminte cursanților că trebuie să se logheze în anumite perioade. Dacă un cursant dorește să se conecteze la chat în alt moment, el poate liber vorbi cu sine însuși sau cu oricine altul, conectat în acea perioadă.

Există două versiuni ale camerei de chat, una ordinară, iar cea de a doua fără casete și susținere JavaScript.

În versiunea ordinară puteți tasta mesaje în caseta text din partea de jos a „Screen and/or beep other users”. E util să amintiți cursanților să deplaseze beeping-ul la minimum, deoarece poate deveni enervant.

Odată ce ați scris un mesaj zona de text, tastați Enter și mesajul va fi difuzat către toți cei logați în chat. Chatul Moodle reîncarcă ecranul la fiecare 5 secunde, așa că nu veți vedea mesajul apărând imediat. În partea dreaptă a ecranului, Moodle listează participanții la chat și timpul cât ei stau inactivi.

În versiunea fără casete și JavaScript, puteți trimite mesaje prin tapare în caseta text și făcând click pe butonul „Submit”. Clickul pe butonul „Refresh” afișează toate mesajele recente.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Utilizare creativă Chat

Mulți cursanți e posibil să nu poată fi prezenți la orele de curs, în particular cei care lucrează. Camera de discuții este un mod simplu de a permite cursanților să vă contacteze într-un interval de timp prestabilit pentru a da întrebări cu privire la evaluări sau lectură.

Chaturi pe grupe

Dacă ați setat grupuri de cursanți, fiecare grup poate avea propriul chat. Setați o camera de chat și setați modul de grup la grupuri separate sau vizibile. Fiecare grup poate folosi propriul chat pentru comunicare între membrii grupului.

Ultimele pregătiri pentru evaluare

Puteți deschide o camera de discuții cu o săptămână înainte sau chiar în noaptea înaintea examenului, pentru a discuta cu cursanții și a studia anumite întrebări. Cursanții vor aprecia oportunitatea de a pune întrebări reciproce cu privire la examen.

Mesaje

Mesageria este un instrument pentru comunicare privată între cursant și formator sau între doi cursanți.

Spre deosebire de forumuri și chaturi, mesajele nu sunt legate de curs; utilizatorii pot trimite mesaje unul altuia indiferent dacă sunt înscriși la același curs sau nu. Pagina de profil a utilizatorului conține butonul „Messages” pentru a deschide fereastra de mesaje „Messages”.

Pentru a încuraja utilizarea mesajelor la curs, puteți decide să adăugați la pagina cursului blocul „Messages” și/sau blocul „Online Users”.

Pentru a adăuga blocul de Mesaje la pagina cursului:

1. Faceți click pe butonul “Turn editing on”.
 2. Selectați „Messages” din meniul “Add blocks”.
-

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

3. Dacă e necesar, deplasați blocul de Mesaje în sus și / sau stânga, folosind săgețile de sun titlul blocului.

Practici efective de utilizare a mesajelor

Mesajele ajută la o comunicare privată cu cursanții. Ele reprezintă o alternativă a emailului, deoarece permit urmărirea corespondenței și evitarea umplerii cutiei poștale.

Adăugarea contactelor

Cea mai bună cale de a gestiona mesageria este să adăugați în contacte persoane cu care veți comunica cu regularitate. Unica metodă de a accesa istoricul mesajelor cu o persoană este prin lista de contacte, sau prin căutarea persoanei în caseta de căutare. Este mult mai convenabil să comunicați regulat cu persoanele din lista de contacte, decât să căutați de fiecare dată cu opțiunea de căutare.

Folosiți lista de participanți

Una din utilitățile mai puțin cunoscute, adăugate la Moodle a fost opțiunea de a trimite mesaje comune către mai mulți cursanți direct din lista de participanți.

Pentru a trimite un mesaj către cursanții selectați:

1. Faceți click pe linkul „Participants” din blocul „People” pe pagina cursului.
2. Selectați participanții din listă sau folosiți butonul “Select all” din partea de jos a listei.
3. Selectați “Add/send message” din meniul derulant “With selected users...” din partea de jos a paginii.
4. Tapați mesajul, apoi click pe butonul „Preview”.
5. Când veți fi satisfăcut de conținutul mesajului, click butonul „Send”.

Practici creative de Mesagerie

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Suport tutorial

Cursanții deseori folosesc mesajele pentru a trimite întrebări particulare tutorelui. Există situații când cursantul nu dorește să pună întrebarea în mod public. Mesajeria pune la dispoziția cursanților un canal privat de comunicare.

Tutorii de asemenea pot folosi sistemul de mesaje pentru a trimite mesaje către unul sau câțiva dintre cursanții săi. Dacă cursanții fiecărui tutor sunt în grup, tutorele poate folosi filtrul

„Groups” din lista participanților pentru a găsi toți cursanții și a le trimite un mesaj privat.

Încurajarea participării

Mesajeria, combinată cu listele de participanți, este un instrument puternic pentru încurajarea cursanților pentru o participare activă la curs. Din lista de participanți puteți ușor filtra cursanții după perioada de inactivitate. În partea de sus a paginii una din opțiuni este selectarea cursanților care au fost inactivi o perioadă de la o zi la cinci luni. La un curs normal de 10–15 săptămâni, trimițând o dată pe săptămână un mesaj de preîntâmpinare cursanților care au fost inactivi, le puteți aminti de necesitatea participării la curs. Aceasta îi va motiva suplimentar și va crește performanța și retenția lor.

Glosare

O parte din procesul de devenire expert într-un domeniu este învățarea vocabularului folosit de practicieni. Experții din aria de studii dezvoltă un nou limbaj și utilizare a cuvintelor pentru a comunica noi idei sau variații mai subtile ale celor vechi. Pe măsura ce comunitățile în domeniu se dezvoltă și experți comunică unii cu ceilalți în timp, apar noi limbi. Mulți experți consideră că este mai greu să comunice cu începătorii până când aceștia nu studiază aprofundat noțiunile din domeniul lor. De exemplu, experți în informatică au dezvoltat un vocabular cu totul nou de acronime, nume, și prescurtări care le ajută să comunice rapid idei complexe.

Din fericire, Moodle are un instrument pentru a ajuta formatorii și cursanții să dezvolte glosare de termeni și să le încorporeze în curs. La prima vedere, modulul glosar pare a fi doar o lista de cuvinte. În practică, însă,

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

este un instrument puternic pentru învățare. Modulul glosar are un număr de caracteristici care face mai ușoară dezvoltarea vocabularului comun de liste, adăugarea comentariilor la definiții, chiar și link-uri la fiecare apariție a unui cuvânt din glosar în curs.

Crearea Glosarelor

Fiecare curs Moodle are propriul set de glosare. Numai formatorii pot redacta glosarul principal. Glosarele secundare pot fi configurate pentru a permite cursanților adăugări și comentarii.

Cursul Moodle poate conține un glosar principal și câte doriți glosare secundare. Puteți exporta date din glosarele secundare în cel principal. Puteți crea un link către glosare oriunde doriți în secțiunile de curs. Sugerăm să adăugați glosarul principal în secția generală din partea superioară a paginii de curs, iar glosarele secundare – la unitățile de învățare sau secțiunile săptămânale relevante.

Pentru a crea un glosar:

1. Faceți click pe butonul “Turn editing on”.
2. Selectați „Glossary” din meniul derulant “Add an activity”.
3. În pagina “Adding a new glossary”, dați un nume descriptiv glosarului.
4. Descrieți glosarul și dați indicații în zona „Description area”.
5. Selectați opțiunile generale:

Entries shown per page (unități pe pagină)

Setează numărul de cuvinte și definiții afișate pe pagină.

Is this glossary global? (este un glosar global)

Administratorii pot crea un glosar global, cu elemente care pot fi linkate pe întregul site. Orice curs poate conține un glosar global, care de obicei este inclus pe prima pagină din site.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Glossary type (tip glosar)

Glosarul poate fi principal sau secundar. Cum s-a menționat, puteți exporta elemente din glosarele secundare în glosarul principal.

Duplicated entries allowed (acceptarea duplicatelor) Permite mai multe definiții pentru un element definit. *Allow comments on entries (acceptarea comentariilor)*

Cursanții și formatorii pot lăsa comentarii la definițiile din glosar. Comentariile pot fi accesate prin un link în partea de jos a definiției.

Allow print view (acceptarea tiparului)

Activează linkul de tipar pentru cursanți.

Automatically link glossary entries (link automat al elementelor din glosar)

Moodle dispune de opțiunea de filtrare a textului care automat crează un link de la un cuvânt din cursla definiția sa din glosar. Cuvintele care conțin legături sunt evidențiate.

Approved by default (acceptare implicită)

Dacă cursanții au dreptul de a adăuga elemente, puteți permite acceptarea automată a elementelor adăugate în glosar, altfel ele vor necesita aprobarea formatorului înainte ca cursanții să le poată vedea.

Display format (afișarea formatului)

Puteți selecta modul de afișare a glosarului, la listarea lui de către cursanți. Există mai multe opțiuni:

Stil simplu, de dicționar Arată ca un dicționar tradițional, cu elemente separate. Autorii nu sunt afișați și atașamentele sunt prezentate ca legături.

Stil continuu, fără autor Prezintă elementele glosarului unul după altul fără vre-un tip de separare de pictogramele de editare.

Enciclopedie E similar modului “Integral cu autor” cu excepția imaginilor, afișate inline.

Entry list Prezintă lista de elemente ca linkuri.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

FAQ Format util pentru prezentarea listei de întrebări frecvente. Afișează automat cuvintele **QUESTION** și **ANSWER** în câmpurile pentru noțiuni și definiții respectiv.

Full with author (complet cu autor) Model de forum, cu atașamente în formă de linkuri.

Full without author (complet fără autor) Model de forum, cu atașamente în formă de linkuri, fără prezentarea datelor despre autor.

Show “Special” link (afișare link „Special”) La răsfoirea glosarului utilizatorii pot selecta primul caracter al cuvântului dintr-o listă. „Special” permite afișarea caracterelor de tip: @, #, \$, etc.

Show alphabet (afișare alfabet) Puteți fixa opțiunea pentru a face căutarea mai comodă.

Linkul afișare integrală “ALL” Dacă doriți ca cursanții să vadă tot glosarul integral, setați opțiunea la „Yes”.

Edit always (editare permanentă) Dacă doriți ca elementele glosarului să fie permanent accesibile pentru editare, setați opțiunea la „Yes”.

6. Selectați opțiunile de notare:

Allow entries to be rated (permiteți aprecierea elementelor glosarului)

Elementele glosarului pot fi apreciate de către formator, dar și de cursanți. Selectați “Only teachers” sau “Everyone” din meniul „Users”. Apoi selectați scala de apreciere. Puteți de asemenea restricționa perioada de timp când este permisă notarea..

7. Selectați opțiunile generale ale modulului:

Group mode

Altă locație pentru a seta modul de grup pentru activitate. Dacă modul este setat pentru tot cursul, setarea va fi ignorată.

Visible

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Determină dacă cursanții pot vedea activitatea sau nu.

8. Click pe butonul “Save changes” din partea de jos a paginii.

Există o mulțime de opțiuni în configurarea glosarului. Ele deschid o mulțime de posibilități interesante, care le vom discuta în continuare. Acum vom studia adăugarea elementelor în glosar și unele operații avansate.

Utilizarea Glosarelor

Odată ce ați creat un glosar, ar fi bine să adăugați în el câteva noțiuni, astfel încât cursanții să aibă un model pentru lucru. Aspectul glosarului este un pic neobișnuit la început. Descrierea glosarului se află sub bara de navigare Moodle. Bara de căutare – sub descrierea glosarului. Opțiunea “Search full text” permite căutarea cuvântului dat în orice poziție din text.

Mai jos este plasat butonul “Add a new entry” apoi patru opțiuni de afișare:

Browse by alphabet (după alfabet)

Cursanții pot urmări elementele glosarului după prima literă a cuvântului, selectată în această casetă.

Browse by category (după categorie)

Puteți crea categorii de cuvinte și le faceți accesibile pentru cursanți în procesul de căutare în glosar.

Browse by date (după dată)

Vizualizați elementele glosatului după data ultimei editări.

Browse by Author (după autor)

Dacă cursanții dispun de dreptul de a introduce elemente în glosar, este un mod simplu de a vedea cine și ce a introdus.

În partea dreapta sus a paginii, mai jos de butonul “Update this Glossary” sunt câteva linkuri:

Import entries (importare elemente)

Puteți importa glosare din cadrul cursului sau din alte cursuri.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Export entries (exportare elemente)

Puteți exporta glosarul cursului într-un fișier plasat în zona fișierelor de curs. Puteți descărca ulterior fișierul pe calculatorul local și apoi să îl încărcați la alt curs.

Waiting approval (așteptare aprobări)

Dacă aprobarea predefinită este setată la No, linkul va apare cu indicatorul numeric al elementelor care așteaptă aprobarea. Un click pe link va lista elementele, cu pictograme pentru aprobare în dreptul fiecărui element.

Odată orientat în structura paginii, puteți adăuga elemente în glosar singur.

Adăugarea elementelor

Un click pe butonul “Add a new entry” vă acordă acces la pagina de definire a elementelor.

Pentru a adăuga un element al glosarului:

1. În pagina „Glossary” click pe butonul “Add a new entry”.
2. Introduceți noțiunea care doriți să o definiți în caseta „Concept”
3. Adăugați definiția noțiunii.
4. Dacă ați definit categorii în “Browse by category”, puteți defini categoria pentru noțiunea introdusă. Vom cerceta introducerea categoriilor în următoarea secțiune.
5. Dacă există sinonyme care doriți să le includeți, le adăugați în zona „Keyword(s)”. introduceți un cuvânt pe linie.
6. Dacă doriți să adăugați un fișier atașat, cum ar fi o imagine sau articol îl puteți atașa în zona „Keyword(s)”.
7. Dacă doriți a noțiunea să fie linkată automat în curs, bifați caseta “This entry should be

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

automatically linked”. Dacă ați selectat linkajul automat, casetele de bifare următoare determină dacă linkurile sunt case senzitive și dacă doar cuvintele integrale sunt linkate.

8. Click butonul “Save changes” și adăugați cuvântul în glosar.

Categorii de Glosare

Categoriile vă ajută să organizați elementele din glosar. Dacă ați activat linkajul automat, mumele categoriilor vor fi linkate împreună cu elementele individuale.

Pentru a crea o categorie de glosar:

1. Click pe tabul “Browse by category” de pe pagina principală a glosarului.
2. Click butonul “Edit categories” din partea stângă a paginii.
3. Click butonul “Add category” de pe pagina „Categories”.
4. Dați nume categoriei.
5. Selectați dacă numele categoriei să fie linkat automat.
6. Click butonul “Save changes”.

Dacă ați selectat opțiunea de a linka numele categoriei, orice apariție a acestor cuvinte va fi o legătură. Când un cursant va face click pe link, va fi dus la pagina glosarului “Browse by category”.

Linkajul automat

Odată ce ați adăugat un element la glosar și ați activat linkajul automat, orice apariție a noțiunii din glosar va avea link la definiția sa. De exemplu, dacă ați definit noțiunea “Moodle” în glosar, oriunde nu ar utiliza cineva această noțiune: în forum, evaluare, pagină HTML sau text, sau chiar într-un câmp de descriere, cuvântul va fi activ.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Dacă faceți click pe cuvântul activ, va apare o fereastră flotantă cu definiția noțiunii.

Importul și Exportul elementelor de Glosar

După ce ați creat glosare, e posibil să doriți să le distribuiți între grupe sau formatori. Din fericire puteți importa și exporta noțiunile din glosar, fără a distribui întregul curs.

Pentru a exporta noțiunile din glosar:

1. Urmați linkul “Export entries” din partea sus dreapta a paginii principale a glosarului.
2. Click butonul “Export entries to file”.
3. Salvați fișierul XML generat automat pe calculator.

Pentru a importa noțiunile din glosar prin un fișier XML:

1. Urmați linkul “Import entries” din partea sus dreapta a paginii principale a glosarului.
2. Selectați fișierul XML cu noțiunile exportate pe calculatorul local.
3. Selectați destinația pentru noile noțiuni: glosarul curent sau unul nou.
4. Dacă doriți să importați datele despre categorii, bifați caseta.
5. Click pe butonul “Save changes”. Veți primi un raport despre noțiunile și categoriile adăugate în glosar. Dacă permiteți prezența duplicatelor în glosar, la import toate vor fi adăugate ca definiții noi. Altfel ele nu vor putea fi importate.

Bloguri

Termenul “blog” este o contracție a “web log.” Blogul este o formă a unui jurnal online, folosit de milioane de oameni de pe glob pentru a se autoexprima și a comunica cu apropiații lor. Autorul blogului de obicei îl organizează cronologic, ca o serie de postări. Chiar dacă grupuri întregi contribuie la dezvoltarea unui blog, există de obicei un autor central al fiecăruia.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Blogurile își cresc importanța în toată lumea. Sunt utilizate de oricine: de la adolescenți, care le folosesc pentru a discuta problemele de școală până la corporațiile mari, care discută direct cu clienții; partidele politice, etc..

În Moodle a fost realizat instrumentul blog pentru utilizatori. Blogul Moodle are numite avantaje și dezavantaje în comparație cu alte platforme de blogging.

Utilizare Blog

Blogurile Moodle sunt axate pe utilizator— fiecare are blogul propriu, care nu e legat de curs. Pagina de profil conține tabul Blog pentru accesarea paginii de blog.

Dacă pagina de profil nu conține tabul Blog, contactați administratorul de sistem și rugați să activeze opțiunea.

Adăugarea postărilor pe Blog

Pentru a adăuga un element pe blog:

1. Click tabul Blog pe pagina de profil.
2. Click linkul “Add a new entry” în blocul „Blog Meniu”.
3. În pagina “Add a new entry”, scrieți postarea și dați-i un titlu.
4. Dacă doriți să atașați un fișier (RTF document sau imagine) click butonul „Browse”, găsiți fișierul pe calculator, apoi click „Open”. Asigurați-vă că documentul nu depășește limita de dimensiune prestabilită pentru atașamente (setată de administratorul de sistem).
5. Selectați pentru cine publicați postarea (cine o va vedea). Există trei opțiuni:
 - Yourself — postarea este o schiță pe care o vede doar autorul
 - Oricine pe site
 - Oricine în lume
6. Selectați tagurile adecvate postării și adăugați câteva taguri definite de utilizator.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

7. Click butonul “Save changes”.

Puteți edita blogul în orice timp, folosind legătura „Edit”. Dacă doriți, puteți modifica opțiunea de publicare, sau chiar lichidarea completă a blogului.

Vizualizarea postărilor pe Blog

Puteți vedea propriile postări în tabul Blog din pagina profilului “View my entries” , blocul „Blog Meniu”.

Puteți vedea postările pentru toți cursanții cursului, unei grupe particulare, făcând selecția prin tabul Blogs din pagina participanților la curs.

Alternativ, puteți alege să vedeți toate postările pe blog prin linkurile din blocul „Blog Tags”.

Vizibilitatea Blogului

Implicit toți utilizatorii de pe site pot vedea toate blogurile prin linkurile “View site entries” din blocul „Blog Meniu”. Totuși, administratorul de sistem poate restricționa vizibilitatea blogurilor astfel încât utilizatorii să poată vedea doar blogurile colegilor de curs sau grupă.

Taguri de Blog

Un tag este un cuvânt cheie sau termen relevant, asociat unei postări pe blog, care descrie și clasifică informația pentru utilizare ulterioară. De obicei o postare pe blog are unul sau câteva taguri asociate.

Puteți adăuga taguri noi în procesul de adăugare sau editare a postării pe blog. Există două tipuri de taguri:

Taguri definite de utilizator

Taguri personale, care pot fi adăugate de orice utilizator

Taguri Oficiale

Adăugate de administrator și accesibile pentru orice utilizator de site

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Dacă doriți să adăugați în calitate de profesor taguri oficiale, contactați administratorul de sistem pentru a active această capacitate.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 3 Noțiuni relevante cu referire la cursurile online

Tipologia cursurilor online

După organizare în timp a activităților cursului sunt stabilite două categorii de activități de învățare: *sincrone* și *asincrone*. Divizarea este una generală și se referă atât la instruirea tradițională, cât și la eLearning. În continuare vom cerceta aspectele organizaționale ale activităților de eLearning.

Învățarea asincronă, de obicei facilitată de medii cum ar fi email, grupuri de discuții, resurse web, menține relațiile de lucru între cursanți și instructori, chiar dacă participanții la procesul de învățare nu pot fi online în același timp. Aceasta este componenta cheia a unei învățări flexibile.

De cele mai multe ori cursurile asincrone sunt selectate pentru a combina învățătura cu serviciul, familia, alte activități – în general, pentru că natura cursanților este asincronă. E-Learningul asincron permite cursanților să se conecteze la mediul de învățare în orice moment de timp și să folosească resursele puse la dispoziția lor de către instructori. Pe de altă parte, aceeași facilitate o au și instructorii, care pot monitoriza progresul cursanților în momente de timp, comode pentru ei.

Învățarea sincronă este directă, în timp real (de obicei programată apriori). Ea are la baza sa interacțiuni directe, orientate spre învățare. Diferența dintre eLearningul sincron și prelegerile clasice (față în față) este determinată de amplasarea distanțată a instructorului (formatorului) și cursanților (formabililor/ auditoriului). O altă caracteristică importantă a elearningului sincron este folosirea canalelor digitale de comunicare.

Componentele și diferențele dintre activitățile sincrone și asincrone sunt date în următorul tabel:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Învățarea asincronă		Învățarea sincronă	
Caracteristici	Realizare prin	Caracteristici	Realizare prin
Timp real	Mesaje instantane	Acces sau interacțiuni	E-mail
Directă	Chat online	intermitente	Discuții fragmentate
Programată (din timp)	Difuzare video în direct	Autoorganizare	Table de discuții
Colectivă și colaborativă	Conferințe audio	Comunicare individuală	Traininuri Web
Simultană	Conferințe video	Învățare individualizată	Producere video
Concurentă	Conferințe web	Disponibilitatea resurselor în orice moment de timp Resurse create apriori	Suporturi de date Traininguri la calculator

Comunicarea în e-learning – Până în prezent au fost identificate trei tipuri esențiale de comunicare pentru construcția și menținerea comunităților de e-learning: *cu referire la conținuturi* (resurse) de învățare, *de planificare a sarcinilor*, *de support social*. Comunicarea legată de conținuturi este esențială pentru procesul de învățare. La fel ca în instruirea tradițională, e-cursanții trebuie să aibă posibilitate de a pune întrebări, face schimb de informații și idei. La fel de important este și suportul pentru planificarea activităților, în special în situațiile când instruitul produce un anumit tip de produs, de exemplu un test (individual sau în colaborare cu colegii). În final relațiile sociale sunt importante pentru crearea unei atmosfere care stimulează învățarea colaborativă.

Tipuri de comunicare

Tipul de flux informațional	Exemple
-----------------------------	---------

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Cu referire la conținuturi	Întrebări sau răspunsuri care țin de conținuturile educaționale; Schimb de informații; Exprimări ale ideilor și gândurilor cu referire la curs
Planificare a sarcinilor	Planificarea activităților, repartizarea sarcinilor, coordonarea eforturilor comune, revizuirea drafturilor; Negocierea și rezolvarea conflictelor
Suport social	Tovărășie, sprijin emoțional, sau consiliere; exprimarea emoțiilor; acordarea sprijinului în situațiile problemă; (ex. dificultăți tehnice care pot fi soluționate online); discuții la teme diferite de cele legate de curs.

Instruirea asincronă sporește abilitățile celor instruiți de a procesa informațiile în scopul obținerii din ele a cunoștințelor necesare. Tematica discuțiilor asincrone este orientată în special către subiectele de curs, întrebările puse și răspunsurile obținute sunt formulate mai clar, explicit deoarece participanții la discuție nu sunt presați de necesitatea comunicării instantane.

Instruirea sincronă – În procesul de comunicare sincronă are loc o creștere a stimulării psihologice, în consecință crește motivația pentru învățare. Perceperea informațiilor este realizată nu doar direct, dar și prin intonație (sunet), expresie a feței (video), gesturi.

Exemplu: o conversație cu volum de 600 cuvinte despre o problemă propusă unui grup durează aproximativ 6 minute în sesiunile față în față și aproximativ o oră în varianta online.

Indiscutabil, modelele sincrone și asincrone de organizare a cursurilor se completează reciproc. Un curs reușit nu este în întregime sincron sau asincron, el va conține activități comune ambelor modele. De exemplu: activități sincrone pentru orele de prelegeri, activități practice asincrone, analiza asincronă a activităților și evaluări sincrone.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Cînd, cum și de ce trebuie de utilizat activități sincrone sau asincrone? Pentru cursurile online alegerea corectă a tipului de activitate este o componentă importantă a succesului. Combinația tipurilor de activitate asigură o varietate de moduri, în care cursanții și instructorii fac schimb de informații, colaborează, și se cunosc reciproc. În majoritatea cazurilor (cum a fost menționat și anterior) procesul de învățare caracteristic cursanților este asincron și acest fapt trebuie luat în considerație. Discuția problemelor complexe este rațional de efectuat prin intermediul video și audioconferințelor, mesageriei instantane, și poate chiar prin sesiuni f2f – aceasta va permite o percepere mai bună a informației și o cunoaștere reciprocă directă. Tot odată, discuția subiectelor care necesită un timp sporit pentru reflecție, activitățile preferabile sunt cele asincrone și mediile de comunicare tip email, blog, table pentru discuții. Următorul tabel conține unele recomandări, privind utilizarea învățării sincrone versus celei asincrone:

Cînd, de ce și cum de folosit instruirea Asincronă versus Instruirea sincronă

	E-Learning asincron	E-Learning sincron
Cînd?	Reflecții în subiectele complexe Imposibilitatea instruirii sincrone din motive de serviciu, familie, etc.	Discuții a unor probleme mai puțin complexe Cunoașterea reciprocă Planificarea sarcinilor
De ce?	Cursanții au mai mult timp pentru reflecții, deoarece nu se cere un răspuns imediat.	Cursanții sunt mai organizați și motivați, deoarece se cere un răspuns imediat
Cum?	Folosind medii de comunicare cum ar fi e-mail, table de discuții și bloguri.	Folosind medii de comunicare cum ar fi: video și audioconferințe, web conferințe, mesagerie instantă, chat, sesiuni f2f.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Exemple	Pentru reflectarea progresului în cadrul studierii unui curs cursanților li se cere crearea și menținerea unui blog tematic Cursanților li se propune distribuția opiniilor cu privire la subiectele cursului discuții critice în comun a ideilor, critica constructivă a soluțiilor propuse.	Cursanții care au de efectuat activități de grup, pot fi sfătuiți să folosească mesageria instantă pentru a se cunoaște reciproc, pentru schimb de idei și planificare de activități. Instructorul, care dorește să prezinte concepte generale din diverse surse în formă simplificată, poate folosi pentru aceasta videoconferințe sau web conferințe.
---------	---	---

Clasificarea tehnologiilor de eLearning sincron

Spectrul de tehnologii pentru elearningul sincron pare inițial foarte larg și complicat. Instrumente noi apar cu regularitate; instrumentele existente sunt frecvent modernizate sau extinse. În timp ce instrumentele se transformă, converg și se reconfigurează, termenii și etichete asociate acestora devin mai flexibili și universali.

Un punct de start reușit în studierea domeniului este identificarea categoriilor elearning-ului sincron:

- teleconferințe:
 - audioconferințe
 - videoconferințe;
- webcasting;
- jocuri și simulatoare;
- conferințe Web.

Teleconferințe

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Termenul este unul specific și este folosit în mod diferit de categorii diferite de utilizatori. Unii asociază prefixul “tele” (în sens de “la distanță”) cu telefonía și utilizează termenul ca sinonim al audioconferințelor; alții îl asociază cu televiziunea și îl folosesc cu sens de videoconferință.

Uneori este folosit ca un termen generic pentru a denota orice tip de conferință bazată pe tehnologie. Pentru a evita confuțiile pentru viitor se recomandă să folosiți termenii specifici pentru fiecare tip de activitate.

Audioconferințe – Pornind inițial de la o simplă comunicare telefonică, audioconferința nu a putut să devină un instrument eficient de învățare, decât după integrarea ei cu instrumentele moderne de comunicare: difuzarea largă prin canale digitale și integrarea unor materiale suplimentare, cum ar fi, de exemplu, diapozitive sau ecranul partajat al lectorului. Un alt stimul pentru utilizarea eficientă a audioconferințelor este telefonía mobilă, care permite organizarea convorbirilor de grup.

Dintre sistemele software specializate în organizarea audioconferințelor poate fi menționat Skype, în distribuție liberă; Microsoft NetMeeting (din componența sistemului operațional Windows); sistemele comerciale pentru audioconferințe iPROConference Meeting și iLinc.

Unul dintre cele mai populare instrumente pentru organizarea audioconferințelor este Skype. Pentru a iniția o audioconferință este suficient ca moderatorul să formeze un grup din participanții la conferință și să efectueze un apel de grup.

Deoarece aplicația are o interfață și un system de asistență în limba română, vom omite descrierea procesului de instalare și utilizare standard Skype.

Videoconferințe

Activități sincrone cu transmitere de imagini video și secvențe sonore, realizate prin linii dedicate de viteză mare sau canale Internet. Pot fi individuale (doi participanți) sau multipoint (numărul participanților poate varia în dependență de tipul activității și performanța sistemelor folosite).

Fiind un instrument de excepție pentru învățarea sincronă videoconferințele asigură cea mai mare apropiere de activitățile față în față prin calitatea înaltă a secvențelor video și audio transmise.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Există două abordări diferite ale organizării videoconferințelor:

- *Sisteme hardware pentru videoconferințe:* produse Tunderberg, Cisco, formate din seturi de camere, monitoare și dispozitive de comandă distribuite între punctele de participare, interconectate prin linii comunicaționale dedicate (sau Internet).

Avantaje: calitate înaltă a semnalului video și a sunetului, stabilitate, număr extins de participanți.

Neajunsuri: puncta de participare fixe. Imposibilitatea de conectare individuală.

Utilizare: realizarea simultană a prelegerilor în câteva instituții, consultații și consilii online etc.

- *Sisteme software pentru videoconferințe:* produse Dwyco, Skype, iVisit și a altor producători, bazate pe utilizarea doar a unei camere web, atașate la calculator, a unei aplicații specializate și a canalelor de comunicații Internet. Principiul de funcționare este același ca și la sistemele specializate, doar calitatea imaginii și a sunetului variază în dependență de echipamentele instalate la fiecare calculator în parte și de capacitatea canalelor de comunicare. Există atât sisteme pentru videoconferințe în distribuție liberă cât și comerciale. Pentru conferințele în două puncte poate fi utilizat cu succes Skype sau iVisit (care este gratuit în versiunea pentru doi utilizatori). Pentru conferințe multipoint poate fi utilizat CDC 32 (Dwyco) sau alte sisteme analogice.

Utilizarea în formarea adulților este foarte variată: de la lecții și prezentări practice ale formatorului, aflat într-un mediu adecvat (cercetarea unui fenomen) până la modelarea activităților f2f cu distanțarea și distribuirea auditoriului. Suplimentar, sistemele pentru videoconferințe permit partajări de ecran și transmiterea resurselor educaționale către participanții la conferință. Apariția și dezvoltarea rapidă a serviciilor mobile din categoria 3G a permis flexibilizarea și mai mare a prezenței auditoriului și moderatorului la videoconferință. Setul minim de echipament necesar pentru un participant la videoconferință este format din calculator cu cameră web, microfon și conexiune la Internet (pentru participanții activi). Participanții „pasivi” care doar ascultă și urmăresc videoconferința online nu au nevoie de cameră web.

Webcasting

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Este o noțiune generală pentru toate tehnologiile Internet de transmitere audio și video de la o sursă unică către utilizatori multipli. Suplimentar, procesul de comunicare în webcasting este unidirecțional de la sursă către utilizatori.

Webcastingul este folosit în special pentru difuzarea în stil prezentational a lecțiilor, precum și pentru învățarea dispersată, când auditoriul mare este separat în diverse locații. Limitarea interacțiunii între participanți are drept rezultat minimizarea cerințelor față de resursele de comunicare și hardware, ceea ce face ca webcastingul să devină una dintre cele mai populare metode de predare sincronă. Printre neajunsuri se pot menționa dimensiunile mici ale ferestrei video, dar ea poate fi mărită considerabil prin resurse software fără pierderi evidente ale calității – imaginile transmise nu conțin elemente dinamice dominante. Un alt neajuns este imposibilitatea revenirii la materia prezentată. Aici poate fi folosită opțiunea sistemelor de webcast pentru stocarea înregistrărilor (ustream, de exemplu). Crearea unui cont pentru webcasting și utilizarea lui este la fel de simplă ca și în cazul contului de email.

Jocuri și simulatoare

Sunt medii virtuale care interacționează și se ajustează în timp real la acțiunile celui instruit. Jocurile și simulatoarele permit învățarea intensivă prin practică, fără a suporta cheltuielile care însoțesc același proces pe dispozitive reale.

Exemple frecvente de utilizare a simulatoarelor apar în instruirea piloților și a conducătorilor auto, în general – în instruirea profesională, acolo unde trebuie să fie dezvoltate reflexele psihomotorii. Jocurile educaționale dezvoltă gândirea logică, capacitatea de a rezolva diverse probleme în timp redus.

Web conferințe

Sunt aplicații extreme de interactive, care folosesc comunicațiile Internet, cu instrumente performante de comunicare (colaborare) (audio și video bidirecțional, aplicații distribuite, table pentru discuții, sisteme de testare, sondaje, votări etc.).

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Sistemele sunt scalabile și pot întruni atât grupuri mici, cât și grupuri distribuite de pînă la cîteva sute sau mii utilizatori. Un efect deosebit de puternic se capătă în cazul realizării activităților facultative, unde interesul participanților e catalizat de “cererea internă” pentru cunoștințe și colaborare. Conferințele web permit o transmitere sincronă a cunoștințelor, experienței, ideilor. Structura plană multipunct-multipunct permite învățarea reciprocă. Apar și beneficii secundare, cum ar fi comunitățile web, grupurile de interese.

În general conferințele web, la fel ca și celelalte instrumente sincrone sunt orientate către elementele de învățare de “nivel înalt”: analiză, sinteză, socializare.

Instrumentul permite instructorului (instructorilor) să ilustreze diversitatea cunoștințelor între participanți și să stabilească consensul între grupurile de cursanți, stimulînd astfel învățarea colaborativă.

Clasificarea tehnologiilor de eLearning asincron

Metodologiile pentru învățarea asincronă sunt mai puțin dezvoltate decît cele sincrone.

Principalele categorii de activități asincrone sunt:

Email sau liste de mail:

Sunt tehnologii de comunicare pentru transmiterea asincronă manuală sau automată a mesajelor și a conținuturilor de învățare în format digital (în formă de fișiere atașate). Fluxul invers (de la cursant către instructor) poate să conțină întrebări cu referire la curs, sarcini de învățare realizate etc. Fiind unul dintre primele instrumente de comunicare digitală online, emailul rămâne cel mai popular și pînă în prezent. La furnizorii de formare, sistemele de mail pot fi integrate în LMS, ceea ce permite o contorizare a intensității

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

comunicării între cursanți și instructor. O alternativă sunt sistemele de email gratuit, integrate cu chat text, sonor și video (google, yahoo etc).

Grupuri de discuții (forumuri)

Asociații voluntare sau informale de persoane (formate prin aderări personale, conferințe online, site-uri web) pentru schimb de idei, informații, precum și sugestii privind probleme, subiecte, etc, de interes comun. Grupurile de discuții sunt unul din liderii de popularitate Internet. Sunt trei tipuri de grupuri de discuții:

- Liste informative: Se transmit doar mesaje pentru informare Grupuri de discuții - au loc exclusiv discuții
- Combinație între mesaje de informare și discuții - în această situație va predomină mesajul informativ sau discuțiile

Newslettere –

pot conține mesaje informative sau opinii;

Clasificarea anterioară este una fuzzy - există o interpătrundere a categoriilor de grupuri de discuții. Avantajul lor față de mailurile obișnuite este posibilitatea unor anunțuri sau răspunsuri generale, comunicării în grup, soluționării mai rapide a problemelor. Instructorul are și rolul de moderator al grupului, controlând și comentând conținuturile propuse pentru plasare de către participanții la grup.

Sistemele de management al instruirii, de exemplu Moodle, permit integrarea în materialele de curs a grupurilor de discuții.

Wiki

Sunt site-uri web care permit crearea și editarea simplă a unui număr de pagini interlegate folosind mediul unui browser web cu ajutorul unui limbaj de marcare simplificat sau a unui editor de texte tip WYSWYG. Siturile *Wiki* sunt de obicei gestionate de aplicații software specializate și se folosesc pentru crearea resurselor

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

colaborative, a site-urilor pentru grupurile de interese, pentru note personale în internet, intranet și sisteme de management al învățării. Un exemplu de wiki sunt site-urile Google.

Blog

este o contracție a cuvintelor web log și se clasifică ca un site web, gestionat de un autor prin adăugarea periodică a comentariilor, descrierilor a evenimentelor, imaginilor, video, și a altor materiale ce țin de o temă anumită. Materialele blogului de obicei sunt afișate în ordinea inversă plasării (primul afișat este ultimul material plasat).

De cele mai multe ori blogurile descriu o temă particulară, altele sunt jurnale personale. Un blog tipic conține o selecție de texte, imagini, video, precum și linkuri către alte bloguri, pagini web și resurse web. O particularitate specifică a multor bloguri este posibilitatea de a posta comentarii la materialele publicate. Astfel, blogurile devin o generalizare a grupurilor de discuții, combinând elementele funcționale ale forumului cu cele ale unui site.

Blogurile reprezintă un instrument universal pentru instruirea asincronă, permit individualizarea instruirii, comunicarea între cursant și instructor, precum și între cursanți, urmărirea progresului învățării.

Crearea blogurilor este un proces maxim automatizat, bazat pe tehnologiile web 2.0. Sistemele pentru crearea și gestionarea blogurilor sunt în majoritatea lor gratuite (de exemplu www.wordpress.com).

Realizarea și publicarea on-line a materialelor didactice pentru sistemul blended learning

Există două modalități de creare a materialelor didactice pentru un curs on-line în sistemul Blended Learning: transferul documentelor existente pentru educația de tip tradițional în format digital și transformarea acestora, astfel încât să satisfacă cerințele unui astfel de curs. Cea de-a doua modalitate constă în transformarea materialelor existente astfel încât cursul să fie unul dinamic. Așadar, conținutul unui astfel de curs nu este numai transferat, ci, folosind instrumentele existente pe platformă, se va efectua o conversie

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

într-un format specific educației de tip Blended Learning. În continuare vor fi prezentate principalele instrumente de tip Course și Web Authoring, dar și crearea unui conținut nou specific acestui tip de cursuri.

Datorită specificului educației Blended Learning materialele didactice prezentate on-line trebuie să îndeplinească o serie de condiții pentru a fi considerate eficiente: conținutul lor să poată fi modificat și actualizat cu ușurință, parcurgerea acestora să asigure îndeplinirea obiectivelor cursului, prezentarea lor să fie atractivă și logic structurată, să se asigure posibilitatea unor interacțiuni între cursant și conținut, între cursanți, între cursant și formator, precum și facilități pentru evaluarea cunoștințelor. Materialele realizate deja în format electronic (ex: folosind o suită Office) constituie un avantaj substanțial în procesul de transformare. Conversia materialelor didactice tradiționale în format Blended Learning implică două etape:

- conversia fișierelor în format accesibil pe web (etapa cea mai simplă și accesibilă);
- conversia conținutului în format Blended Learning (etapa cea mai complexă).

Conversia fișierelor unui curs

Conversia fișierelor cursurilor tradiționale din formatul electronic existent în format accesibil pe web se impune atunci când formatul acestor fișiere nu se poate utiliza on-line.

Conversia propriu-zisă se realizează în funcție de formatul acestor fișiere, de obicei prin instrumente specifice care sunt integrate în pachetul Office, sau prin tehnologii disponibile separat în cadrul altor pachete software profesionale. Formatul PDF, prin natura sa, elimină majoritatea problemelor referitoare la modul de afișare a conținutului. Pentru conversia la PDF se poate folosi pachetul Office care integrează facilitățile necesare conversiei, se pot instala imprimante virtuale care să „imprime” conținutul unui fișier în format PDF (ex: CutePDF sau Foxit) sau se pot instala elemente de tip plug-in pentru facilitarea conversiei (ex: plug-in Foxit pentru pachetul Microsoft Office).

Conversia în format PDF, HTML, XML, Flash. Dintre aceste formate cel mai des utilizat format pentru publicare pe web a documentelor este formatul PDF (dezvoltat de compania ADOBE: www.adobe.com)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

care oferă o serie de facilități extrem de importante pentru realizarea materialelor didactice de tip Blended Learning. Principalul avantaj al conversiei fișierelor în format PDF este acela că toți utilizatorii vor vizualiza exact același conținut atât în format tipărit, cât și pe monitoarele calculatoarelor și, respectiv, pe ecranele dispozitivelor mobile (smartphones, tablete etc).

Formatele web: HTML, XHTML, CSS etc. sunt utilizate în special pentru publicarea on-line a documentelor, iar formatul XML facilitează exportul datelor și informațiilor într-un mod structurat. Există o serie de programe software care facilitează conversia dintr-o serie de formate uzuale învățământului tradițional în formate accesibile web și specifice Blended Learning.

Conversia conținutului unui curs în format blended learning

Un curs eficient în format Blended Learning trebuie să fie următoarele:

- centrat pe cursant (în învățământul tradițional este centrat pe formator);
- structurat logic și atractiv: textul trebuie să fie completat cu imagini grafice, tabele, scheme, animații, simulări sugestive, hyperlink-uri etc.;
- interactiv: trebuie să existe aplicații multimedia și mijloace de autoevaluare incluse în curs, care să ofere feedback privind progresul cursanților și gradul de înțelegere al conținutului.

Pentru transformarea unui curs în format Blended Learning este necesar să se țină cont de specificul fiecărei discipline, dar și de materialele deja existente în format electronic. Astfel, se poate stabili dacă este necesară doar conversia fișierelor sau este recomandată și conversia conținutului sau crearea de materiale noi utilizând instrumentele de tip *Course și Web Authoring*.

Realizarea materialelor didactice on-line

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Dacă sunt necesare prelucrări specializate ale materialelor didactice convertite la Blended Learning sau dacă se dorește crearea unui conținut absolut nou pentru un anumit curs în format Blended Learning, se recomandă utilizarea unor instrumente și tehnologii de tip Course și Web Authoring.

Instrumentele de tip Course Authoring oferă următoarele facilități:

- crearea paginilor de conținut al cursurilor (HTML, XML, PDF etc.) care pot integra o serie de formate de fișiere multimedia (image, audio, video, animații, simulări etc.) având la bază colecția de template-uri predefinite și posibilitatea conversiei fișierelor din diverse formate (Word, Power Point, Excell, PDF etc.);
- organizarea conținutului pe module și capitole/lecții, astfel încât să se asigure cursanților o parcurgere cât mai eficientă și clară a cursului respectiv;
- crearea de teste și furnizarea de feedback, cu scopul de a vizualiza progresul cursanților în procesul de învățare, respectiv pentru notarea cursantului și generarea de rapoarte.

Instrumentele de tip Web Authoring oferă următoarele facilități importante pentru:

- crearea și editarea paginilor/site-urilor web prin intermediul unor interfețe grafice intuitive și simple (utilizând cât mai puțin cod HTML), având la bază colecții de template-uri și stiluri;
- previzualizarea paginilor;
- gestionarea paginilor HTML sub formă de directoare, ștergerea sau redenumirea paginilor fără a afecta link-urile existente;
- standardizarea formatului (layout) paginilor, a culorilor, a icon-urilor pentru asigurarea unui aspect unitar al întregului site;
- crearea butoanelor și meniurilor, precum și inserarea script-urilor pentru realizarea de pagini dinamice și interactive.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 4 Organizarea unui curs în format blended learning

1. Se va porni de la fișa disciplinei pentru identificarea obiectivelor cursului. Acest pas este deja cunoscut formatorilor, el fiind rezolvat cu ușurință prin integrarea automată a fișei în cadrul platformei de BL.
2. Se va alocă timpul de lucru necesar fiecărui obiectiv. Platforma de BL conține deja calendarul cursului, formatorul având posibilitatea de adăugare a unor documente referitoare la ceea ce trebuie discutat în cadrul fiecărei întâlniri. Aceste documente pot rămâne nepartajate cu restul participanților la activitate și vor fi folosite ca referință pentru a evalua progresul în cadrul cursului.
3. Identificarea numărului de săptămâni pentru fiecare obiectiv presupune împărțirea capitolelor complexe în mai multe secțiuni și alocarea acestora săptămânii corespunzătoare. Planificarea cursului se poate face direct din platforma de Blended Learning.
4. Pentru fiecare secțiune a cursului se vor adăuga resursele necesare. Formatorul poate încărca diverse materiale pe pagina cursului. O parte dintre resurse vor fi partajate direct cu cursanții, alte resurse pot fi ascunse inițial cursanților și partajate mai târziu sau pot fi folosite numai de către formatori. În acest caz, un formator poate apela la simplul transfer al documentelor, dacă acestea sunt prezente deja în format digital. Platforma conține diverse instrumente ce permit integrarea cu formatele de fișiere cele mai utilizate de către formatori. În cazul în care acest lucru nu este posibil, se poate recurge la transformarea lor într-un format compatibil.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Realizarea unui curs interactiv – nivel de bază

1. Identificarea obiectivelor pe baza fișei disciplinei. Acest pas este asemănător cu cel prezentat în secțiunea anterioară.
2. Identificarea numărului de activități.
3. Stabilirea numărului de săptămâni necesare fiecărei activități.
4. Pentru fiecare săptămână se vor adăuga resurse interactive care să permită aprofundarea materiei:
 - a. Adăugarea unei prezentări de tip PowerPoint. Acest tip de resursă este folosită în prezent de către majoritatea formatorilor și conține în principal un rezumatul lecției, precum și schematizarea și abstractizarea concepte complexe. Acest tip de prezentare poate fi folosit ca suport în timpul activității, dar și partajat apoi cu cursanții pentru a-i ajuta la recapitularea conceptelor de bază. În această privință, platforma oferă instrumentele necesare partajării la o dată ulterioară predării.
 - b. Adăugarea de resurse video. Utilizarea acestui tip de resursă a luat amploare în ultima vreme, fiind folosită în special pentru scurte exemple practice sau întărirea unei idei. Un alt mod de utilizare a resurselor video constă în partajarea lor cu cursanții, astfel încât aceștia să poată viziona clipul la o dată ulterioară cursului, reducându-se astfel incompatibilitatea între ritmul unic al predării și ritmurile individuale de procesare a informației. Formatorul poate opta pentru înregistrarea în totalitate a unei prelegeri sau doar a unor exemple relevante. În cazul în care un formator are materialele deja încărcate folosind serviciile unui terț, platforma îi pune la dispoziție instrumentele necesare preluării direct de pe site- ul aceluși furnizor. De asemenea, se pot distinge trei tipuri de clipuri video:
 - Cel mai folosit tip de clip video este cel în care formatorul înregistrează conținutul ecranului sau a unei ferestre și adaugă o parte audio cu rol explicativ. Acest tip poate fi folosit doar în cadrul disciplinelor a căror activitate se bazează pe folosirea calculatorului.
 - Un alt tip de clip video este cel în care formatorul se înregistrează în timp ce predă o lecție. El poate folosi toate resursele disponibile în cadrul modelului tradițional al

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

cursului, dar poate integra mai bine elementele interactive. Pentru acest tip de clip este nevoie de o cameră video și condiții optime de filmare și înregistrare a sunetului.

- De asemenea, există și un tip de clip video hibrid, în care formatorul poate să înlocuiască tabla cu un program care derulează un slide show sau cu un program care permite editarea grafică a panoului de lucru. În acest scop, formatorul poate folosi dispozitive cu touch screen, de exemplu tablete, iar conținutul ecranului va fi preluat dinamic de către programul de captare a imaginii. Această integrare permite eliminarea unor deficiențe ce pot apărea din cauza condițiilor de filmare. De exemplu, nu mai este nevoie de folosirea unor surse de lumină pentru iluminarea conținutului tablei și, de asemenea, formatorul poate aduce oricând în prim plan orice componentă a prezentării.
- c. Adăugarea unui test grilă. Testele grilă pot fi integrate pe parcursul fiecărui curs sau, separat, la sfârșitul acestuia. Integrarea testelor grilă în curs reprezintă o modalitate de autoevaluare oferită cursanților, fiind posibilă corelarea lor cu textul lecției, astfel că, în cazul în care un cursant nu poate răspunde la o întrebare, acesta va fi redirecționat la pagina aferentă din textul lecției. Acest tip de teste se aseamănă cu întrebările formulate de către formatori în timpul predării și au ca scop aprofundarea cunoștințelor. De asemenea, un test grilă poate fi distribuit la sfârșitul unei unități de învățare astfel încât formatorul să poată evalua cursanții de mai multe ori în timpul unui semestru.
- d. Adăugarea unor întrebări separate. Formatorul poate adresa întrebări cursanților în momentul în care aceștia au parcurs o parte din lecție. Aceste întrebări au un rol dublu: pe de o parte de aprofundare a cunoștințelor, iar pe de alta de obținere a unui feedback referitor la cunoștințele acumulate de către cursanți. Astfel, un formator poate să observe tipare în cadrul răspunsurilor și să determine punctele slabe și punctele forte ale cursanților.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Realizarea unui curs interactiv – nivel mediu

1. Identificarea obiectivelor se va face pornind de la fișa disciplinei.
2. Se va identifica numărul de activități necesare atingerii obiectivelor didactice.
3. Se va stabili repartizarea materiei pe fiecare săptămână.
4. În cursul fiecărei săptămâni se va adăuga o suită de resurse. Aceste resurse au ca obiectiv aprofundarea cunoștințelor și interacțiunea cu cursanții.
 - a. Adăugarea unei prezentări de tip PowerPoint.
 - b. Adăugarea unor resurse video.
 - c. Adăugarea unui chestionar.

Rezultatele chestionarului pot fi dezbătute în cadrul unei activități de comunicare on-line. De exemplu, formatorul poate crea o cameră de chat prin care să discute cu cursanții punctele tari și punctele slabe ale evaluării. De asemenea, poate să răspundă întrebărilor acestora referitoare la anumite subiecte. Majoritatea formatorilor folosesc deja acest tip de discuție în cadrul cursului tradițional. Principalul avantaj al folosirii platformei de Blended Learning în cadrul unei dezbateri constă în faptul că aceasta poate fi accesată de oriunde, așa că cursanții nu trebuie să se afle într-un cadru formal pentru a primi informațiile necesare.

Un alt avantaj îl constituie eliminarea zgomotului de fond și afișarea fiecărei opinii. În cadrul unei comunicări orale este posibil ca unii cursanți să nu se facă auziți sau anumite persoane să monopolizeze discuția, în schimb, folosind un asemenea instrument, formatorul poate răspunde fiecărui cursant sau poate chiar începe o discuție privată cu acesta, în cazul în care subiectul abordat de el nu prezintă un interes pentru grup. Cadrul non-formal folosind instrumente digitale constituie o metodă foarte bună de comunicare cu persoanele din generația „nativilor virtuali” realizându-se astfel o mai bună legătură între cursanți și materia predată. În ceea ce privește formatorii, aceștia pot organiza oricând o sesiune de chat, nefiind obligați să reducă timpul acordat cursului efectiv.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- d. Adăugarea unor întrebări cu rol de testare a înțelegerii unei porțiuni a cursului. Întrebările reprezintă un mecanism simplu prin care se poate verifica înțelegerea unor concepte fără a aloca un fond de timp semnificativ acestei activități.
- e. Folosirea unei sesiuni de chat pentru consultanță. Majoritatea formatorilor au deja programate ore de întâlnire cu cursanții, așa că folosirea unei camere de chat nu reprezintă decât o extindere a acestui proces. Cursanții pot accesa camera de chat din orice loc, atât timp cât au o conexiune la internet, nefiind necesară deplasarea la facultate. Acest lucru reprezintă un avantaj major pentru cursanții care locuiesc la o distanță destul de mare de facultate, deoarece nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze pentru a discuta cu formatorul. În ceea ce privește formatorul, avantajul major pe care îl aduce camera de chat este posibilitatea de stocare a unei conversații în scopul recitirii acesteia la o dată ulterioară. Așadar, formatorii au posibilitatea de a monitoriza atât întrebările cursanților în scopul extragerii unor tipare, cât și de autoevaluare a răspunsurilor oferite.
- f. Adăugarea unor teme. Formatorii pot adăuga teme pe care cursanții le vor rezolva până la o dată prestabilită. Platforma de Blended Learning oferă un mecanism automatizat de colectare a temelor și de control al datei la care acestea pot fi încărcate. Așadar, formatorul se poate concentra pe alte aspecte ale cursului și nu mai are nevoie să aloce timp colectării temelor. De asemenea, acesta poate utiliza instrumente de detectare a plagiatului, fiind asigurată corectitudinea fiecărui cursant în această privință.

În ceea ce privește cursanții, aceștia pot încărca tema la orice oră, astfel că un termen limită care expira la începutul unei zile va putea fi respectat cu strictețe, eliminându-se decalajul în trimiterea temelor determinat de ziua în care aceștia participă la curs. În funcție de tipul de document preferat de către formatori, aceștia pot efectua adnotări, iar corecturile lor vor fi vizibile în cadrul documentului.

- 5. Verificarea rezultatelor temei. În funcție de tipul temei, aceasta poate fi verificată automat sau manual.
- 6. Publicarea notelor și a corecturii. Formatorii vor publica notele imediat după rezolvarea temei, nefiind

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

necesar să aștepte următorul curs. De asemenea, notarea se va face individual, fără a fi necesară corectarea temelor pe rând din fiecare grupă, reducându- se astfel consecințele efectului Pygmalion.

Realizarea unui curs interactiv – nivel avansat

1. Identificarea obiectivelor bazate pe fișa disciplinei.
2. Identificarea numărului de activități necesare îndeplinirii fiecărui obiectiv.
3. Stabilirea numărului de cursuri alocate fiecărui obiectiv.
4. Pregătirea primului curs:
 - a. Adăugarea unor resurse interactive care să prezinte o imagine de ansamblu asupra cursului. Astfel se poate capta foarte ușor atenția din partea cursanților și li se poate explica necesitatea cursului.
 - i. Resursele video pot conține interviuri cu practicieni, clipuri de prezentare a diverselor companii sau chiar opiniile foștilor cursanți.
 - ii. Resursele de tip slide show vor conține un rezumat al principalelor obiective ale cursului și împărțirii acestora pe săptămâni.
 - iii. Resursele de tip formular de feedback pot fi folosite pentru a sonda așteptările cursanților de la curs. Acest tip de resursă este necesar în special în cazul cursurilor avansate care presupun deja existența unei baze de cunoștințe deținute de cursanți.
 - iv. Resursele de tip chestionar inițial pot fi folosite, de asemenea, pentru cursurile avansate în care este necesară evaluarea nivelului de cunoștințe al cursanților.
 - b. Adăugarea unor resurse tradiționale pe care cursanții să le poată folosi în timpul cursului. Aceste resurse pot include cărți în format digital, culegeri de probleme etc. Transformarea lor în format

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

digital a fost discutată în cadrul capitolului referitor la conversia resurselor tradiționale.

- c. Adăugarea de resurse externe în cazul în care acestea conțin informații care vin în completarea cursului. Ele pot fi alte cărți, site-uri interactive destinate învățării etc.

5. Adăugarea resurselor săptămânale:

- a. Adăugarea prezentărilor de tip slide show.
- b. Adăugarea resurselor video.
- c. Adăugarea unui test grilă.
- d. Comunicarea rezultatelor prin intermediul unei sesiuni de chat.
- e. Adăugarea unor întrebări cu rol de testare a înțelegerii lecției.
- f. Adăugarea și programarea unei sesiuni de chat.
- g. Adăugarea unei teme.
- h. Adăugarea unui glosar de termeni. Această resursă are ca scop sintetizarea termenilor folosiți frecvent și explicarea lor succintă. Este o resursă importantă pentru recapitulare, dar și pentru cursanții care parcurg materia în avans. De asemenea, poate constitui un bun suport pentru formularea de întrebări în cadrul testelor de evaluare.
- i. Adăugarea unor pagini wiki. Acest tip de resursă se remarcă prin editarea colaborativă a textului. Astfel că ea poate constitui o modalitate de evaluare a cursanților atât de către formator, cât și de către ceilalți cursanți. Ea poate înlocui clasicul proiect de grup și are ca scop elaborarea unei pagini informative din care ceilalți cursanți să poată învăța lucruri noi.
- j. Adăugarea unui forum. Spre deosebire de chat, forumul poate conține mai multe teme discutate în paralel. Elementul de bază al unui forum îl constituie thread-ul, adică tema discuției. În acest mod nu mai este necesară programarea unei sesiuni de chat și se pot discuta diverse subiecte conexe. Cursantul are opțiunea de a alege discuțiile la care să participe în funcție de interesele sale. Principalul avantaj al unui forum constă în faptul că la întrebări pot răspunde alți cursanți, iar

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

pentru răspunsurile lor pot primi diverse bonusuri, motivându-i pe aceștia să participe activ la discuții.

6. Verificarea rezultatelor temei.

Realizarea unui curs interactiv – nivel extins

1. Identificarea obiectivelor cursului pornind de la fișa disciplinei.
2. Identificarea numărului de activități necesare atingerii fiecărui obiectiv.
3. Stabilirea timpului necesar fiecărei activități.
4. Pregătirea primului curs:
 - a. Adăugarea unor resurse interactive pentru prezentarea cursului:
 - i. Resurse video.
 - ii. Resurse de tip slide show.
 - iii. Resurse de tip formular de feedback.
 - iv. Resurse de tip chestionar inițial.
 - b. Adăugarea unor resurse tradiționale.
 - c. Adăugarea de resurse externe.
5. Adăugarea resurselor săptămânale:
 - a. Adăugarea unui flux al lecției. Acest flux permite formatorului să controleze interacțiunea cu celelalte resurse disponibile. Scopul său este de a îndruma cursantul în vederea parcurgerii ordonate a etapelor activității. Reprezintă una dintre resursele care pot fi folosite pentru organizarea celorlalte.
 - i. Adăugarea prezentărilor de tip slide show.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- ii. Adăugarea resurselor video (prezentările video pot fi ascunse până la sfârșitul cursului).
 - iii. Adăugarea unui test grilă (comunicarea rezultatelor prin intermediul unei sesiuni de chat).
 - iv. Adăugarea unor întrebări cu rol de testare a înțelegerii lecției.
 - v. Adăugarea și programarea unei sesiuni de chat.
 - vi. Adăugarea unei teme.
 - vii. Adăugarea unui glosar de termeni.
 - viii. Adăugarea unor pagini wiki.
 - ix. Adăugarea unui forum.
- b. Adăugarea unui formular de feedback la nivel de lecție.
6. Evaluarea cursanților:
- a. Prin intermediul unui test grilă. Platforma de Blended Learning permite încărcarea întrebărilor și opțiunilor aferente unui test grilă și, de asemenea, evaluarea în timp real. Formatorul trebuie doar să aleagă întrebările și, eventual, să clarifice rezultatele, restul procesului fiind automatizat.
 - b. Prin intermediul unui test dinamic. Formatorul poate cere încărcarea pe platformă a rezolvării cerințelor pentru a testa cu ajutorul unor instrumente externe corectitudinea rezolvării. Această opțiune se aplică doar testelor care conțin răspunsuri precise.
 - c. Prin intermediul testului clasic. Formatorul poate publica dinamic subiectele și chiar primi rezolvările, dar corectura se va face manual.
 - d. Publicarea notelor se va face prin intermediul catalogului.
 - e. Clarificarea rezultatelor se face prin intermediul unei sesiuni de chat sau a unui thread de

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

forum.

7. Consultațiile oferite de către formatori se pot face prin intermediul unor sesiuni de chat private sau prin intermediul forumurilor.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 5 Opusul dosarului de reautorizare a programului de formare profesionala

Nr.crt.	Denumirea actului	Nr. și data actului	Emitentul	Pagina
1	Cererea de autorizare			
2	Copie chitanta Taxa de autorizare		Comisie Autorizare	
3	Act constitutiv			
4	ROF			
5	Certificat de Inregistrare fiscala		Ministerul Finantelor Publice	
6	Certificat de atestare fiscală		Administratia Financiara	
7	Certificat de atestare fiscala		Directia de taxe si impozite locale	
8	Autorizatie PSI			
9	Autorizatie Sanitara/ Declaratie		Directia de Sanatate Publica	
10	Autorizatie Protectia Muncii		Inspectoratul Teritorial de Munca	
11	Contract de inchiriere			
12	Lista spatiilor si dotarilor pentru pregatirea teoretica si practica			

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

13	Ultimul bilant contabil/			
14	Fisa de autoevaluare (2 exemplare)			
15	Lista Formatorilor			
16	Acord scris, Cv-uri, diplome si Certificate de Formatori			
17	Planul de pregatire			
18	Programa de pregătire			
19	Modalitati de evaluare a participantilor			

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 6 Cerere de autorizare

A. Date de identificare a furnizorului de formare:

Denumirea furnizorului de formare:

Forma de organizare sau statutul juridic

Sediul furnizorului de formare:

Strada:

Nr.

Bl.

Sc.

Apt.

Localitatea:

Cod

poștal:

Județ / Sector:

Telefon :

Fax:

E-mail:

Pagina de Internet:

Cod fiscal :

Cod unic de înregistrare :

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Reprezentantul legal al furnizorului de formare:

Nume:

Prenume:

CNP

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Funcția:

B. Programul de formare pentru care furnizorul de formare solicită autorizarea:

Denumirea programului de formare¹⁾:

Tipul programului de formare²⁾

Cod N.C./COR :

--	--	--	--	--	--

Anexez dosarul de autorizare și declar pe proprie răspundere că toate copiile depuse la dosar sunt conforme cu originalul.

Semnătura

LS

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

- 1) Se completează, după caz, denumirea calificării/ocupației sau „grupări de competențe”
- 2) Se completează, după caz, cu: inițiere, calificare, recalificare, perfecționare, specializare

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 7 Fișa de autoevaluare

I DATE DE IDENTIFICARE A FURNIZORULUI DE FORMARE

1.1 Denumirea furnizorului de formare

1.2 Forma de organizare

1.3 Adresa

1.4 Codul unic de înregistrare/cod fiscal

1.5 Obiectul principal de activitate

1.6 Reprezentantul legal al furnizorului de formare profesională

1.7 Funcția

II PROGRAMUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

2.1. DATELE DE IDENTIFICARE

2.1.1 Tipul programului (calificare, recalificare, inițiere, perfecționare, specializare)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

2.1.2 Denumirea calificării/ocupației sau specificarea „grupări de competențe”

2.1.3 Codul Nomenclator/COR al calificării/ocupației (dacă este cazul)

2.1.4 Domeniul ocupațional

2.1.5 Nivelul de calificare (obligatoriu pentru programul de calificare)

2.1.6 Tipul de certificat obținut (de calificare, de absolvire)

2.2 CONDIȚII DE ACCES

2.2.1 Pregătire generală minimă pentru înscrierea la programul de formare

2.2.2 Competențe/abilități specifice

2.2.3 Aviz medical (dacă e cazul)

2.2.4 Alte condiții (după caz)

2.3 OBIECTIVELE EXPRIMATE ÎN COMPETENȚE PROFESIONALE (conform cu standardele de

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

pregătire profesională /standardele ocupaționale, acolo unde este cazul)

2.4 DURATA DE PREGĂTIRE

a) pentru pregătire teoretică

b) pentru pregătire practică

2.5 LOCUL DE DESFĂȘURARE

a) pentru pregătirea teoretică

b) pentru pregătirea practică

2.6 FORMELE DE ORGANIZARE A PROGRAMULUI DE FORMARE (curs, seminar, stagiul de practică, proiect etc.)

2.7 PLANUL DE PREGĂTIRE (se va prezenta desfășurarea cronologică a programului de formare: repartizarea orelor pe discipline/module, teorie/practică etc.)

2.8 NUMĂRUL DE PARTICIPANȚI PE GRUPE DE PREGĂTIRE

a) teoretică

b) practică

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

2.9 FORMELE ȘI MODALITĂȚILE DE EVALUARE A PROGRAMULUI DE FORMARE

2.9.1 Forma de evaluare (finală, pe parcurs, de impact, urmărire etc.)

2.9.2 Ce se evaluează ? (conținut, proces, organizare, prestația formatorului etc.)

2.9.3 Cine face evaluarea? (participanții la program, formatorii, angajatorii etc.)

2.9.4 Instrumente de evaluare (chestionare, dezbateri, focus grup etc.)

2.10 PROGRAMA DE PREGĂTIRE (se prezintă separat, conform Anexei nr. 2 la Metodologia de autorizare)

2.11. MODALITĂȚI DE EVALUARE A PARTICIPANȚILOR LA PROGRAMUL DE FORMARE PROFESIONALĂ (se prezintă separat, conform Anexei nr. 3 la Metodologia de autorizare)

III RESURSELE NECESARE DESFAȘURĂRII PROGRAMULUI DE FORMARE

3.1. RESURSE MATERIALE

3.1.1 Spații adecvate (dimensiuni, mod de organizare a spațiului)

a) pentru pregătirea teoretică

b) pentru pregătirea practică

3.1.2 Dotările prevăzute în programa de pregătire

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

a) pentru pregătirea teoretică

b) pentru pregătirea practică

Dotările sunt în stare de funcționare.

Se vor asigura materialele consumabile necesare procesului de pregătire.

3.1.3 Suportul de curs / manualul cursantului

a) proveniența

b) accesul la suportul de curs

Se asigură accesul fiecărui participant la suportul de curs.

3.1.4 Alte materiale (caiet de aplicații practice, materiale documentare, bibliografie etc.)

3.1.5 Modul de asigurare a respectării normelor de protecția muncii

3.2 RESURSE UMANE

3.2.1 Formatori

a) pentru pregătirea teoretică

b) pentru pregătirea practică

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

3.2.2 Modul de asigurare a supravegherii și îndrumării participanților la programul de formare în cazul activității practice desfășurate la agenții economice

3.3 RESURSE FINANCIARE

IV EXPERIENȚA FURNIZORULUI DE FORMARE ȘI REZULTATELE ACTIVITĂȚII LUI ANTERIOARE (date despre numărul total de participanți la programul de formare evaluat, numărul de serii și, pentru programele de calificare, rata medie de abandon, rata medie de promovare), Se va completa în mod obligatoriu în cazul solicitării de reînnoire a autorizației.

V INFORMAȚII SUPLIMENTARE (alte informații despre activitatea de formare desfășurată de furnizorul de formare)

Semnătura

LS

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 8 Acord de colaborare

Subsemnatul/Subsemnata, , având specializarea Formator îmi exprim prin prezenta acordul de a fi lector în cadrul programului de formare profesională „.....” , organizat de

Prezint în cele ce urmează datele mele de identificare:

- Adresa:
- CI: Seria nr eliberat de la data de
- CNP:
- Mobil:
- E- mail:

Semnatura

Data

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 9 Programa de pregătire

MODULUL

Durata (în ore de pregătire)

Total, din care: - instruire practică

- instruire teoretică

Nr. crt.	COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUT TEMATIC	METODE/ FORME DE ACTIVITATE	MIJLOACE DE INSTRUIRE, MATERIALE DE ÎNVĂȚARE	CRITERII DE PERFORMANȚĂ
-------------	-------------------------	------------------	--------------------------------	---	----------------------------

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

1	2	3	4	5	6

DISCIPLINA

Durata (în ore de pregătire)

Obiective generale

Nr. crt.	OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	CONȚINUT TEMATIC	METODE/ FORME DE ACTIVITATE	MIJLOACE DE INSTRUIRE,	CRITERII DE EVALUARE
-------------	---------------------------	------------------	--------------------------------	---------------------------	-------------------------

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

				MATERIALE DE ÎNVĂȚARE	
1	2	3	4	5	6

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 10 Modalități de evaluare a participanților la programul de formare profesională

Evaluare inițială (dacă este cazul) se realizează pe baza probelor suplimentare de evaluare și va conduce la individualizarea programului de formare profesională

- Scop – adaptarea programului de formare la nevoile cursantului
- Metode – instrumente³
- Scală de apreciere

Evaluare pe parcurs (se poate prezenta separat pentru pregătirea teoretică și practică, respectiv pe module/discipline/secvențe de învățare)

- Frecvență
- Metode - instrumente
- Scală de apreciere

Evaluare finală (se prezintă separat pe probe - scrisă, orală, practică - dacă este cazul)

- Metode – instrumente²
- Scală de apreciere

3 - document de autoevaluare care va cuprinde informații corecte, verificabile prin documente/înregistrări specifice parcursului profesional (experiența în muncă, pregătirea anterioară etc.)

2 - teste de aptitudini, de cunoștințe, probe practice

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 11 Cerere de înscriere

Nr. /

Subsemnatul/Subsemnata,
născut(a) la data de, domiciliat(a) în localitatea,
str. nr., bl., sc., ap., județul/sectorul
....., posesor/posesoare al/a actului de identitate seria nr.
....., cod numeric personal,
tel..... e-mail....., ultima formă de
învățământ absolvită....., vă rog să-mi aprobați
înscrierea la cursul de formare profesională Antreprenor în economia socială derulat în cadrul
proiectului ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676) Cofinanțat de Uniunea Europeană.

Menționez că am luat cunoștință de condițiile de acces la acest curs, pe care le îndeplinesc.

Voi atașa prezentei cereri documentele necesare înscrierii:

- copie act identitate
- copie acte studii
- copie certificat de naștere
- copie certificat de căsătorie (daca este cazul).

Data

Semnătura

ANEXA 12 Contract de formare profesională

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 12

CONTRACT DE FORMARE PROFESIONALĂ

Nr. _____ din _____

1. Părțile contractante:

A. Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică "Catalactica" în calitate de furnizor de formare profesională, denumit în continuare furnizor, reprezentată prin, având funcția de Președinte, cu sediul în Municipiul București, Sector 2, Sos. Colentina nr. 26, Bl. 64, Sc. B2, Et. 3, Ap. 97, România, telefon: 031/438.10.06, fax: - , e-mail: office@catalactica.org.ro, Cod fiscal: 13696843, cont bancar: RO88RZBR0000060016616849, deschis la Raiffeisen Bank - posesor al autorizației de furnizor de formare profesională pentru ANTREPRENOR ÎN ECONOMIE SOCIALĂ tip program - PERFECTIONARE, nivel – cod COR 112032, seria B., nr. 0014582 înmatriculat în Registrul Național al furnizorilor de formare profesională a adulților cu nr. 40/6783/05.12.2024.

B., în calitate de beneficiar de formare profesională, denumit în continuare beneficiar, fiul (fiica) lui și a cu domiciliul în localitatea str., nr., bl. sc. ap. județul, telefon cod numeric personal

2. Obiectul contractului:

Obiectul contractului îl constituie prestarea de către furnizor a serviciului de formare profesională pentru cursul de ANTREPRENOR ÎN ECONOMIA SOCIALĂ.

3. Durata contractului:

Durata contractului este de 40 ore, reprezentând 13 ore de pregătire teoretică și 27 ore de

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

pregătire practică; derularea contractului începe la data de

4. Valoarea contractului:

Valoarea totală a contractului este suportată de către furnizor prin proiectul „ARIS – Antreprenoriat rural, investim în societate!
„PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676”, proiect

cofinanțat din Fondul Social European+ prin Program Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027.

5. Obligațiile părților:

A) Furnizorul se obligă:

- a) să presteze serviciile de formare profesională, cu respectarea normelor legale și a metodologiilor în materie, punând accent pe calitatea formării profesionale;
- b) să asigure resursele umane, materiale, tehnice sau altele asemenea, necesare desfășurării activității de formare profesională;
- c) să asigure finalizarea procesului de formare profesională și susținerea examenelor de absolvire la terminarea stagiilor de pregătire teoretică și practică;

d) să asigure instructajul privind protecția muncii;

e) să nu impună beneficiarului să participe la alte activități decât cele prevăzute în programul de formare profesională.

B). Beneficiarul se obligă:

- a) să frecventeze programul de formare profesională pe întreaga perioadă. Înregistrarea a mai mult de 10% absențe nemotivate sau 25% absențe motivate din durata totală a programului conduce la pierderea dreptului beneficiarului de a susține examenul de absolvire și returnarea contravalorii serviciilor de care acesta a beneficiat;
- b) să utilizeze resursele materiale, tehnice și altele asemenea, potrivit scopului și destinației acestora și numai în cadrul procesului de formare profesională, evitând degradarea,

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

deteriorarea sau distrugerea acestora;

c) să păstreze ordinea, curățenia și disciplina pe parcursul frecventării cursurilor de formare profesională;

d) să respecte normele privind protecția muncii.

6. Răspunderea contractuală

În cazul în care beneficiarul nu poate începe cursul din motive de forță majoră, acesta nu va suporta cheltuielile efectuate de furnizor în executarea contractului.

În cazul în care beneficiarul nu poate continua sau finaliza cursul din motive de forță majoră, acesta va suporta doar cheltuielile efectuate de furnizor în executarea contractului, dar nu mai puțin de 10%. În cazul în care beneficiarul urmează un program de formare profesională organizat de agenția pentru ocuparea forței de muncă sau de un angajator, responsabilitatea financiară pentru programul de formare profesională îi revine organizatorului.

7. Forța majoră

Forța majoră exonerează părțile de răspundere în cazul în care aceasta este dovedită în condițiile legii.

Partea care, din cauză de forță majoră, nu își poate respecta obligațiile contractuale va înștiința în scris cealaltă parte contractantă, în termen de cel mult 5 zile de la data încetării situației de forță majoră.

8. Soluționarea litigiilor

Părțile contractante vor depune toate diligențele pentru rezolvarea pe cale amiabilă a neînțelegerilor ce se pot ivi între ele cu ocazia executării contractului. Dacă rezolvarea pe cale amiabilă nu este posibilă, părțile se pot adresa instanței de judecată competentă, potrivit legii.

9. Modificarea, suspendarea și încetarea contractului

Contractul poate fi modificat numai prin acordul de voință al părților, exprimat prin act

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

adițional la prezentul contract. Părțile pot stabili de comun acord suspendarea pe o durată limitată a contractului.

Prezentul contract poate înceta în următoarele condiții:

- a) prin expirarea termenului și realizarea obiectului contractului;
- b) prin acordul de voință al părților;
- c) prin reziliere.

În cazul în care una din părți nu își respectă obligațiile asumate prin contract, partea lezată poate cere rezilierea contractului.

10. Clauze speciale

Părțile contractante pot stabili prin act adițional și alte clauze contractuale, dacă acestea nu sunt contrare legii.

11. Dispoziții finale

Prezentul contract reprezintă acordul de voință al părților și a fost încheiat azi
....., în două exemplare, din care unul pentru furnizor și unul pentru beneficiar.

Furnizor, Beneficiar,

Asociația pentru Dezvoltare și

Promovare Socio-Economică

Catalactica.....

Președinte

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 13 Anunt deschidere curs

Nr. /

Către **Comisia de Autorizare a Furnizorilor de Formare Profesionala a Adultilor -**

București

În atenția

Subscrisa _____ autorizată pentru desfasurarea cursului de
initiere / perfectionare / specializare / calificare prin decizia nr._____, autorizatia nr.
_____, prin prezenta va comunicam că în perioada
_____ va desfasura cursul de _____, la (locatia unde
sa va desfasura cursul) _____

Data aproximativă a examenului este _____, numele reprezentantului
furnizorului de formare profesională în cadrul comisiei de examinare este
_____;

Formatorii la acest curs sunt cei prevazuti în dosarul de autorizare, respectiv:

- Planul de pregătire pe zile si ore (model)

Exemplu:

Luni		Marti		
	12,00 – 16,00 teorie		14,00 – 16,00 teorie	

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6 ore	18,00 – 20,00 aplicații	4 ore	16,00 – 18,00 aplicații	
----------	-------------------------	----------	----------------------------	--

- Lista participanților la curs;

Exemplu :

Nr. crt.	Nume și prenume	Data și nr. contract	CNP

Cu stimă,

.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 14 Notificare desfășurare curs în situații altele decât cele inițiale prezentate la autorizare

Nr. /

NOTIFICARE

Către COMISIA DE AUTORIZARE

În atenția domnului/doamnei președinte

În conformitate cu prevederile art. 30 din Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, Instituția (denumirea completă), cu sediul în localitatea, str. nr., cod poștal, sectorul/județul, țara, cod unic de înregistrare (după caz), cod fiscal, cont, deschis la, reprezentată prin, tel./fax, e-mail, având funcția de, menționez că începând cu data de vom desfășura următorul program de formare profesională:

1. Denumirea programului*)
 2. Tipul programului**)
 3. Durata programului
 4. Locul de desfășurare a programului: localitatea, str. nr., cod poștal, sectorul/județul
 5. Cod COR/Nomenclator
-

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6. Observații

În susținerea notificării depun, potrivit art. 30 din Ordonanța Guvernului nr. 129/2000, republicată, următoarele documente:

- a).....;
- b).....;
- c).....;
- d).....

Data

..... Semnătura reprezentantului legal

.....

*) Se completează, după caz, denumirea calificării/ocupației sau "grupări de competențe".

**) Se completează, după caz, cu: inițiere, calificare, recalificare, perfecționare, specializare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 15 Anunt examen

Nr. /

Către **Comisia de Autorizare a Furnizorilor de Formare Profesionala a Adultilor -**

Judetul

În atenția

Vă facem cunoscut faptul că în data de, ora,

Asociația

organizeaza examenul de absolvire a programului de (inițiere/ specializare/ calificare/ perfecționare) pentru ocupația de care a început în data de

Nr. de participanți – (o grupă)

Organizatia noastră va fi reprezentată în comisie de

.....

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 16 Registru participanti curs

Denumire program.....

Tip program: calificare/specializare. Cod COR.....

Cod NC.....

Nr ore.....

Perioada.....

Nume si prenume	CNP	Nume părinti	Locul si data nastere	adresa	Studii/profesie	tel	email

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 17 Registrul matricol general

cu persoanele admise la programele de formare profesională

Nr. crt.	Nume și prenume	CNP	Nume părinți	Locul și data naștere	Tip progr. ¹	Denumire program	Durata în ore	Perioada	Cod COR/NC	Medie generală	Medie examen absolvire	Obs.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

6.												
7.												

¹ Tip program: C – Calificare; I – Inițiere; P – Perfecționare; R – Recalificare; S - Specializare

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 18 Contracte civile prestări servicii

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 19 Catalogul participanților

pentru programul de pentru calificarea/ocupația/grupul de competențe

.....

Cod N.C./COR Durata ore

Coordonator:

Perioada:

Formatori:

Disciplina/Modulul

Disciplina/Modulul

Nr. Matricol	Discipline/Module pentru pregătirea teoretică
--------------	---

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

.....							Observații
Numele	Absențe	Note/Calificative	Absențe	Note/Calificative	Absențe	Note/Calificative	
.....							
Prenumele		Media:		Media:		Media:	
.....	Media la pregătirea teoretică:						
Cod numeric personal	Discipline/Module pentru pregătirea practică						
.....							Observații
Părinți	Absențe	Note/Calificative	Absențe	Note/Calificative	Absențe	Note/Calificative	
Tatăl							
Mama		Media:		Media:		Media:	

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Locul și data nașterii Studii Meseria/profesia Locul de muncă	Media la pregătirea practică:
Media la examenul de absolvire:	Media generală:

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 20 Tabel prezenta cursanti

Nume curs.....

Localitatea.....

Perioada de desfasurare.....

Nr.crt	Nume si prenume	Data.....	Data.....	Data.....	Data.....	Data.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Formator.....

Semnatura.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 21 Cerere de înscriere la examen

Nr. /

Subsemnatul/Subsemnata,
născut(a) la data de, domiciliat(a) în localitatea,
str. nr., bl., sc., ap., județul/sectorul,
posesor/posesoare al/a actului de identitate seria nr., cod numeric
personal, tel. e-
mail....., ultima formă de învățământ
absolvita..... ,

vă rog să-mi aprobați înscrierea la examenul de absolvire a cursului de formare profesională

.....

desfasurat in perioada....., in localitatea.....

derulat în cadrul proiectului *IDES - INITIATIVE PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMIEI SOCIALE* (POCU/449/4/16/128745), proiect Cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020.

Data

.....

Semnătura

.....

ANEXA 22 Model raport formator

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Nume
formator _____

Denumirea
programului de
formare _____

Perioada de desfasurare

Obiective de referință/ Competențe specifice

Conținuturi predate

Activități de învățare desfasurate

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Metode si materiale utilizate

Evaluare* si rezultatele evaluarii finale

*Se vor consemna aspecte referitoare la atingerea obiectivelor/ insusirea competențelor, implicarea cursanților în procesul de formare, modul de utilizare a resurselor alocate etc.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 23 Model proiect didactic

Nume
formator _____

—
Denumirea _____ programului _____ de
formare _____

PROIECT DIDACTIC

Unitatea de învățare

Obiective de referință/ Competențe specifice*	Conținuturi (detalii)	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
		- exerciții de clasificare	Materiale: echipamente, manuale, cataloage,	Exemple: Observația sistematică

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

		- exerciții de identificare - lucrul cu tabele, diagrame etc. - studiu de caz	panouri, truse de desen etc. Timp: număr de ore necesar	Probe orale Probe scrise Probe practice Proiect etc.
--	--	---	--	---

Observații:

* Dacă programa de pregătire este structurată ca disciplină, se vor prelua obiectivele de referință, iar dacă este concepută modular, se preiau competențele specifice.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 22 Proces verbal examen

Încheiat astăzi cu ocazia susținerii examenului de absolvire
a programului de formare profesională
..... organizat de
.....

În perioada la sediul

Comisia de examinare s-a întrunit în data de la ora și a stabilit
graficul de desfășurare a examenului de absolvire, după cum urmează:

.....
.....

Graficul de desfășurare a fost afișat cu ore înainte de începerea examenului de
absolvire.

Au fost verificate condițiile tehnice de desfășurare a examenului de absolvire care au fost găsite
corespunzătoare/necorespunzătoare.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Au fost stabilite subiectele pentru probele examenului de absolvire, după cum urmează:

.....

.....

.....

.....

.....

Situația statistică privind rezultatele examenului de absolvire:

Număr persoane înscrise la programul de formare	Număr persoane care au finalizat programul de formare	Număr participanți la examenul de absolvire	Număr absolvenți		Număr femei absolvente		Rata de abandon (100- 2/1*100) %	Rata de promovabilitate (4/3*100) %
			total	din care sub 25 de ani	total	din care sub 25 de ani		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Observații/probleme:

.....

.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...

PREȘEDINTELE COMISIEI DE EXAMINARE

(nume)

(semnătură)

Membru în comisia de examinare

(nume)

(semnătură)

Membru în comisia de examinare

(nume)

(semnătură)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 25 Foaie de notare la proba scrisă

la examenul de absolvire a programului de

pentru ocupația de

organizat la data

Nr. crt.	Numele și prenumele	Subiectul / lucrarea	Nota 1	Nota 2	Media	Obs.
1		Test grilă				
2		Test grilă				
3		Test grilă				
4		Test grilă				
5		Test grilă				
6		Test grilă				
7		Test grilă				
8		Test grilă				
9		Test grilă				
10		Test grilă				
11		Test grilă				
12		Test grilă				

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Comentarii

.....
.....

Președintele comisiei de examinare:

.....

Membrii comisiei de examinare:

.....

.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 26 Foaie de notare la proba practica

la examenul de absolvire a programului de

pentru ocupația de

organizat la data

Nr. crt.	Numele și prenumele	Subiectul / lucrarea	Nota 1	Nota 2	Media	Obs.
1		Proba practica				
2		Proba practica				
3		Proba practica				
4		Proba practica				
5		Proba practica				
6		Proba practica				

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Comentarii

.....

.....

.....

.....

Președintele comisiei de examinare:

.....

Membrii comisiei de examinare:

.....

.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 27 Foaie de predare lucrare scrisă examen

TABEL NOMINAL

de predare a lucrărilor scrise la examenul de absolvire a programului de
pentru calificarea/ocupația/grupul de competențe
organizat la data

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Nr. Pagini	Semnatura participantilor	Observatii

Președintele comisiei de examinare:

.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

(Nume si prenume)

(semnatura)

Membrii comisiei de examinare:

.....

(Nume si prenume)

(semnatura)

.....

(Nume si prenume)

(semnatura)

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 28 Catalogul de examen

**LISTA NOMINALĂ CUPRINZÂND REZULTATELE LA EXAMENUL DE
ABSOLVIRE A CURSULUI DE ...**

.....

Perioada de organizare

DATA EXAMENULUI

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Media la proba teoretică	Media la proba practică	Media generală	Observatii
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

SEMNĂTURA MEMBRILOR COMISIEI

PREȘEDINTE –

.....

MEMBRU –

.....

MEMBRU –

.....

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 29 Graficul examenului

Examenul final pentru participantii la cursul de formare profesională pentru ocupația de are loc în data de, ***între orele 08:00 – 15:00***

Ora

Conectarea conform informațiilor transmise anterior

Fiecare cursant va prezenta deschide camera și microfonul și prezintă Cartea de Identitate

Ora

Desfasurarea probei scrise

(se alege unul din cele 5 subiecte puse la dispoziția comisiei)

Se completează testul, în intervalul de timp stabilit și se transmite comisiei.

Aceste teste sunt printate, sigilate în dreptul numelui candidatului scris cu majuscule, în colțul din dreapta sus. După sigilare cu eticheta autocolantă sau capsare, se stampilează zona sigilată cu stampila organizatorilor.

Durata:

Ora

corectarea testelor scrise

Cursanții se deconectează iar reconectarea se va face la ora stabilită de comisie.

Ora

Desfasurarea probei practice

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Pe rand, fiecare cursant ajunge în fața comisiei și prezintă Planul de afaceri

Durata: 10-15 minute

Ora

Se comunică rezultatele finale

Important!! Se pot depune contestații pentru proba scrisă în termen de 24 de ore de la aflarea rezultatelor finale.

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 30 Cerere cumpărare certificate ANC

AVIZAT

SECRETARIATUL TEHNIC

DATA

Către Comisia de Autorizare a Furnizorilor de Formare Profesionala a Adultilor

—

București

Secretariatul tehnic

În baza autorizației nr. vă rugăm să aprobați cumpărarea unui
număr de certificate de calificare/ absolvire care ne sunt necesare pentru absolvenții
programului de calificare/specializare “.....”,
finalizat în data de

Programul s-a derulat în perioada

Certificatele vor fi ridicate de, delegatul instituției noastre,
care se legitimează cu CI. seria nr. eliberat de la data de
.....

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Presedinte

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 31 Registru eliberări certificate absolvire

REGISTRU DE EVIDENȚĂ NOMINALĂ
a eliberării certificatelor de absolvire

Nr . Cr t.	Nume le și prenumele absolvent ului	Codul numer ic person al	Tip progra m ^{*)}	Denumire a programu lui	Ocupați a/ calificar ea	Cod CO R/ NC	Perioa da	Med ia	Numărul/ seria certificat ului	Data eliberă rii	Semnăt ura de primire	Numele și semnătu ra persoan ei care eliberea ză	Mențiu ni
---------------------	--	--------------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	-----------	---	------------------------	-----------------------------	---	--------------

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

												certifica tul	

*) Tip program I – Inițiere ; P – Perfecționare ; S – Specializare ; C – Calificare ; R – Recalificare

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

ANEXA 31 Borderou timbru sec

**BORDEROU CU ABSOLVENȚII CURSULUI DE
CALIFICARE/SPECIALIZARE**

PENTRU

OCUPAȚIA DE

PERIOADA

Nr crt	Numele și prenumele	CNP	Seria și nr. Certificatului	Data absolvirii	Nr. registru.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenariat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

--	--	--	--	--	--

S-A APLICAT TIMBRU SEC PE UN NUMAR DE CERTIFICATE DE

.....

DATA

Nume și prenume

.....

Semnătura

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

Anexa 33 Declarație proprie răspundere (cursant- internet și mijloace electronice necesare)

Declaratie pe propria raspundere

Subsemnatul/a, domiciliat/a în județul, localitatea, str. nr. bl. et. apt., având CNP, posesor(e) a/l seria număr, eliberată de, la data de, în calitate de cursant al programului de formare profesională pentru **ANTREPRENOR ÎN ECONOMIA SOCIALĂ**, organizat de către ASOCIAȚIA PENTRU PROMOVARE SOCIO-ECONOMICĂ – CATALACTICA, în sistem online în perioada, în cadrul proiectului „ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!”, PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676, proiect cofinanțat din Fondul Social European+ prin Program Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027, cunoscând prevederile art. 326 din Codul penal privind falsul în declarații, declar pe propria răspundere că am acces la internet și la mijloacele electronice necesare parcurgerii pregătirii teoretice și practice în sistem online a programului menționat mai sus.

Sunt informat/ă de către organizator că aceste date vor fi tratate confidențial, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ARIS - Antreprenoriat rural, investim în societate!
(PIDS/83/PIDS_P3/OP4/ESO4.1/PIDS_A12/316676)

acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) și a legislației naționale în domeniul formării profesionale a adulților.

Data:

.....

Semnătură: